

*In the Name of God
the Merciful, the Compassionate*

زبان فارسی

کتاب راهنمای

دکتر احمد صفار مقدم

پژوهشگاه علوم انسانی و
مطالعات فرهنگی

شورای کرسی زبان و
ادیات فارسی

۱۳۹۱

صفار مقدم، احمد

زبان فارسی / تألیف احمد صفار مقدم - - تهران، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی،
۱۳۸۷، نه جلد: مصور، جدول

ISBN: 964-6371-97-3 (کتاب راهنما)

ISBN: 964-6371-86-8 (دوره)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

مندرجات: کتاب درسی ۱. درس‌های پایه. -- ۲. پایخت ایران. -- ۳. ایران امروز. -- ۴. تاریخ،
فرهنگ و تمدن ایران. -- ۵ تا ۸. کتاب کار -- ۹. کتاب راهنما.

۱. فارسی - - کتاب‌های درسی برای خارجیان - - انگلیسی. ۲. فارسی - - مقالمه و جمله‌سازی
- - انگلیسی. ۳. فارسی - - راهنمای آموزشی - - خارجیان. الف. شورای گسترش زبان و ادبیات
فارسی، ب. عنوان.

۴/۲۴۲۱

PIR ۲۸۲۹

۶۶ ص. الف /

۲۱۲۲۱ - ۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی
سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، تهران، خیابان انقلاب، رو بروی سینما سپیده، شماره ۱۳۰۴

طبقه ۴، واحد ۱۶، تلفن و دورنگار: ۶۶۴۶۳۲۹۶ E-mail: shora_gostaresh@yahoo.com

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، بزرگراه کردستان، نبش خیابان ۶۴، صندوق پستی

E-mail: info@ihcs.ac.ir طبقه ۴، واحد ۱۶، تلفن: ۸۸۰۴۶۸۹۱-۳، دورنگار: ۸۸۰۳۶۳۱۷

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

نام کتاب: زبان فارسی، کتاب راهنما

ویراست: دوم

مؤلف: دکتر احمد صفار مقدم

شمارگان: نسخه

ناشر: شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی

بهای: ریال

مدیر اجرایی: حمیدرضا مرادی

بهای دوره: ریال

مسئول فنی: کامل کریمی راد

(دوره) ۹۶۴-۶۳۱۷-۸۶-۸

شابک: ۳-۹۶۴-۶۳۱۷-۹۷

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است.»

فِهْرِست

هفت - هشت	پیشگفتار
نه - دوازده	پیشگفتار مؤلف
سیزده - بیست و دو	مُشَحَّصات و شیوه‌ی تدوین
۱ - ۴۴	پاسخ‌نامه‌ی جلد اول
۴۵ - ۱۰۰	پاسخ‌نامه‌ی جلد دوم
۱۰۱ - ۱۶۴	پاسخ‌نامه‌ی جلد سوم
۱۶۵ - ۲۱۸	پاسخ‌نامه‌ی جلد چهارم

پیشگفتار

زبان شیرین و بلندآوازه فارسی که در طی یازده قرن گذشته بستر ادبیات فارسی، این گنجینه عظیم بشری، و وسیله انتقال فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی بوده است چنان پایگاه والایی در عرصه فرهنگ جهانی دارد که کمتر زبانی را می‌توان با آن برابر یافت. این زبان به یمن گلستان پر رنگ و بو و محتوای غنی اسلامی خود مرزهای جغرافیایی از شرق تا غرب را درنوردیده و شیفتگان بی‌شماری را به خود جذب کرده است.

دانش‌پژوهان و ادب‌دوستان بسیار از چند قرن پیش برای شناختن و شناساندن زبان و ادب و فرهنگ ایرانی در مراکز آموزشی و پژوهشی جهان تلاش کرده‌اند. امروزه نیز، تقریباً در تمامی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش زبان و ادبیات، دانشجویان به فراغیری زبان فارسی روی می‌آورند تا از این طریق با ادبیات و فرهنگ متعالی ایران اسلامی آشنا شوند و با ملت بزرگ ایران ارتباط یابند.

دیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در راستای پاسداری و تقویت زبان فارسی و هموار کردن راه آموختن این زبان، از تأليف کتاب‌های جدید آموزشی با شیوه‌ها و نگرش‌های متفاوت حمایت می‌کند و انتشار اثر حاضر نمونه دیگری از آن جمله است.

مجموعه زبان فارسی بر پایه سوابق آموزشی مؤلف محترم در زمینه زبان و

زبان‌شناسی و نیز با بهره‌گیری از تجربه‌های ایشان در تدریس فارسی به دانشجویان خارجی تدوین گردیده و مخاطبان آن عمدتاً دانشجویان دانشگاه‌های خارج از کشور و سایر فارسی‌آموزان در محیط‌های غیر فارسی زبان هستند که مطابق برنامه آموزشی، و یا بنا به میل خود، به فراگیری توأم و همزمان مهارت‌های زبانی می‌پردازند. نسل جدید ایرانیان خارج از کشور و خارجیان مشغول به تحصیل در ایران، مخاطبان دیگر مجموعه را تشکیل می‌دهند.

به دلیل محدودیت‌های یادگیری در برنامه‌های فارسی‌آموزی که ممکن است با عدم دسترسی به معلم ایرانی تشدید شود و نیز به خاطر سهولت فراگیری بدون معلم، از زبان واسطه انگلیسی که در بیشتر کشورها رواج دارد به طور محدود استفاده شده و مطالب درسی با توضیح مختصر به این زبان همراه گردیده است.

به رغم عمومی بودن اثر، تأکید مؤلف بر مهارت تکلم و نحوه تنظیم مطالب برای تسهیل و تسريع در فراگیری این مهارت جای تأمل دارد. علاوه بر این، طرح نکات زبانی با تناسب و نظم لازم صورت گرفته و کوشش شده است که محتوای متون درسی در حد امکان به معروفی تاریخ ایران و تمدن و فرهنگ شکوهمند آن اختصاص یابد.

دبیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی با امید به سودمندی و توفیق این اثر، از اظهار نظر و راهنمایی عموم علاقه‌مندان، به ویژه استادان ارجمندی که آموزش فارسی به خارجیان را تجربه کرده‌اند، استقبال می‌کند.

عباسعلی وفایی

دبیر شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی

پیشگفتار مؤلف

در سال ۱۳۶۹ برای تدریس زبان فارسی عازم دانشگاه سارایوو شدم و نخستین تجربه‌هایم در آموختن فارسی به خارجیان با حضور دانشجویان مشتاق و خونگرم بوسنیایی شکل گرفت. این دانشجویان اغلب مسلمان بودند و در دانشکده فلسفه سارایوو در رشته خاورشناسی تحصیل می‌کردند. در آنجا بود که نگاه متفاوت زبان‌آموز خارجی نسبت به زبان فارسی و شیوه یادگیری دگرگونه آن را عملاً احساس کردم، ضمن این که حضور گرم و دوستانه هر سه قوم مسلمان، صرب و کروات، و صمیمیّت آنها نسبت به هم، و نیز تأکیدی که عموم دانشجویان بر شیرینی زبان فارسی داشتند لطف کلاس‌های درس را دوچندان می‌کرد. با این همه، فقر کتاب درسی و مشکلاتِ فراوان کتاب‌های موجود که توسط فارسی‌دانان شوروی سابق تألیف شده بود هر ایرانی مشتاق و متعهدی را متأثّر می‌ساخت و شوق همکاری و خدمت در این رشته را برمی‌انگیخت.

در سال ۱۳۷۳ و در آستانه عزیمت به دانشگاه زبان‌های خارجی هنکوک در کره جنوبی، توصیه شورای محترم گسترش زبان و ادبیات فارسی برای تألیف دوره دو جلدی فارسی عمومی را با اشتیاق پذیرفتم. در این مأموریّت دو ساله، با بهره‌گیری از تجربه گذشته و ارتباط روزمرّه آموزشی با دانشجویان بخش فارسی دانشگاه هنکوک، به تألیف جلد اول این دوره پرداختم و در بازگشت، فرصت دوباره‌ای برای

بازنگری کامل کتاب به دست آمد و توانستم تا حدّی عطرِ دلاویزِ فرهنگ ایرانی-اسلامی این سرزمین کهن را با محتوای اثر درآمیزم و زیبایی‌های برخی از نقاط تاریخی و پرآوازه کشورمان را در متون درسی آن به تصویر کشم.

در سال ۱۳۷۷، فارسی عمومی ۱-ساختارهای پایه، شامل ۲۴ درس در ۳۶۸ صفحه، چاپ و منتشر گردید. ارزیابی‌ها و نظرسنجی‌های لازم، مثبت بودن نتیجه را، به رغم کمبودهای اثر، آشکار نمود و وظیفه پژوهشی، مرا به ادامه کار توأم با احساس تعهد و علاقه روزافزون مشتاق ساخت. مجموعه حاضر که با هدف آموزش زبان و فرهنگ ایران به غیرفارسی‌زبان تألیف گردیده حاصل تلاش هشت سال گذشته است. این مجموعه، چهار کتاب درسی، چهار کتاب کار، یک کتاب راهنمای همچنین لوح فشرده برای چهار سطح کتاب درسی و کتاب کار را دربر می‌گیرد.

اطلاعات موجود حکایت از تنوع اهداف و انگیزه‌های آموزش زبان فارسی در دانشگاه‌های جهان دارد. سطوح آموزش زبان نیز بسیار متنوع است: از برنامه‌های مقدماتی کوتاه‌مدت و دو ساعت در هفته گرفته تا برنامه‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری. همین تفاوت عمدی در میزان تسلط و آمادگی استادان زبان فارسی هم وجود دارد. به رغم این تفاوت‌ها، یک وجه اشتراک در همه‌جا احساس می‌شود و آن، نیاز به کتاب‌های درسی اصولی و جذاب در سطوح زبانی مختلف با محتوای فرهنگ و تمدن ایران است به‌ویژه آن که بسیاری از استادان زبان فارسی در کشورهای دیگر، همکاران ارجمندی هستند که امکان حضور و تحصیل در جامعه فارسی‌زبان را نیافته‌اند. دسترسی به این کتاب‌ها، بدون شک، بخشی از مشکلات این عزیزان را برطرف ساخته و به شناخت و آگاهی هرچه بیشتر از غنای فرهنگی ایران در محیط‌های آموزشی جهان خواهد انجامید.

مجموعه حاضر با توجه به نیاز یاد شده فراهم گردیده و چنانچه در رفع این کمبود و اعتلای زبان و فرهنگ ایران با توفيق همراه باشد از عنایت خداوند متعال، بیش از پیش، شکرگزار خواهم بود.

گذشته از الطاف خداوندی، همدلی و یاوری این عزیزان در تألیف مجموعه هرگز فراموش نخواهد شد:

- ریاست ارجمند پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، جناب آقای دکتر مهدی گلشنی؛

- دبیران محترم شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی: آقایان قهرمان سلیمانی و علی اصغر محمدخانی تا سال ۱۳۸۵، و دبیر کنونی: آقای دکتر عباسعلی وفايي. همچنین مدیر اجرایي شورا، آقای حميدرضا مرادي، و همكاران بخش‌های مربوط به گسترش زبان و ادبیات فارسی؛

- مدیر گرامی پژوهشکده زبانشناسی، خانم دکتر زهره زرشناس، استاد احمد سمييعي (گيلاني)، خانم دکتر سهيلا صارمي، آقایان دکتر تقى پورنامداريان و عبدالحسين فرزاد، بهويژه آقای دکتر مصطفى عاصى كه با ويراستاري جلد هاي سوم و چهارم و نظرهای مشورتی خود، همكاری ارزندهای معمول داشتند؛

- و همكاران هيأت علمي در مرکز بين المللی آموزش زبان فارسي وابسته به دانشگاه تهران، خانم دکتر شکوفه شهيدی و خانم مهين جوکار كه از نظرات مشورتی آنان به كرات سود بردم.

- توصيه‌های خانم مهین خبيری، مدرس ارجمند ایالت اوهايوی آمريكا، آقایان دکتر فرانكلين لوئيس، ادموند هرزيگ و دومينيك بروکشا، استادان دانشگاه‌های برکلي آمريكا، منچستر و آكسفورد انگلستان، در بهبود مجموعه نقشی مؤثر داشت.

- تصویرهای مجموعه با همکاری مسئولان محترم در این نهادها فراهم گردید: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تربیت بدنی، بیمارستان میلاد، موزه ایران باستان، شرکت پست، شهرداری منطقه ۳ تهران، آستان حضرت عبدالعظیم، کاخ - موزه نیاوران، دانشگاه تهران، فروشگاه رفاه، بانک ملی، شرکت یادمان سازه، فرهنگستان هنر و چند نهاد دیگر.
- در مراحل اجرایی تألیف و آماده‌سازی، از نظرات و خدمات بخش انتشارات در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، و همکاری ارزشمند آقایان سید محمد شکرالله‌ی، مسئول صفحه‌آرایی، اسحاق حنیفه، مدرس خوش‌نویسی و هنر، و خانم‌ها فاطمه بابایی و اشرف آراسته، مسئول حروفنگاری، برخوردار شدم.
- تبادل نظر با مدیران بخش‌های "فارسی" و "تولید رسانه‌ها" در کانون زبان ایران آراستگی بیشتر اثر را در پی داشت و سرانجام با تلاش‌های صمیمانه آقای کامل کریمی راد به عنوان مسئول فنی، مجموعه کنونی به چاپ و نشر رسید.
- از همه عزیزان نامبرده و یاوران دیگری که ذکر نامشان در اینجا میسر نگردید بسیار سپاسگزارم. مخصوصاً لازم می‌دانم از خدمات دلسوزانه و توصیف‌ناپذیر همسر و فرزندان مهربانم در تمام مراحل اجرای طرح، و نیز به خاطر محدودیت‌های فراوانی که طی مدت تألیف متحمل شدند تقدیر و تشکر نمایم.

احمد صفار مقدم

دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مُشَخَّصات و شِيَوْهٌ تَدْوِين

۱. مخاطبان: دانشجویان زبان فارسی در مراکز آموزشی خارج از کشور،
دانشجویان خارجی در ایران و نسل جدید ایرانیان خارج از کشور

۲. هدف: آموزش مهارت‌های شنیدن، گفتن، خواندن و نوشتן از سطح پایه به
طور همزمان و آماده کردن زبان‌آموzan برای رفع نیازهای ارتباطی و استفاده
مقدماتی از کتاب‌های اصلی به زبان فارسی

۳. زبان میانجی: انگلیسی آسان به میزان محدود

۴. عنوان فرعی و حجم کتاب‌های درسی
جلد اول: درس‌های پایه

تعداد درس: ۱۶؛ تعداد صفحه‌های هر درس: ۱۱؛ جمع صفحه‌ها با پیوست‌ها: ۲۴۰

جلد دوم: پایخت ایران

تعداد درس: ۱۶؛ تعداد صفحه‌های هر درس: ۱۲؛ جمع صفحه‌ها با پیوست‌ها: ۲۶۴

جلد سوم: ایران امروز

تعداد درس: ۱۶؛ تعداد صفحه‌های هر درس: ۱۳؛ جمع صفحه‌ها با پیوست‌ها: ۲۸۸

جلد چهارم: تاریخ، فرهنگ و تمدن ایران

تعداد درس: ۱۶؛ تعداد صفحه‌های هر درس: ۱۴؛ جمع صفحه‌ها با پیوست‌ها: ۳۱۲

۵. تدوین کتاب‌های درسی (درس‌های اول و دوم از جلد یک)

نظر به این که درس‌های اول و دوم از جلد اول (صدایها، حروف، کلمات) روال متفاوتی با سایر درس‌ها دارند، ابتدا به نکات مهم مربوط به آن دو درس پرداخته می‌شود:

الف – معرفی صدایها و الفبا به کمک نشانه‌های آوایی (فونتیک) انجام گرفته است.

ب – شروع مکالمه پس از معرفی صدایها، نشانه اهمیت تکلّم در این مجموعه است.

پ – آموزش حروف الفبا بر اساس کاربرد آنها در کلمات از درس اول آغاز شده و طی دوازده درس به پایان رسیده است.

ت – برای سهولت در یادگیری الفبا، واکه‌ها به ترتیب در سه جایگاه آغازی، میانی و پایانی، جدا از هم و ابتدا در کلمات تک‌هنجایی آموزش داده شده‌اند.

ث – واژه‌های تمرینی در دو درس اول از کلمات ساده درس‌های بعد انتخاب شده‌اند تا دانشجویان بتوانند هرچه زودتر برای خواندن و نوشتن آماده شوند.

توصیه ۱: به طور مستمر به سی‌دی گوش کنید، تکرار کنید، تمرین کنید.

توصیه ۲: بیش از همه، صدایهای متفاوت و صدایهایی را که در زبان خودتان وجود ندارد تمرین کنید تا به تلفظ صحیح آنها مسلط شوید.

۶. تدوین کتاب‌های درسی (بقیه درس‌های جلد یک و جلد‌های بعد)

درس سوم تا پایان جلد یک و نیز تمامی دروس جلد‌های دیگر، هر کدام در شش بخش واژگان، متن، ساختار، درک، نگارش، و گفتار تنظیم شده‌اند.

بخش واژگان

الف – واژه‌های جدید هر درس، در چارچوب موضوع متن درس، از پرکاربردترین کلمات زبان انتخاب شده‌اند.

ب – در جلد اول، هر درس شامل ۲۵ واژه جدید است که تقریباً همه آنها با تلفظ آواشناسی و برابرهای انگلیسی در ابتدای درس آورده شده‌اند.

پ – در هر درس جلد دوم، ۳۲ واژه جدید وجود دارد که ۸۰٪ آنها در ابتدای درس با معادل انگلیسی درج شده است.

ت – واژه‌های جدید هر درس از جلد سوم ۴۰ کلمه است. ۷۰٪ این کلمات با معانی انگلیسی یا فارسی به ترتیب فوق درج شده است.

ث – جلد چهارم فاقد فهرست فارسی به انگلیسی در ابتدای درس‌هاست؛ در عوض، معنی واژه‌های جدید به کمک واژه‌های آموخته شده قبلی فقط به فارسی آورده شده است. تعداد کل واژه‌های جدید هر درس ۵۰ است.

ج – در پایان هر جلد، فهرست الفبایی واژه‌های هر درس و سپس دو واژه‌نامه فارسی و انگلیسی حاوی واژه‌های ۱۶ درس کتاب و نیز اسم‌های خاص و اصطلاحات دستوری و توضیحی (واژه‌های فرعی) چاپ شده است.

توصیه ۱: با یادگیری هر واژه فارسی، لازم است از به کارگیری معادل زبان مادری یا انگلیسی خودداری شود.

توصیه ۲: واژه‌های آموخته قبلی باید هرچه بیشتر در جلسات درس تکرار شوند.

توصیه ۳: در بخش واژگان هر درس از کتاب‌های کار، معمولاً دو تمرین واژگانی به چاپ رسیده که برای فارسی‌آموزان سودمند خواهد بود.

توصیه ۴: استادان می‌توانند از بین تمرینات کتاب کار، مناسب‌ترین تمرینات را در حد ضرورت انتخاب نمایند.

متن‌های درسی

الف – موضوع متن‌های درسی این مجموعه، پس از آشنا کردن فارسی‌آموزان با محیط کلاس، دانشگاه و محل زندگی، به معرفی ایران و فرهنگ آن اختصاص دارد.

ب – لغات متن درس‌های جلد اول هر کدام بین ۳۹ تا ۸۰، جلد دوم بین ۹۰ تا ۱۲۰، جلد سوم ۱۵۰ تا ۱۷۵، و جلد چهارم حدود ۲۶۰ است.

پ – تکیه کلمه در جمله در تمامی جمله‌های متون درسی جلد اول، با کشیدن خط زیر کلمات تکیه‌دار نشان داده شده است.

ت – نکات دستوری هر درس، مانند واژه‌های جدید، در متن درس، مثال‌ها یا تمرینات همان درس و درس‌های دیگر آورده شده‌اند.

ث – از ضرب المثل، نمونه شعر و حکایت به عنوان متن فرعی استفاده شده است.

ج – در جلد چهارم، چکیده نظر خاورشناسان در باره فرهنگ و تمدن ایران گنجانده شده و مطالعه آنها به صورت آزاد و اختیاری توصیه شده است.

چ – فهرست کامل منابع استفاده شده در پایان هر جلد فراهم گردیده است.

توصیه ۱: فارسی‌آموزان بهتر است هر درس جدید را قبل از تشکیل کلاس شخصاً مطالعه نمایند و به کمک واژه‌نامه در حد امکان فراگیرند.

توصیه ۲: تدریس استاد ترجیحاً باید به صورت سؤال و جواب و مشارکت دادن دانشجویان باشد نه به شکل یک جانبی.

توصیه ۳: قرائت صحیح و آهنگ جمله‌ها باید به کمک سی‌دی تمرین شود.

ساختارهای زبانی

الف – جلدی‌های اول و دوم، بخش عمده ساختارهای پایه زبان فارسی را دربر دارند.

جلد سوم مجموعه‌ای از دستور زبان فارسی در سطحی مقدماتی است و جلد چهارم

شامل نکات دستوری سطح بالاتر همراه با تمرينات متنوعی می‌شود.

ب – عنوان‌ها و اصطلاحات دستوری ابتدا به انگلیسی و فارسی آورده شده است.

پ – هر نکته دستوری با توضیحی مختصر و ساده، معمولاً با یک تمرين شش قسمتی همراه است.

ت – غالباً پس از هر تمرين نوشتاری، یک تمرين شنیداری مرتبط آورده شده است و دانشجویان پس از شنیدن هر پرسش، پاسخ مناسب را در کتاب انتخاب خواهند کرد.

ث – در پایان هر جلد از کتاب‌های درسی، نمایه‌ای از مباحث دستوری و نکات زبانی کتاب به چاپ رسیده است.

توصیه ۱: در صورت تمايل به ادامه زبان‌آموزی، بهتر است از اصطلاحات دستوری به فارسی استفاده شود.

توصیه ۲: پاسخ تمرين‌ها را می‌توان در کتاب درسی نوشت که در این صورت به طور جمعی در کلاس تصحیح می‌شود. همچنین می‌توان پاسخ‌ها را روی برگ‌های جداگانه نوشت تا استاد آنها را پس از زمان کلاس تصحیح و نمره‌گذاری نماید.

توصیه ۳: برای تمرينات شنیداری، بهتر است از سی‌دی، هم در کلاس و هم در خارج از کلاس، استفاده شود.

توصیه ۴: در کتاب کار، تمرينات متنوع ساختاری فراهم شده و استادان می‌توانند مناسب‌ترین تمرينات را در حد ضرورت انتخاب نمایند.

درک متن

الف – درک متن با تمرينى در باره متن اصلی شروع می‌شود و دانشجویان موارد درست یا غلط را مطابق متن درس در کتاب علامت می‌زنند و اطلاعات غلط را

تصحیح می‌کنند.

ب – تمرین دوم، یک تمرین شنیداری ضبطشده مربوط به همان متن است و دانشجویان پاسخ درست از سه پاسخ داده شده را علامت خواهند زد.

پ – در تمرین سوم، از واژه‌های درس‌های مختلف استفاده شده است.

توصیه ۱: ضرب المثل‌ها، نمونه‌های شعر و متن‌های فرعی که در کتاب‌های درسی به خط نستعلیق ملاحظه می‌کنید در کتاب‌های کار با حروف چاپی آورده شده‌اند. در صورت دشوار بودن خواندن نستعلیق از کتاب‌های کار کمک بگیرید.

توصیه ۲: در کتاب کار، تمرینات متنوع ساختاری فراهم شده و استادان می‌توانند مناسب‌ترین تمرینات را در حد ضرورت انتخاب نمایند.

بخش نگارش

الف – تمرینات نگارش با نوشتمن پاسخ پرسش‌های مربوط به متن آغاز می‌شود.

ب – یک تمرین املای شش تا هشت کلمه‌ای در درس‌های هر جلد ضبط شده است.

پ – تمرین سوم بخش نگارش به انشا اختصاص دارد. دانشجویان انشایی حد اکثر به اندازه متن اصلی درس و در همان موضوع، ضمن تطبیق وضعیت ایران با وضعیت کشور خود، خواهند نوشت.

ت – در پایان جلد اول، خط نستعلیق معزّفی می‌شود. این خط در جلد دوم از ابتدا در بخش نگارش هر درس آموزش داده می‌شود. از خط نستعلیق در جلد‌های سوم و چهارم بیشتر استفاده شده است.

توصیه ۱: استادان می‌توانند تمرین دیکته را به کمک سی‌دی یا بدون آن به میزان دلخواه اجرا نمایند. تصحیح ممکن است به صورت جمعی در کلاس انجام شود و یا

بعداً توسيط استاد صورت گيرد.

توصيه ۲: موضوع انشا و اندازه آن با نظر استاد قابل تغيير است.
توصيه ۳: در هر درس کتاب کار، يك تمرين ترجمه و يك تمرين جمله‌سازی برای تقویت نگارش پیش‌بینی شده که از آنها با نظر استاد استفاده خواهد شد. استادان می‌توانند در صورت نیاز و تمایل، تمرین‌هایی برای ترجمه از زبان مادری دانشجویان به فارسی طرح نمایند.

بخش گفتار

تفاوت فاحش گفتار و نوشتار در زبان فارسی همواره از مشکلات عمدۀ آموزش این زبان به خارجیان بوده و نظرهای متفاوتی به لحاظ تقدّم آموزش نوشتار بر گفتار، یا گفتار بر نوشتار، و یا همزمانی آن دو را پدید آورده است. با تفکیک دقیق این دو گونه زبانی و در ضمن، شرح دقیق و کارآمد تفاوت‌ها و قواعد گفتاری، فراگیری هر یک از دو گونه به صورت جدا و یا همزمان میسر خواهد بود. از این رو، گونه گفتاری به عنوان بخشی جدا از گونه نوشتاری، در پایان هر درس به شرح زیر مطرح شده است:

الف – تلفظ کلمات جدید هر درس که در گفتار صورت آوایی متفاوتی دارند، به صورت گفتاری ثبت شده است.

ب – قواعد مربوط به تغییرات گفتاری توضیح داده شده است.

پ – آخرین صفحه هر درس، به الگوهای گفتاری در ده سطر اختصاص دارد که در آنها بر ساختارهای ویژه گفتار و عباراتی که حاوی تفاوت‌های گفتاری‌اند تأکید شده است. این بخش در ضمن موضوعات مناسبی برای تمرین گفتگو در کلاس را پیشنهاد می‌کند.

تفاوت‌های گفتاری واژگان، مثال‌های مربوط به قواعد گفتاری و نیز الگوهای گفتاری، یک بخش اصلی از اطلاعات ضبط شده روی سی‌دی است.

توصیه ۱: با توجه به قاعده‌مند بودن بیشتر تفاوت‌ها در دو گونه گفتاری و نوشتاری،

به تجربه نگارنده، فراگیری این دو گونه به صورت همزمان هم امکان‌پذیر است و هم کارآمد. با تمرینات مکرر و منظم، از دشواری اولیه به سرعت کاسته خواهد شد.

توصیه ۲: کار منظم با سی‌دی به خاطر تفاوت‌های گفتاری و نوشتاری در زبان فارسی بسیار ضروری است.

توصیه ۳: آخرین تمرین بخش گفتار در کتاب‌های کار، تمرین جانشینی است که می‌تواند با نکات دستوری دیگر و در جمله‌های مختلف انجام شود.

۶. کتاب‌های کار

با در نظر گرفتن مطالب دستوری مختصر و تمرینات کوتاه و محدود در کتاب‌های درسی، چهار جلد کتاب کار هماهنگ با کتاب‌های درسی، برای افزایش توان آموزشی استادان و نیز رشد یادگیری زبان‌آموزان برتر تهییه شده که حاوی بخش‌های زیر است:

الف – شرح ساختار و اجزای واژه‌های مرکب که در هر درس از کتاب‌های درسی به کار رفته‌اند

ب – آوردن کلمات هم‌خانواده و مشترک با واژه‌های جدید هر درس، از درس‌ها و جلد‌های گذشته

پ – ثبت برخی واژه‌های مفید در بسیاری از درس‌ها که به جهت رعایت حدّ واژگانی، در کتاب درسی آورده نشده‌اند.

ت – طرح تمرینات دستوری مختلف در مواردی که تمرینات کتاب درسی کافی

نباشد.

ث – طرح چند تمرین درک مطلب، نگارش و گونه گفتاری به شکل های متنوع.

۷. کتاب راهنمای

راهنمای حاضر به خاطر سهولت کار استادان و نیز زبان آموزانی که بدون کمک معلم به آموزش فارسی می پردازند فراهم گردیده و شامل بخش های زیر است:

الف – مشخصات و شیوه تدوین مجموعه آموزشی

ب – پاسخ کلیه تمرینات هریک از چهار جلد کتاب های درسی

پ – متن پرسش ها و تمرینات شنیداری که روی سیدی ضبط شده ولی در کتاب های درسی به چاپ نرسیده است

۸. لوح فشرده (سیدی)

هر جلد از کتاب های درسی و کتاب های کار دارای یک لوح فشرده (سیدی) است.

در هر سیدی، واژه های جدید درس ها، متن اصلی هر درس، پرسش ها و پاسخ های شنیداری، متن های کوتاه، اشعار، تمرینات گفتاری و مجموعه تصویرها ضبط است.

پاسخ نامه‌ی کتاب‌های درسی

کتاب اول

درس‌های پایه

درس يك

Exercise 3

۱. باب ۲. بوب ۳. مام ۴. نون ۵. وان ۶. مومن

Exercise 4

۱. م ← م ۲. ب ← ب ۳. ه ← ه ۴. ي ← ي ۵. ت ← ت ۶. ز ← ز

Exercise 5

۱. آن ۲. نان ۳. بابا ۴. این ۵. نیم ۶. آب

Exercise 6

۱. يا ۲. ماه ۳. نیم ۴. نه ۵. پاپ ۶. نان

Exercise 7

۱. من ۲. مات ۳. ماه ۴. يا ۵. آن ۶. نان

Exercise 8

۱. ماه ۲. مات ۳. خانه ۴. تاج ۵. چای ۶. من

Exercise 9

۱. چند ۲. آیا ۳. آنجا ۴. خانم ۵. دارم ۶. ندارم

درس دو

Exercise 1

ش ۶ ✓ ذ ۵ ✓ ک ۴ ✓ ن ۳ ✓ خ ۲ ✓ م ۱ ✓

Exercise 3

۱. استاد ۲. اینجا ۳. پنجره ۴. دانشجو ۵. هستید ۶. نیستید

Exercise 4

چهار ۶ ✓ سه ۵ ✓ یا ۴ ✓ دو ۳ ✓ چای ۲ ✓ مات ۱ ✓

● Exercise 5

۱. در ۲. درس ۳. دارم ۴. شما ۵. دارید ۶. دانشجو

● Exercise 8

۱. س ← س ۲. پ ← پ ۳. ع ← ع ۴. ل ← ل ۵. ف ← ف ۶. ک ← ک

Exercise 9

د ۶ ✓ خ ۵ ✓ ل ۴ ✓ ج ۳ ✓ ب ۲ ✓ ح ۱ ✓

Exercise 10

ظ ۶ ✓ ز ۵ ✓ ر ۴ ✓ ض ۳ ✓ د ۲ ✓ ذ ۱ ✓

 Exercise 11

۱ سلام ✓ ۲ هستم ✓ ۳ نیستم ✓ ۴ صندلی ۵ ما ۶ دانشجو

 Exercise 12

۱ تهران ۲ لندن ۳ ریاض ۴ پاریس ۵ پکن ✓ ۶ توکیو

درس سه

Structure

● Exercise 1

۱. هستید ۲. است ۳. هستم ۴. است ۵. هستیم ۶. هستم

● تمرین ۱

● Exercise 2

۱. من ۲. شما ۳. ما ۴. آن/این ۵. آن/این ۶. ما

● تمرین ۲

● Exercise 3

۱. نیستم ۲. نیست ۳. نیستید ۴. نیستیم ۵. نیست ۶. نیستیم

● تمرین ۳

● Exercise 4

۱. ما دانشجو هستیم. ۲. من استاد هستم. ۳. آن مداد نیست.

● تمرین ۴

٤. ما استاد نیستیم. ٥. شما دانشجو نیستید. ٦. این کلاس است؟

● Exercise 6

١. آقا ٢. میز ٣. خانم ٤. صندلی ٥. پنجره ٦. بخشید

Writing

● Exercise 1

● تمرین ۱

١. من دانشجو هستم. / ما دانشجو هستیم.
٢. این دفتر است.
٣. ما استاد هستیم. / من استاد هستم.
٤. شما دانشجو نیستید. / من دانشجو نیستم.
٥. آن کتاب است؟
٦. شما دانشجو هستید؟ / من دانشجو هستم؟

درس چهار

Structure

● Exercise 1

● تمرین ۱

١. دارم ٢. دارد ٣. دارد ٤. دارید ٥. داریم ٦. دارد
- ✓ ① من مداد دارم. ✓ ② او کیف دارد. ✓ ③ ما استاد داریم.

۴ شما دفتر دارم. ۵ استاد میز دارد. ۶ شما صندلی دارید.

● Exercise 2

۱. نداریم ۲. ندارد ۳. نداریم ۴. ندارد ۵. ندارید ۶. ندارد
- ۱) دانشجو میز ندارد. ۲) او صندلی ندارد. ۳) این اتاق پنجره ندارد. ۴) ما کیف نداریم. ۵) من اتاق نداریم. ۶) شما خودکار ندارید.

● Exercise 3

۱. هستم - دارم ۲. هستید - دارید

۳. است - دارد ۴. هستیم - داریم ۵. است - دارد
- ۱) من دانشجو هستم؛ من کلاس دارم. ۲) شما استاد هستید؛ شما کلاس دارید. ۳) او اینجاست؛ او کیف دارد. ۴) شما آنجا هستم؛ شما مداد دارم. ۵) ما خانم هستیم؛ ما اتاق داریم. ۶) من آقا هستم؛ من میز دارد.

● Exercise 4

● تمرین ۴

۱. نیستم ۲. دانشجو ۳. نیستید ۴. استاد ۵. نیست ۶. خوب

● Exercise 5**● تمرین ۵**

۱. حرف ۲. حروف ۳. بُزرگ ۴. چطور ۵. لطفاً ۶. صحيح

Writing**● Exercise 1****● تمرین ۱**

۱. ما چهار کیف نداریم. / من چهار کیف ندارم.
۲. استاد یک کیف دارد.
۳. من پنج خودکار ندارم. / او پنج خودکار ندارد.
۴. شما چند صندلی دارید؟
۵. این کلاس شش میز دارد؟
۶. شما کتاب دارید یا دفتر؟ / او کتاب دارد یا دفتر؟

Exercise 2**● تمرین ۲**

۱. آقا ۲. خانم ۳. پنجره ۴. اتاق ۵. صندلی ۶. استاد

درس پنج**Structure****● تمرین ۱**

۱. هستند ۲. دارند ۳. ندارند ۴. نیستند ۵. است ۶. هستید

- ✓ ۲ این آقا و خانم ایرانی هستند.
 ✓ ۴ آنها دانشجو نیستند.
 ✓ ۶ شما ایرانی هست؟
- ✓ ۱ آنها یک پسر دارند.
 ✓ ۳ من دختر ندارد.
 ✓ ۵ آنها بچه ندارند.

● تمرین ۲

۱. زبان استاد، زبان فارسی
۲. اهل ایران
۳. کلاس پنج، کلاس استاد، کلاس درس، کلاس فارسی
۴. تمرین پنج، تمرین درس، تمرین فارسی
۵. در اتاق
۶. کیف استاد

- ✓ ۱ درس و تمرین ✓ ۲ دختر کوچک ✓ ۳ پسر بزرگ
 ✓ ۵ یک آقا ✓ ۶ یک و دو ✓ ۴ شهر ما

● تمرین ۳

۳. شماره‌ی پنج	۲. بچه‌ی قشنگ	۱. پنجره‌ی کلاس
۶. آقای خوب	۵. دانشجوی زبان	۴. مهسای کوچک
✓ ۳ پنجره‌ی کلاس	✓ ۲ در و پنجره	✓ ۱ زبان فارسی
✓ ۶ پنج شماره	✓ ۵ صندلی دانشجو	✓ ۴ صندلی کوچک

Comprehension

● تمرین ۱

۱. ص
۲. غ ... استاد زبان فارسی است.

۴. ص

۶. غ ... سه اتاق بزرگ دارد.

۳. ص

۵. ص

 تمرین ۲

استاد زبان فارسی

۱. آقای دکتر نامدار استاد چیست؟

سه بچه

۲. دکتر نامدار چند بچه دارد؟

مهیار

۳. اسم پسر دکتر نامدار چیست؟

مهسا و مهدیس

۴. اسم دخترها چیست؟

قشنگ است

۵. خانه‌ی دکتر نامدار چطور است؟

سه اتاق

۶. خانه‌ی دکتر نامدار چند اتاق دارد؟

 تمرین ۳

③ میز و صندلی

② دختر و پسر ✓

① آقا و خانم ✓

✓ ⑥ استاد و دانشجو

⑤ کیف و دفتر

④ ایران و تهران

Writing

● تمرین ۱

۱. خانم نامدار اهل همدان است.

۲. دکتر نامدار استاد زبان فارسی است.

۳. آنها سه بچه دارند.

۴. اسم بچه‌های آنها مهسا، مهیار و مهدیس است.

۵. خانه‌ی آنها بزرگ و قشنگ است.

۶. این خانه سه اتاق دارد.

● تمرین ۲

من ایرانی هستم. من استاد زبان فارسی و اهل تهران هستم. خانم من اهل همدان است. ما سه بچه داریم. اسم بچه‌های ما مهسا، مهیار و مهدیس است. مهیار پسر است. مهسا و مهدیس دختر هستند. خانه‌ی من قشنگ است. این خانه سه اتاق بزرگ دارد.

● تمرین ۳

۱. بزرگ ۲. چطور ۳. غلط ۴. صحیح ۵. فقط ۶. قشنگ

درس شش

ساختار

● تمرین ۱

۱. هستی ۲. داری ۳. نداری ۴. هستی ۵. دارند ۶. هستند
- ۱) تو کلاس فارسی داری؟ ۲) تو دوست ایرانی نداری؟
۳) تو برادر مهسا هستی؟ ۴) تو خواهر مهیار نیستی؟
۵) پدر تو ایرانی هستم؟ ۶) مادر تو اهل کجا هستید؟

● تمرین ۲

۱. می‌خوانم ۲. می‌روید ۳. درس می‌خوانی
۴. می‌رویم ۵. می‌کند ۶. زندگی می‌کنید

- ۱) من در اینجا درس می‌خوانم. ✓ ۲) او به دانشگاه می‌رود.
 ۳) تو کتاب می‌خوانی. ✓ ۴) ما در اینجا زندگی می‌کنیم.
 ۵) آقا! بفرمایید اینجا.
 ۶) خانم! ببخشید.

● تمرین ۳

۱. نمی‌رود ۲. زندگی نمی‌کنی
 ۳. درس نمی‌خوانند ۴. زندگی نمی‌کنیم
 ۵. نمی‌روند ۶. نمی‌خوانند
 ۷) آنها با هم زندگی نمی‌کنند. ✓ ۸) برادر او خوب درس نمی‌خواند.
 ۹) آنها به کلاس می‌روند.
 ۱۰) این بچه کم درس می‌خواند. ✓ ۱۱) شما زیاد درس نمی‌خوانید.
 ۱۲) ما دوباره به آنجا نمی‌رویم. ✓

درگ

● تمرین ۱

۱. ص
 ۲. غ ... اسم کوچک او یانگ جوست. / اسم فامیل او کیم است.
 ۳. غ ... در شهر تهران درس می‌خواند. ۴. غ ... در ایران نیست.
 ۵. غ ... خواهر ندارد.
 ۶. ص

● تمرین ۲

۱. اسم کوچک خانم کیم چیست?
 ۲. یانگ جو اهل کجاست?
 ۳. یانگ جو در کدام دانشگاه درس می‌خواند?
 ۴. یانگ جو چند خواهر دارد?
یانگ جو	۱. اسم کوچک خانم کیم چیست?
اهل کره	۲. یانگ جو اهل کجاست?
در دانشگاه تهران	۳. یانگ جو در کدام دانشگاه درس می‌خواند?
خواهر ندارد	۴. یانگ جو چند خواهر دارد?

یک برادر دارد
در پوسان

۵. یانگ جو چند برادر دارد؟
۶. برادر یانگ جو در کجا زندگی می‌کند؟

۳ تمرین

۱	شهر و کشور	۲	میز و صندلی	۳	در و پنجره
۴	خودکار و مداد	۵	استاد و دانشجو	۶	پوسان و تهران

نکارش

● تمرین ۱

۱. اسم فامیل یانگ جو کیم است.
۲. او اهل کشور کره است.
۳. پدر او در شهر پوسان زندگی می‌کند.
۴. یانگ جو خواهر ندارد.
۵. او در تهران درس می‌خواند.
۶. برادر او در شهر پوسان است.

۳ تمرین

۱. خانواده
۲. حاضر
۳. دانشگاه
۴. زندگی
۵. خواهر
۶. کشور

درس هفت

ساختار

● تمرین ۱

۱. چهار + سه = هشت	۲. سه + صفر = سه	۳. شش + دو = هشت
۴. نه + صفر = نه	۵. پنج + یک = شش	۶. چهار + پنج = نه

۱) چهار و دو = هفت	۱) سه و دو = پنج
۴) سه و سه = شش	۳) هفت و یک = هشت
۶) صفر و پنج = چهار	۵) دو و شش = هشت

● تمرین ۲

۱. خوبم - دوستند ۲. حاضریم - بزرگید ۳. کوچکم - استادیم
۴. پسرند - چطوری؟ ۵. دکترید؟ - خوبی؟
- ۱) ایشان دکتر هستند. ایشان دکترند.
- ۲) ما اهل ایران هستیم. ما اهل ایران نیستیم.
- ۳) ما اهل ایران هستیم. ما اهل ایرانیم.
- ۴) تو برادر مهدیس هستی. تو برادر مهدیسی.
- ۵) شما دوست من هستید. شما دوست من نیستید.
- ۶) بچه‌ها خواب هستند. بچه‌ها خوابند.

● تمرین ۳

۱. یک تمرین - تمرینی ۲. یک دکتر - دکتری ۳. یک درس - درسی
۴. یک مادر - مادری ۵. یک دختر - دختری ۶. یک غلط - غلطی
- ۱) یک کیف، کیفی
- ۴) یک دانشگاه، دو دانشگاه
- ۶) یک صفر، دو صفر

● تمرین ۴

۱. ما این کتاب را دوست داریم.
۲. بچه‌ها آن کتاب را می‌خوانند.

۳. آنها این پنیر را نمی‌خورند.
۴. مهسا مهدیس را دوست دارد.
۵. او هر روز این درس را می‌خواند. ۶. —
- ۱) صبحانه‌ی ما شیر و کره و مریباست.
- ۲) ما این شیر را نمی‌خوریم.
- ۳) یانگ جو به دانشگاه می‌رود.
- ۴) پسرها درس شش با هم می‌خوانند.
- ۵) برادر یانگ جو در پوسان زندگی می‌کند.
- ۶) آنها این نان دوست دارند.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... زندگی می‌کند.
۲. غ ... اتاق زیاد دارد.
۳. غ ... دو یا سه نفر زندگی می‌کنند.
۴. ص
۵. ص
۶. غ ... آسان نیست.

● تمرین ۲

در خوابگاه	۱. پترا در کجا زندگی می‌کند؟
بزرگ است	۲. خوابگاه دختران چطور است؟
اتاق‌های زیادی	۳. خوابگاه دختران چند اتاق دارد؟
در خوابگاه	۴. دانشجویان در کجا صبحانه می‌خورند؟
آسان نیست	۵. درس خواندن در خوابگاه چطور است؟
بله	۶. دانشجویان زندگی با هم را دوست دارند؟

 تمرین ۳

۳	شهر و پنیر را	۲ ✓	کره و مربّا را	۱ ✓
۶ ✓	کلاس و اتاق را	۵	نان و شیر را	۴ ✓

نگارش

● تمرین ۱

۱. پترا در خوابگاه دانشگاه تهران زندگی می‌کند.
۲. خوابگاه دختران بزرگ است.
۳. این خوابگاه اتاق‌های زیادی دارد.
۴. پترا معمولاً در خوابگاه صبحانه می‌خورد.
۵. صبحانه‌ی ایرانی کره، مربّا، پنیر با نان و چای یا شیر است.
۶. آسان نیست اما دانشجویان خوابگاه را دوست دارند.

 تمرین ۳

۱. آسان
۲. خوابگاه
۳. مربّا
۴. صبحانه
۵. مثلًا
۶. معمولاً

درس هشت
ساختار

● تمرین ۱

۱. دار، داشت - رو، رفت
۲. خور، خورد - کن، کرد

۳. آ، آمد - خواب، خوابید ۴. خند، خندید - شو، شد
 ۱) دار، داشت ۲) رفت، رفت ۳) خور، خورد
 ۴) آمد، آمد ۵) خواب، خوابید ۶) کن، کرد

● تمرین ۲

۱. آمدیم ۲. خوردنده ۳. خوابیدید ۴. بودند ۵. خندیدند ۶. درس خواندیم
 ۱) شام دیشب خوشمزه بود. ۲) این ساعت را خیلی دوست دارم.
 ۳) دیروز خیلی خندیدیم. ۴) آنها پنیر کم می‌خورند.
 ۵) کدام یک را دوست دارید؟ ۶) در رستوران چکار کردید؟

● تمرین ۳

۱. بودند ۲. داشتیم ۳. خورد ۴. خوابیدند ۵. بیدار شدید ۶. کردند
 ۱) من می‌خورم. من خوردم. ۲) او می‌خوابد. او می‌خورد.
 ۳) ما می‌خندیم. ما خندیدیم. ۴) این شیر خوشمزه است. آن شیر خوشمزه نیست.
 ۵) تو کم می‌آیی. تو کم می‌روی. ۶) آنها بیدار می‌شوند. آنها بیدار شدند.

● تمرین ۴

۱. دوست نداشتند ۲. نیامدند ۳. درس نخواند ۴. درست نکردیم
 ۵. زندگی نکردید ۶. نبود ۷) پنیر خیلی خوشمزه بود. ۸) مریا خیلی خوشمزه نبود.

- ✓ ④ ما قهوه زیاد خوردیم.
✓ ⑤ بچه‌ها بیدار نشدند.
- ③ ما شیر زیاد خوردیم.
✓ ⑥ بچه‌ها بیدار است.

● تمرین ۵

۱. این دفتر مال شماست.
۲. این خانه مال دکتر نامدار است.
۳. این کیف مال کیست؟
۴. این اتاق ماست.
۵. این ساعت مهدیس است.
۶. آن رستوران من است.
- ✓ ① این خوابگاه دانشجویان است. این خوابگاه مال دانشجویان است.
✓ ② این اتاق مال بچه‌هاست. آن اتاق هم مال بچه‌هاست.
✓ ③ این رستوران استادان است. این رستوران مال استادان است.
✓ ④ این قهوه‌ی من است. این قهوه مال من است.
✓ ⑤ این خانه مال ماست. آن خانه هم مال ماست.
✓ ⑥ این صندلی مهیار است. آن صندلی مهسا است.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... ساعت شش بیدار شد.
۲. غ ... بعد از صبحانه رفت.
۳. ص
۴. غ ... بعد از ناهار کلاس نداشت.
۵. غ ... شام خوشمزه نبود.
۶. ص

● تمرین ۲

ساعت شش
به دانشگاه

۱. احمد ساعت چند بیدار شد؟
۲. او بعد از صبحانه کجا رفت؟

سه ساعت	۳. صبح چند ساعت درس فارسی داشت؟
در دانشگاه	۴. احمد در کجا ناهار خورد؟
با رونالد	۵. او دیشب با کی درس خواند؟
خواهیدند	۶. احمد و رونالد بعد از شام چکار کردند؟

۳ تمرین

- ۱ کوچک ≠ بزرگ ۲ درست ≠ غلط
 ۳ کتاب ≠ دفتر ۴ کم ≠ زیاد ۵ دانشگاه ≠ کلاس ۶ خوب ≠ بد

نگارش

● تمرین ۱

۱. احمد ساعت شش بیدار شد.
 ۲. بعد از بیدار شدن به دانشگاه رفت.
 ۳. صبح درس فارسی داشت.
 ۴. بعد از ناهار کلاس نداشت.
 ۵. احمد و رونالد شام درست کردند.
 ۶. شام آنها خوشمزه نبود.

۳ تمرین

۱. دیروز ۲. خوابیدن ۳. ساعت ۴. گذشته ۵. رستوران ۶. خوشمزه

درس نه

ساختار

● تمرین ۱

۱. هفت + پنج = دوازده ۲. شش + هشت = چهارده

۴. نه + نه = هجده

۳. ده + پنج = پانزده

۶. چهار + سیزده = هفده

۵. سه + شانزده = نوزده

۱) ۲ چهار و پنج می‌شود دوازده

۱) ۲ پنج و شش می‌شود یازده

۴) ۵ هشت و هفت می‌شود سیزده

۳) ۴ یک و نه می‌شود سیزده

۶) ۷ نه و نه می‌شود هجده

۵) ۶ دو و سه می‌شود شانزده

● تمرین ۲

۱. من - م ۲. او - د ۳. ما - ند ۴. آنها - یم ۵. تو - ی ۶. شما - ید

۱) ۲ تو کار را خوب انجام دادی.

۳) ۴ او در دفتر بزرگی می‌نویسد.

۵) ۶ تو فقط دو ساعت کار کردید. آنها به این رستوران نمی‌آیم.

● تمرین ۳

۱. شهرم - نانشان ۲. جوابت - شیرتان ۳. ساعتش - پنیرمان

۴. خوابیمان - زبانش ۵. کشورتان - حالت

۱) ۲ جواب من، جواب شما

۱) ۲ تکلیف من، تکلیفم

۴) ۵ حال شما، حالتان

۳) ۴ خواهش او، خواهش ما

۶) ۷ ساعت تو، ساعتت

۵) ۶ شام آنها، شامشان

● تمرین ۴

۱. پدر من - عکس او ۲. خواهر ما - دوست من ۳. مادر او - کار آنها

۴. حال آنها - درس شما ۵. برادر تو - فامیل ما

۲ فامیلت، فامیلش	۱ کارم، کار من	
۴ دوستمان، دوست ما	۳ خانمش، خانم او	
۶ ناهار آنها، ناهار او	۵ کشورتان، کشور شما	

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... کتابخانه‌های زیادی دارد.	۱. غ ... از صبح تا شب بازند.
۳. ص	۴. ص
۵. ص	۶. ص

 تمرین ۲

۱. دانشگاه تهران چند کتابخانه دارد؟	۱. زیاد دارد
۲. کتابخانه‌ها از صبح تا کی باز هستند؟	۲. تا شب
۳. الینا تکلیفیش را کجا انجام می‌دهد؟	۳. در کتابخانه
۴. الینا دیروز چند ساعت در کتابخانه کار کرد؟	۴. دو ساعت
۵. دانشجویان معمولاً در کتابخانه چکار می‌کنند؟	۵. درس می‌خوانند
۶. انشای الینا در باره‌ی چه بود؟	۶. دانشجو و خوابگاه

 تمرین ۳

۱. دیروز پانزده دانشجو به کلاس آمدند.	۱. هر یک از تمرین‌های این درس شش جمله دارد.
۲. ما جمله‌ها را در دفترمان می‌نویسیم.	۲. ما جمله‌ها را در دفترمان می‌نویسیم.

- ۴ گاهی همه در کلاس انشا می خوانیم.
 ۵ ✓ انشای من دوازده سطر است.
 ۶ انشای او در بارهی خانواده است.

نگارش

● تمرین ۱

۱. کتابخانه‌ها تا شب بازند. ۲. دانشجویان هر روز به آنجا می‌روند.
 ۳. بعضی از آنها گاهی کمی می‌خوابند. ۴. الینا دیروز در کتابخانه بود.
 ۵. او اوّل دستور زبان خواند و به تمرین‌ها جواب داد.
 ۶. در بارهی دانشجویان و خوابگاه انشا نوشت.

● تمرین ۳

۱. سطر ۲. خواهش ۳. بعضی ۴. تکلیف ۵. نوشتن ۶. کتابخانه

درس ۵

ساختار

● تمرین ۱

۱. بخور - بخورید ۲. بنویس - بنویسید ۳. بخوان - بخوانید
 ۴. بخند - بخندید ۵. برو - بروید ۶. بده - بدھید
 ① بگو، بگوید ✓ ② بکن، بکنید ③ بده، می‌دهم

۴) برو، می‌روم ۵) بخوان، بخوانید ۶) بیا، بباید

● تمرین ۲

۱. نده - ندهید ۲. نخند - نخندید ۳. نخوان - نخوانید
 ۴. نخور - نخورید ۵. نرو - نروید ۶. ننویس - ننویسید
- ۱) بیدار نشو، بیدار نشود ۲) سؤال کن، سؤال کنید
 ۳) جواب نده، جواب ندهید ۴) انجام بده، انجام بدهید
 ۵) توضیح نده، توضیح ندهید ۶) درست نکن، درست نکنید

▣ جدول

افقی: ۱. برادر ۲. ای ♦ این ۳. شش ♦ که ۴. امّا ۵. شانزده ۶. تن ۷. چای

عمودی: ۱. داشتن ۲. را ♦ مان ۳. ایشان ۵. را ♦ پدری ۶. یک ۷. آنها ♦
ما

● تمرین ۳

برادرها	-	برادران	-	ایرانی‌ها	-	ایرانیان	-	۱.
تکلیف‌ها	-	-	-	بچه‌ها	-	-	-	۲.
خانم‌ها	-	-	-	اسم‌ها	-	-	-	۳.
سؤال‌ها	-	-	-	خواهران	-	خواهران	-	۴.
دکترها	-	-	-	پسرها	-	پسران	-	۵.
		۲) دکتر، دکتران		۱) خانه، خانه‌ها				
		۴) خانم، خانمان		۳) بچه، بچه‌ها				

✓ ⑥ دانشجو، دانشجوها، دانشجویان ✓ ⑤ مادر، مادرها، مادران

درگ

● تمرین ۱

۱. ص	۲. غ ... همه حاضرند.
۳. غ ... اول متن درس را می خوانند.	۴. ص
۵. ص	۶. غ ... همه حاضرند.

● تمرین ۲

۱. کدام دانشجوها در کلاس حاضرند؟	همهی دانشجوها
۲. کی اول سلام می کند؟	استاد
۳. دانشجویان چه درسی دارند؟	درس فارسی
۴. دانشجویان به چه گوش می کنند؟	به نوار
۵. توضیح استاد در بارهی چیست؟	مکالمه
۶. استاد به دانشجوها چه می گوید؟	بلند تکرار کنید

● تمرین ۳

✓ ① شهر و کشور	✓ ② خانه و خوابگاه
✓ ④ ایران و کره	✓ ③ روز و شب
✓ ⑤ متن و دستور	✓ ⑥ اتاق و کلاس

نگارش

● تمرین ۱

۱. درس امروز درس فارسی است.

۲. همه در کلاس هستند.
۳. دانشجوها اوّل متن درس را می‌خوانند.
۴. آنها به نوار گوش می‌کنند.
۵. استاد در باره‌ی مکالمه‌ی فارسی توضیح می‌دهد.
۶. بعد دانشجویان شروع به مکالمه می‌کنند.

۳ تمرین

۱. توضیح
۲. صفحه
۳. دوشنبه
۴. نشستن
۵. امتحان
۶. شروع

درس يازده

ساختار

● تمرین ۱

۱. ۱۸-۱۶
۲. ۲-۱۸
۳. ۳۶-۲۷
۴. ۴۱-۴۵
۵. ۶۲-۷۴
۶. ۸۹-۹۳

- ۱ ✓ ده و بیست می‌شود سی.
۲ ✓ سی و بیست می‌شود چهل و پنج.
۳ ✓ چهل و چهل می‌شود هشتاد.
۴ ✓ چهل و پنجاه می‌شود هفتاد.
۵ ✓ بیست و هفتاد می‌شود نود.
۶ ✓ ده و شصت می‌شود هفتاد.

● تمرین ۲

۱. امتحان آسان، امتحان گذشته	۲. پنجره‌ی باز
۳. جواب آسان، جواب غلط	۴. شیر خوشمزه

۶. شب گذشته	۵. دانشجوی غایب
۱) کشور بزرگ ✓	۱) ناهار خوشمزه ✓
۲) صحیح و غلط ✓	۳) مکالمه کوتاه ✓
۴) ناهار و شام ✓	۵) مکالمه و دستور

● تمرین ۳

۱. اسم مهسا کوتاه است. ۲. نظر ایشان درست است.
 ۳. جواب شما کامل است. ۴. بچه های آنها بدنده. / بچه های آنها بد هستند.
 ۵. مثال های ما خیلی خوبند. / مثال های ما خیلی خوب هستند.
 ۶. عکس های تو قشنگند. / عکس های تو قشنگ هستند.

۱) جواب شما درست نبود. ✓	۲) دیروز در دانشگاه ناهار خوردیدم.
۳) آنها با هم انشای کوتاهی نوشتند.	۴) آنها با هم انشای کوتاهی نوشتند.
۵) شما کار خوبی کردید. ✓	۶) شما در کجا کار می کنید؟

● تمرین ۴

۱. ساعت دو است. ۲. ساعت هشت است.
 ۳. ساعت پنج است. ۴. ساعت هفت و بیست دقیقه است.
 ۵. ساعت چهار و چهل و پنج دقیقه است. / ساعت یک ربع به پنج است.
 ۶. ساعت ده و سی دقیقه است. / ساعت ده و نیم است.

۱) یک ساعت شصت دقیقه است. ✓	۲) نیم ساعت سی و شش دقیقه است.
۳) ربع ساعت پانزده دقیقه است. ✓	۴) ساعت ده و نیم، ده و سی دقیقه است.

۵) دو ساعت نود دقیقه است.

۶) یک شب و یک روز بیست ساعت است.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... استاد سلام کرد.	۲. غ ... اسم دانشجویان غایب را نوشت.
۳. غ ... بیست دانشجو حاضر بودند.	۴. ص
۵. ص	۶. غ ... در باره‌ی انشا صحبت کردند.

● تمرین ۲

۱. استاد اسم کدام دانشجوها را نوشت؟	غایب‌ها را
۲. استاد تکلیف چه درسی را گرفت؟	درس قبل را
۳. دانشجویان حاضر چند نفر بودند؟	بیست نفر
۴. استاد چه درسی را شروع کرد؟	درس دستور را
۵. استاد روی تخته چه نوشت؟	یک مثال
۶. دانشجوها در باره‌ی انشا چه صحبت کردند؟	در باره‌ی انشا

● تمرین ۳

۱) سوال و جواب	✓	۲) تکرار و تمرین	✓
۴) دستور و انشا	✓	۵) شیر و نان	✓
۳) امتحان و نمره	✓	۶) چای و قهوه	✓

نکارش

● تمرین ۱

۱. استاد ساعت چهار بعد از ظهر به کلاس آمد.

۲. او تکلیف درس قبل را گرفت.
۳. بیست نفر در کلاس حاضر بودند.
۴. استاد درس دستور زبان را شروع کرد.
۵. او روی تخته یک مثال نوشت.
۶. انشای دانشجویان کوتاه بود.

۳ تمرین

۱. غایب
۲. صحبت
۳. قبل
۴. دقیقه
۵. خدا حافظ
۶. تخته

درس دوازده

ساختار

● تمرین ۱

۱. استادان، استادها - کلاس‌ها
۲. زبان‌ها - پسران، پسرها
۳. درس‌ها، دروس - دختران، دخترها
۴. خانه‌دارها - خانه‌ها
۵. کشورها - غلطها

✓ ① حال، احوال ✓ ② پدربزرگ، پدربرگ‌ها

✓ ③ تمرین، تمرینات و تمرین‌ها ✓ ④ سؤال، سؤالات و سؤال‌ها

✓ ⑤ خانم، خانمان ✓ ⑥ پسرعمو، پسرعموها

● تمرین ۲

۱. در
۲. روی، زیر
۳. بعد از، با
۴. نزدیک، از
۵. در باره‌ی، به
۶. تا

- ۱) عمه‌ی مریم یک دختر پرستار دارد.
- ۲) دایی و خاله‌ی مینو اهل تهرانند.
- ۳) ✓ ما در خیابان کارگر، نزدیک دانشگاه زندگی می‌کنیم.
- ۴) ✓ یانگ جو با دوستش به خوابگاه می‌رود.
- ۵) ✓ دانشجوها گاهی از صبح تا شب کار می‌کنند.
- ۶) آنها هر روز چند ساعت کلاس دارند.

● تمرین ۳

۱. ب، پ، ت، ث	۲. د، ذ
۳. ج، چ، ح، خ	۴. س، ش
۵. ر، ز، ژ	۶. ص، ض
۷. ط، ظ	۸. ع، غ

▣ جدول

افقی: ۱. ۱۵ ♦ ۱۵ ♦ ۳۶ ♦ ۴۸ ♦ ۱۶ ♦ ۵

۲. ۲۲ ♦ ۳۰ ♦ ۳۰ ♦ ۳۰ ♦ ۱۰ ♦ ۱۰ ♦ ۱۱ ♦ ۲۱ ♦ ۱۰ ♦ ۴۷ ♦ ۱۸ ♦ ۹۶

عمودی: ۱. ۹۷ ♦ ۲۰ ♦ ۴۰ ♦ ۴۱ ♦ ۳۸ ♦ ۳. ۴۲ ♦ ۱۶ ♦ ۱۶ ♦ ۳۲

۲. ۱۸ ♦ ۱۸ ♦ ۱۱ ♦ ۱۶ ♦ ۱۸ ♦ ۱۱ ♦ ۱۶

درگ

● تمرین ۱

۱. ص	۲. غ ... پرستار است.
۳. ص	۴. غ ... بزرگ است.

۶. ص

۵. ص

تمرين ۲

اهل همدان	۱. مریم اهل کجاست؟
با عّمه‌اش	۲. مریم در تهران با که زندگی می‌کند؟
در کتابفروشی	۳. پدر مینو در کجا کار می‌کند؟
بیست و یک سال	۴. مینو چند سال دارد؟
در دانشگاه	۵. مادر مینو در کجا کار می‌کند؟
در خیابان سئول	۶. خانواده‌ی مینو در کدام خیابان زندگی می‌کنند؟

تمرين ۳

✓ ۲ صحبت کردن و توضیح دادن	✓ ۱ بستن و باز کردن
✓ ۴ بودن و شدن	✓ ۳ خواندن و نوشتن
✓ ۶ دادن و گرفتن	✓ ۵ دانستن و دوست داشتن

نگارش

● تمرين ۱

۱. بله، می‌دانم. او بیست سال دارد.
۲. او در تهران با عّمه‌اش زندگی می‌کند.
۳. دختر عّمه‌ی مریم پرستار است.
۴. پدر مینو کتابفروشی دارد.
۵. بله، می‌دانم. او کارمند دانشگاه است.
۶. آنها در خیابان سئول، کوچه‌ی پروین زندگی می‌کنند.

● تمرین ۳

۱. شغل ۲. عّمه ۳. طبقه ۴. پرستار ۵. مهندس ۶. کتابفروشی

درس سیزده

ساختار

● تمرین ۱

صد و چهل و پنج	۱. صد و بیست و سه
سیصد و شانزده	۲. دویست و پنجاه و هفت
پانصد و شصت و دو	۳. چهارصد و سی و هشت
هفتصد و نود و چهار	۴. ششصد و هفتاد و یک
نهصد و بیست و نه	۵. هشتصد و هشتاد

① صد و صد می‌شود دویست.

② دویست و دویست می‌شود ششصد.

③ سیصد و سیصد می‌شود چهارصد و پنجاه.

④ سیصد و چهارصد می‌شود هفتصد.

⑤ پانصد و چهارصد می‌شود نهصد.

⑥ دویست و هشتصد می‌شود هزار.

● تمرین ۲

۱. بیندم ۲. بخوانی ۳. بخوابد ۴. بخریم ۵. بنشینید ۶. بنویسند

- ✓ ① شما باید زود بخوابید.
 ✓ ② شما خیلی زود می‌خوابید.
 ✓ ③ او خانه‌اش را می‌فروشد.
 ✓ ④ او می‌خواهد خانه‌اش را بفروشد.
 ✓ ⑤ ما هر روز پول می‌گیریم.
 ✓ ⑥ ما می‌خواهیم فردا پول بگیریم.

● تمرین ۳

۱. در اینجا زیاد کار کند ۲. خانه را بفروشیم
 ۳. اسم شما را بدانم ۴. با تو صحبت کند
 ۵. پول بدھید ۶. بیدار شوند
 ✓ ① ما باید به استاد سلام کنیم.
 ✓ ② ما به استاد سلام می‌کنیم.
 ✓ ③ او حالا توضیح می‌دهد.
 ✓ ④ او می‌خواهد حالا توضیح بدهد.
 ✓ ⑤ بلند صحبت می‌کنید.
 ✓ ⑥ می‌توانید کمی بلند صحبت کنید؟

● تمرین ۴

۱. من نمی‌خواهم هر روز اینجا بیایم. ۲. ما نمی‌خواهیم فردا آنجا باشیم.
 ۳. آنها نمی‌خواهند زیاد صحبت کنند. ۴. او نمی‌خواهد از این مغازه خرید کند.
 ۵. چرا نمی‌خواهید از همه سؤال کنید؟ ۶. چرا نمی‌خواهند در کتابخانه کار کنند?
 ✓ ① بچه‌ها دوست ندارند انشا بنویسند.
 ✓ ② پدرم می‌تواند زیاد کار کند.
 ✓ ③ مادرم باید شام درست کند.
 ✓ ④ خواهرم نخواست در رستوران ناهار بخورد.
 ✓ ⑤ همه می‌توانند اینجا لباس بخرند.

۶ ✓ کسی نمی‌خواهد زیاد خرید کند.

درگ

● تمرین ۱

۲. غ ... به خیابان انقلاب می‌رود.	۱. غ ... چند فروشگاه لباس دارد.
۴. غ ... خیابان انقلاب کتابفروشی دارد.	۳. غ ... می‌خرد.
۶. ص	۵. ص

● تمرین ۲

از فروشگاه	۱. احمد از کجا خرید می‌کند؟
از خیابان کارگر	۲. او از کدام خیابان لباس می‌خرد؟
به خیابان انقلاب	۳. احمد برای خرید کتاب باید کجا برود؟
به میدان انقلاب	۴. دیروز احمد برای خرید کجا رفت؟
ساعت	۵. او از میدان انقلاب چه خرید؟
به کتابخانه	۶. احمد بعد از خرید کجا رفت؟

● تمرین ۳

۳ ✓ دیر و زود	۲ ✓ دقیقه و ثانیه
۶ ✓ حالا و بعد	۵ ✓ صبح و شب
۱ ✓ دیروز و امروز	۴ ✓ قیمت و تخفیف

نگارش

● تمرین ۱

۱. در خیابان کارگر، خیابان انقلاب و میدان انقلاب فروشگاه زیاد است.

۲. او برای خرید، و گاهی صحبت کردن، به فروشگاه می‌رود.
۳. خیابان کارگر فروشگاه لباس دارد.
۴. او دوست دارد خرید کند و با فروشنده‌ها به فارسی صحبت کند.
۵. دیروز برای خریدن ساعت به میدان انقلاب رفت.
۶. ساعت خرید و بعد به کتابخانه رفت.

۳ تمرین

۱. فروشگاه ۲. چقدر ۳. انقلاب ۴. قیمت ۵. مغازه ۶. خواستن

درس چهارده

ساختار

● تمرین ۱

قید	صفت		قید	صفت
دیر	شلوغ	۲.	معمولاً	۱. کوچک
فردا ظهر	خوشمزه	۴.	زود	۲. دور
پیاده	—	۶.	گاهی	۵. بزرگ

① یانگ جو به سؤالات درست جواب می‌دهد.

② مریم و مینو دوستان یانگ جو هستند.

③ آنها یانگ جو را خیلی دوست دارند.

- ۴) از خانه به فروشگاه رفت.
- ۵) هر هفته هفت روز است.
- ۶) ✓ گاهی روز جمعه هم کار می‌کند.

● تمرین ۲

۱. به ۲. به ۳. از ۴. به، با ۵. در، به ۶. از، به
- ۱) ✓ دانشجوها از اتوبوس پیاده شدند.
 - ۲) ✓ آنها خیلی زود به کلاس رسیدند.
 - ۳) ✓ دانشجوها در کلاس نشستند.
 - ۴) ✓ استاد آمد و با دانشجوها صحبت کرد.
 - ۵) دانشجوها تکلیف درس قبل را دادند.
 - ۶) استاد تکلیف دانشجوها را گرفت.

▣ جدول

افقی: ۱. رفت و آمد ۲. تن ۳. اسم‌ها ۴. قبل ۵. خند ♦ آن ۶. تو ♦ رسید ۷. بررسید

عمودی: ۱. ریال ۲. خوب ۳. تومان ۴. درس ۵. اتاق ♦ سی ۶. من ♦ باید ۷. بلند

● تمرین ۳

۱. /z/ ذ، ز، ض، ظ ۲. /s/ ث، س، ص ۳. /t/ ت، ط ۴. /h/ ح، ه

۵. /q/ غ، ق

۶. /?/ ع، ئ

● تمرین ۴

۱. روز اول هفته شنبه است.
 ۲. جمعه تعطیل است.
 ۳. شنبه تا پنجشنبه روزهای کارند.
 ۴. امروز پنجشنبه است.
 ۵. فردا جمعه است.
 ۶. دیروز چهارشنبه بود.

① شنبه در ایران روز تعطیل است.

② چهارشنبه بعد از سه شنبه است.

③ امروز دوشنبه است؛ فردا سه شنبه.

④ فردا چهارشنبه است؛ امروز یکشنبه.

⑤ شنبه روز اول هفته است.

⑥ کدام روز تعطیل است؟ جمعه.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... در شمال خیابان کارگر است.
 ۲. غ ... به میدان انقلاب نزدیک است.
 ۳. غ ... با اتوبوس می‌رود.
 ۴. ص
 ۵. غ ... سوار اتومبیل، اتوبوس، تاکسی و مینی‌بوس هم می‌شوند.
 ۶. غ ... معمولاً شلوغند.

● تمرین ۲

در خیابان کارگر

۱. خوابگاه پسران در کجاست؟

میدان انقلاب	۲. کدام یک به دانشگاه نزدیک است؟
با اتوبوس	۳. محمد با چه به دانشگاه می‌رود؟
برای رفت و آمد	۴. برای چه مردم سوار مترو می‌شوند؟
شلوغند	۵. خیابان‌های تهران معمولاً چطورند؟
کمی دور است	۶. خوابگاه از دانشگاه چقدر دور است؟

۳ تمرین

- ✓ ① کارگر و کارمند ✓ ② استاد و دانشجو ③ دوست و فامیل
 ✓ ④ پدر و مادر ✓ ⑤ پرستار و فروشنده ✓ ⑥ دکتر و مهندس

نکارش

● تمرین ۱

۱. خوابگاه پسران در شمال خیابان کارگر است.
۲. در جنوب خیابان کارگر میدان انقلاب است.
۳. خوابگاه از دانشگاه کمی دور است.
۴. محمد با اتوبوس به دانشگاه می‌رود.
۵. مردم با اتومبیل، اتوبوس، مترو، تاکسی و مینی‌بوس رفت و آمد می‌کنند.
۶. دانشگاه نزدیک میدان انقلاب است.

۳ تمرین

۱. پنجشنبه ۲. اتوبوس ۳. وسیله ۴. تعطیل ۵. شلوغ ۶. خلوت

درس پانزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. و ۲. تا ۳. اما ۴. یا ۵. هم ۶. اگر

- ① بعضی دانشجویان بعد از غذا می‌نشینند و با هم صحبت می‌کنند.
- ② در اینجا مردم اغلب سوار مترو می‌شوند.
- ③ من قاشق دارم، اما چنگال ندارم.
- ④ همه‌ی ما دوست داریم آهسته غذا بخوریم.
- ⑤ اگر سالاد و نوشابه می‌خواهید باید به رستوران بروید.
- ⑥ لطفاً سینی را اینجا بگذارید.

● تمرین ۲

۱. آنجا نشستم تا انشا بنویسم.	۲. به اتاقش رفت تا بخوابد.
۳. به او پول داد تا کتاب بخرد.	۴. به فروشگاه آمد تا مرا ببیند.
۵. می‌روم تا اتومبیل را بفروشم.	۶. می‌آیم تا با تو صحبت کنم.

- ① آنجا نشستیم تا همه بیایند.
- ② به رستوران رفتند تا با هم ناهار بخورند.
- ③ دیر خواهید تا تکلیفش را انجام دهد.
- ④ با مترو رفت و آمد می‌کنند تا زود برسند.

۵) کارمندان ساعت هشت شروع به کار می‌کنند.

۶) این لیوان نوشابه مال کیست؟

● تمرین ۳

- ۱. اگر زود بروم با هم کار می‌کنیم.
- ۲. اگر درس بخواند قبول می‌شود.
- ۳. اگر بخواهیم اینجا ناهار می‌خوریم.
- ۴. اگر بنشینیم کمی صحبت می‌کنیم.
- ۵. اگر با مترو بروند زود می‌رسند.
- ۶. اگر غذا بخوری بزرگ می‌شوی.

۱) ✓ اگر بیایی با هم خرید می‌کنیم.

۲) ✓ اگر درسش را بخواند زود می‌خوابد.

۳) ✓ اگر چیزی بگوییم همه می‌خندند.

۴) ✓ اگر خیابان‌ها خلوت باشند زود می‌رسیم.

۵) اگر چیزی گفتم همه می‌خندند.

۶) اگر آمدی با هم خرید می‌کنیم.

● تمرین ۴

- ۱. اگر پول داشتم لباس می‌خرم.
- ۲. اگر جواب دادی نمره می‌گیری.
- ۳. اگر غلط نوشت نمره نمی‌گیرد.
- ۴. اگر توانستیم تا خانه پیاده می‌رویم.
- ۵. اگر زود رسیدید اینجا می‌نشینید.
- ۶. اگر خواستند کار را شروع می‌کنند.

۱) ✓ اگر زیاد کار کردم زیاد هم پول می‌گیرم.

۲) ✓ اگر پول گرفتم خیلی چیزها می‌خرم.

۳) اگر پول بگیرم خیلی چیزها می‌خرم.

۴) ✓ اگر شمال رفتی من هم می‌آیم.

- ۵) اگر چیزی بخرم به تو هم می‌دهم.
✓ ۶) اگر چیزی خریدم به تو هم می‌دهم.

● تمرین ۵

۱. اگر او پیاده می‌شود من هم پیاده می‌شوم.
 ۲. اگر شما سوار می‌شوید ما هم سوار می‌شویم.
 ۳. اگر شما غذا می‌خورید بچه‌ها هم غذا می‌خورند.
 ۴. اگر یک نفر تکرار می‌کند دیگران هم تکرار می‌کنند.
 ۵. اگر او گوش می‌کند ما هم گوش می‌کنیم.
 ۶. اگر همه می‌خوابند من هم می‌خوابم.
- ✓ ۱) اگر شما می‌فروشید من می‌خرم.
- ۲) اگر او سؤال کرد ما جواب می‌دهیم.
- ۳) اگر استاد چیزی گفتند ما گوش می‌کنیم.
- ✓ ۴) اگر ایشان چیزی می‌گویند ما گوش می‌کنیم.
- ✓ ۵) اگر ایشان می‌نویسند ما هم می‌نویسیم.
- ✓ ۶) اگر تو می‌خواهی من هم می‌خواهم.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... غذا خوردن است.	۲. غ ... ظهره‌است.
۳. ص	۴. ص
۵. غ ... معمولاً زود می‌رود.	۶. ص

۲ تمرین

ظهر	۱. دانشجویان کی به رستوران می‌روند؟
دو و نیم بعد از ظهر	۲. وقت خوردن ناهار تا چه ساعتی است؟
سینی	۳. دانشجویان اوّل چه چیزی بر می‌دارند؟
صحبت کند	۴. ساتوشی دوست دارد بعد از ناهار چکار کند؟
چلوخورشت	۵. غذای رستوران اغلب چیست؟
آهسته	۶. ساتوشی و دوستانش چطور غذا می‌خورند؟

۳ تمرین

✓ ③ ظهر و شب	✓ ① سال و هفته
✓ ⑥ کلمه و جمله	✓ ⑤ جمعه و تعطیل
✓ ④ شنبه و دوشنبه	

نگارش

● تمرین ۱

۱. دانشجوها بعد از کلاس‌های صبح به رستوران می‌روند.
۲. در رستوران ناهار می‌خورند و صحبت می‌کنند.
۳. غذای رستوران اغلب چلوخورشت یا چلوکباب است.
۴. آنها در سینی قاشق، چنگال، لیوان، غذا، سوپ و سالاد می‌گذارند.
۵. اگر نوشابه بخواهند می‌خرند.
۶. ساتوشی آهسته و با لذت غذا می‌خورد.

۳ تمرین

۱. اغلب
۲. وقت
۳. لذت
۴. بشقاب
۵. چلوخورشت
۶. قبول

درس شانزده

ساختار

جدول

افقی: ۱. رستوران ۲. او **♦** ما ۳. آب **♦** خاہ ۴. اروپا ۵. نشد **♦** نفر ۶. شدند
۷. آن **♦** ریال

عمودی: ۱. را **♦** انشا ۲. سوار شدن ۳. بودن ۴. وق **♦** در ۵. خان ۶. اما **♦**
فدا ۷. ناهار

درک

تمرين ۱ ●

- ۱. غ ... در خوابگاه می‌گیرد.
- ۲. غ ... خانواده‌اش در اسپانیا هستند.
- ۳. غ ... دارد.
- ۴. ص
- ۵. غ ... کارت تلفن یا سگه کافی است.
- ۶. ص

تمرين ۲

- ۱. برای پترا از کجا بسته‌های پستی می‌رسد؟
- ۲. پترا این بسته‌ها را در کجا می‌گیرد؟
- ۳. برای گرفتن بسته‌های پستی کدام یک لازم است؟
- ۴. پترا با چه وسیله‌ای صحبت می‌کند؟
- از اسپانیا
- در خوابگاه
- کارت دانشجویی
- با تلفن

۵. در کجا تلفن عمومی هست؟

۶. برای خوردن سوپ از چه استفاده می‌کنیم؟

تمرين ۳

۱	غذا و نوشابه
۲	قاشق و چنگال
۳	لیوان و بشقاب
۴	کارت تلفن و سگه ✓
۵	بسته‌ی پستی و نامه ✓
۶	تلفن عمومی و همراه ✓

નગરશ

تمرين ١

۱. از اسپانیا برای پترا بسته‌های پستی می‌رسد.
 ۲. پترا آنها را از کارمند پست می‌گیرد.
 ۳. او اغلب با خانواده یا دوستانش صحبت می‌کند.
 ۴. تلفن عمومی در دانشگاه، خوابگاه، خیابان‌ها و جاهای دیگر هست.
 ۵. سکّه برای تلفن عمومی و خرید خوب است.
 ۶. تلفن عمومی برای همه است.

تمرين ۳

- ## ١. صدا ٢. لازم ٣. محل ٤. استفاده ٥. تلفن ٦. خانوادگی

پاسخ‌نامه‌ی کتاب‌های درسی

کتاب درسی دوم

پایتخت ایران

درس یک

ساختار

● تمرین ۱

شهریم	تهرانند	۱. تهران هستند
علی صدرم	معروفند	۳. معروف هستند
کجایی	ایرانند	۵. ایران هستند
	کجا هستی	۶. کجا هستند
		۲. شهر هستیم
		۴. علی صدر هستم

① بچه‌ها خواب هستند. بچه‌ها خوابند.

② این مرّبّا خوشمزه است. آن مرّبّا خوشمزه نیست.

③ ما حاضریم. ما حاضر نیستیم.

④ جمعه تعطیل هستی. جمعه تعطیل نیستی.

⑤ شما پرستار هستید. شما پرستارید.

⑥ این خانم‌ها خانه‌دار هستند. این خانم‌ها خانه‌دارند.

● تمرین ۲

۲. علی دوستش را در همدان دید.	۱. همه همدان را دوست دارند.
۴. ما با هم به گنجنامه می‌رویم.	۳. علی با دوستش به غار رفت.
۶. کتبه‌ها تاریخ را نشان می‌دهند.	۵. دوست ما شب به اینجا می‌رسد.

① آمد به دیدن ما پدر بزرگ.

② همدان از شهرهای دیدنی ایران است.

- ✓ ③ ما از فروشگاه‌های اینجا خرید می‌کنیم.
- ✓ ④ پدر بزرگ به دیدن ما آمد.
- ✓ ⑤ غار علی‌صدر خیلی قشنگ است.
- ✓ ⑥ است غار علی‌صدر خیلی بزرگ.

● تمرین ۳

۱. باباطاهر که شاعر معروفی است آرامگاه قشنگی دارد.
۲. ابن سینا که دانشمند بزرگی است کتاب‌های زیادی نوشته است.
۳. مینو که با من دوست است به دانشگاه تهران می‌رود.
۴. غار علی‌صدر که غار آبی بزرگی است نزدیک همدان است.
۵. لاله‌جین که محل کوچکی است با همدان فاصله دارد.
۶. خانمی که در اتوبوس است به دیدن کتبیه‌ها می‌رود.

① استاد زبان ما ایرانی است.

✓ ② کیفی که من دارم کوچک است.

- ③ لاله‌جین جای کوچکی است اما بسیار معروف است.
- ✓ ④ غاری که نزدیک همدان است غار علی‌صدر است.
- ✓ ⑤ صبحانه‌ای که در خوابگاه خوردم خیلی خوشمزه بود.
- ⑥ کارت شناسایی من نشانی و شماره‌ی تلفن دارد.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... دو هزار و هفتصد سال قبل پایتخت ایران بود.

۲. ص
۳. غ ... از دانشمندان معروف ایران است.
۴. غ ... هفتاد و پنج کیلومتر فاصله دارد.
۵. غ ... حدود سی کیلومتر با همدان فاصله دارد.
۶. غ ... شغل آنها ساختن سرامیک است.

تمرين ۲

۱. همدان کی پایتخت ایران بود؟
۲. آرامگاه کدام دانشمند ایرانی در همدان است؟
۳. آرامگاه کدام شاعر ایرانی در همدان است؟
۴. نام غار نزدیک همدان چیست؟
۵. فاصله‌ی غار علی‌صدر تا همدان چند کیلومتر است؟ ۷۵ کیلومتر
۶. دو کتیبه‌ی تاریخی و معروف ایران در کجاست؟ در گنج نامه

تمرين ۳

۳	کشور و جهان	۲	کوتاه و بلند	۱	باز و بسته
۶	تند و آهسته	۵	ایران و آلمان	۴	خلوت و شلوغ

نگارش

تمرين ۱

۱. همدان ۲۷۰۰ سال قبل پایتخت ایران بود.
۲. فاصله‌ی همدان تا تهران ۳۳۶ کیلومتر است.

۳. در گنج نامه دو کتیبه‌ی تاریخی معروف هست.
 ۴. آرامگاه ابن سینا در مرکز شهر همدان واقع است.
 ۵. بین غار تا شهر هفتاد و پنج کیلومتر فاصله است.
 ۶. شغل مردم لاله‌جین سرامیک‌سازی (ساختن سرامیک) است.

● تمرین ۴

۱. معروف ۲. فاصله ۳. اثر ۴. غار ۵. واقع ۶. شناسایی

درس دو

ساختار

● تمرین ۱

۱. بخش ۲. شمار ۳. فروش ۴. فهم ۵. دان

شناس ۱. بخش ۲. شمار ۳. فروش ۴. فهم ۵. دان

بخشید ۱. بخش ۲. شمار ۳. فروش ۴. فهم ۵. دان

شمار ۱. بخش ۲. شمار ۳. فروش ۴. فهم ۵. دان

فروخت ۱. بخش ۲. شمار ۳. فروش ۴. فهم ۵. دان

فهمید ۱. دیدن - بین - دید ۲. شدن - شو - شد

دانستن ۱. فهمیدن - بفهم - بفهمید ۲. دان - می‌دانم

دان ۱. فهمیدن - بفهم - بفهمید ۲. دان - می‌دانم

داد ۱. داشتن - دار - دارد ۲. دادن - ده - داد

۱. دیدن - بین - دید

۲. شدن - شو - شد

۳. فهمیدن - بفهم - بفهمید

۴. دان - می‌دانم

۵. داشتن - دار - دارد

۶. دادن - ده - داد

● تمرین ۲

۲. مردم به تهران مهاجرت کردند.	۱. شهر کوچکی در آنجا ساختند.
۴. شما از پنجاه تا صد شمردید.	۳. ما سؤال شما را فهمیدیم.
۶. او تهران را با سئول مقایسه کرد.	۵. دخترها هم به قله رفتند.
② لطفاً این جمله را تکرار کنید.	① من تو را بخشیدم.
④ استاد به سؤال جواب می‌دهد.	③ او از تاکسی پیاده شد.
⑥ ما متن درس را خواندیم.	⑤ بچه‌ها خیلی خنده‌یدن.

▣ جدول

افقی: ۱. کیلومتر ۲. یک ♦ این ۳. یس ♦ ۴. یازده ۵. اکنون ۶. نو ♦ تا
۷. شهر ♦ چون

عمودی: ۱. کی ♦ دانش ۲. یکی ♦ کوه ۳. سین ۴. وا ♦ اول ۵. می‌پزن
۶. تن ♦ تو ۷. تهران

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... دویست سال قبل تهران پایتخت ایران شد.
۲. غ ... شهر ری از شهرهای کوچک ولی مهم ایران است.
۳. ص
۴. غ ... اهالی شهرها به تهران مهاجرت کرده‌اند.
۵. ص
۶. غ ... مساحت تهران حدود ۷۴ کیلومتر مربع است.

۲ تمرین

ایران	۱. تهران پایتخت کدام کشور است؟
شهر ری	۲. کدام یک شهر کوچکی است؟
۷۰۰ کیلومتر مربع	۳. مساحت تهران حدود چند کیلومتر مربع است؟
هشت میلیون نفر	۴. جمعیّت تهران به حدود چند میلیون نفر می‌رسد؟
۵۶۷۱ متر	۵. ارتفاع قله‌ی دماوند چند متر است؟
همه‌ی آنها	۶. در شهر تهران چه چیزهایی وجود دارد؟

۳ تمرین

✓ ③ موزه و مترو را	✓ ① هتل و رستوران را
✓ ⑥ جمعیّت و مردم را	✓ ⑤ گذشته و آینده را
✓ ② صدا و گفتار را	✓ ④ کوه و قله را

نگارش

● تمرین ۱

۱. تهران از دویست سال قبل پایتخت ایران است.
۲. تهران نزدیک قله‌ی دماوند واقع است.
۳. ارتفاع این قله ۵۶۷۱ متر است.
۴. مساحت تهران ۷۴۰ کیلومتر مربع است.
۵. جمعیّت تهران بیش از هشت میلیون نفر است.
۶. این جمعیّت با مهاجرت مردم از شهرهای دیگر زیاد شد.

۳ تمرین

۱. قله
۲. زیبا
۳. ارتفاع
۴. مساحت
۵. مهاجرت
۶. هتل

درس سه

ساختار

● تمرین ۱

۱. ما در دو رشته تحصیل می‌کنیم. ۲. من از استخر استفاده می‌کنم.
۳. دخترها و پسرها با هم بازی می‌کنند. ۴. این آثار تاریخ ایران را نشان می‌دهند.
۵. تو شنا را زود یاد می‌گیری. ۶. کی از مترو پیاده می‌شوی؟

① ما نزدیک دانشگاه پیاده شدیم.

② تو دیروز به استخر نرفتی.

③ یانگ جو فارسی را با کرهای مقایسه می‌کند.

④ شما به سؤال‌ها خوب جواب دادید.

⑤ من حالا فارسی را خوب می‌فهمم.

⑥ آنها غذاهای خوشمزه درست می‌کنند.

● تمرین ۲

۱. مریم در این دانشکده تحصیل نمی‌کند. ۲. در آن استخر شنا یاد نمی‌گیریم.
۳. کسی به اسم علی اینجا نمی‌آید. ۴. امسال زمین را به کسی نمی‌فروشیم.
۵. امشب نمی‌توانم اتومبیل بخرم. ۶. امروز در کتابخانه درس نمی‌خوانید؟

① او در دانشکده‌ی زبان تحصیل نمی‌کند.

② پارسال چیزی برای خانه نخریدم.

✓ ③ شما در کلاس خوب گوش نمی‌کنید.

✓ ④ ما معمولاً روی میز نمی‌نشینیم.

⑤ بچه‌ها گاهی روی میز می‌نشینند.

⑥ من از چند کتابخانه استفاده می‌کنم.

● تمرین ۳

۱. امشب خوشحال شدم که شما را دیدم. ۲. خوشحالم که پس فردا تو را می‌بینم.

۳. آنها می‌دانند که امسال اینجا هستید. ۴. پریروز دیدیم که همه رفتند.

۵. پریشب به شما گفتم که من کار ندارم. ۶. پارسال گفتی که این هتل بد نیست.

✓ ① او خوشحال شد که مرا دید.

② او مرا دید و خوشحال شد.

③ امروز حالتان خوب است. ما خیلی خوشحالیم.

✓ ④ ما خوشحالیم که همه خوبند.

✓ ⑤ من می‌دانم که شما همه‌چیز را یاد گرفتید.

⑥ به شما گفتم. او خوب نمی‌فهمد.

● تمرین ۴

۱. همدان دارای آثار دیدنی زیادی است. ۲. البرز دارای قله‌ی بلند و معروفی است.

۳. دانشگاه دارای سالن‌های مختلفی است. ۴. این مدرسه دارای بهترین معلّم‌هاست.

۵. ما دارای دانشکده‌های زیادی هستیم. ۶. تهران دارای بزرگراه‌های مختلفی است.

✓ ① تهران دارای دانشگاه‌های بسیاری است.

- ۲) هر دانشگاه معمولاً دانشکده‌های زیادی دارد.
- ۳) دانشگاه تهران نزدیک به چهل هزار دانشجو دارد.
- ۴) ✓ این دانشگاه دارای خوابگاه‌های مختلفی است.
- ۵) ما فقط یک استخر شنا داریم.
- ۶) ✓ آنها دارای سالن‌های بسکتبال و والیبال هستند.

درگ

● تمرین ۱

۱. ص ۲. غ ... دهها هزار دارد.
۳. غ ... در صدها رشته تحصیل می‌کنند.
۴. غ ... تهران دانشگاه‌های کوچک و بزرگ دارد.
۵. ص
۶. غ ... بیش از یک میلیون دانشجوی پسر و دختر دارد.

● تمرین ۲

- دانشگاه تهران ۱. کدام دانشگاه، دانشگاه مادر است؟
- دها هزار ۲. دانشگاه تهران چقدر دانشجو دارد؟
- در صدها رشته ۳. دانشجویان در چند رشته تحصیل می‌کنند؟
- در خیابان انقلاب ۴. دانشگاه تهران در کدام خیابان واقع است؟
- دانشگاه آزاد اسلامی ۵. نام بزرگ‌ترین دانشگاه ایران چیست؟
- بیش از یک میلیون ۶. دانشگاه آزاد اسلامی چند دانشجو دارد؟

 تمرین ۳

- ۱) بسکتبال و شنا ✓
 ۲) آرامگاه و مغازه
 ۳) موزه و مترو
 ۴) کلاس و کتابخانه ✓
 ۵) فوتبال و شنا
 ۶) والیبال و شنا ✓

نگارش

● تمرین ۱

۱. تهران دانشگاه‌های زیادی دارد.
۲. دانشگاه تهران در خیابان انقلاب، نزدیک میدان انقلاب است.
۳. دهها هزار دانشجو دارد.
۴. دارای صدها رشته‌ی تحصیلی است.
۵. دانشگاه آزاد بیش از یک میلیون دانشجو دارد.
۶. آنها در شهرهای مختلف تحصیل می‌کنند.

 تمرین ۳

۱. تحصیل ۲. استخر ۳. مخصوص ۴. سالن ۵. ورزش ۶. دانشکده

درس چهار

ساختار

● تمرین ۱

۱. بشناس - بشناسید ۲. بزن - بزنید ۳. بپذیر - بپذیرید

۱. می‌دهم	۲. ببرید	۳. حرف بزن	۴. بگیر - بگیرید
۱. می‌دهم	۲. ببرید	۳. حرف بزن	۴. بگیر - بگیرید
۱. می‌دهم	۲. ببرید	۳. حرف بزن	۴. بگیر - بگیرید
۱. می‌دهم	۲. ببرید	۳. حرف بزن	۴. بگیر - بگیرید

● تمرین ۲

۱. نبر	۲. نخور	۳. نفروش	۴. نبرید
۱. نبر	۲. نخور	۳. نفروش	۴. نبرید
۱. نبر	۲. نخور	۳. نفروش	۴. نبرید
۱. نبر	۲. نخور	۳. نفروش	۴. نبرید
۱. نبر	۲. نخور	۳. نفروش	۴. نبرید

● تمرین ۳

۱. یک غار	۲. یک ورزش	۳. یک زن	۴. یک معلم
۱. یک غار	۲. یک ورزش	۳. یک زن	۴. یک معلم
۱. یک غار	۲. یک ورزش	۳. یک زن	۴. یک معلم
۱. یک غار	۲. یک ورزش	۳. یک زن	۴. یک معلم
۱. یک غار	۲. یک ورزش	۳. یک زن	۴. یک معلم

جدول □

افقی: ۱. اتومبیل ۲. من کی ۳. دان ۴. خارج را ۵. تو رس ۶. اتاق

۷. دوس ♦ لام

عمودی: ۱. آموختند ۲. تن ♦ او ۳. در ♦ اس ۴. مهاجرت ۵. سال ۶. یک ♦ قا ۷. لیوان

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... مراکز آموزش زبان فارسی در شهرهای دیگر هم هست.
۲. غ ... دانشجویان خارجی در این مراکز فارسی می‌آموزند.
۳. ص
۴. غ ... استادان خارجی هم در این مراکز پذیرفته می‌شوند.
۵. ص

تمرين ۲

۱. کدام دانشجویان به مراکز آموزش زبان می‌روند؟ دانشجویان خارجی
۲. دوستان هاروکا از کدام کشورها هستند؟ کشورهای مختلف
۳. کلاس‌های مرکز آموزش زبان فارسی چگونه است؟ دوستانه است
۴. در این مرکز دانشجویان با چه چیز آشنا می‌شوند؟ هر دو
۵. دانشجویان اهل چه کشورهایی هستند؟ اهل کشورهای مختلف
۶. استادان کدام رشته به مراکز آموزش زبان می‌روند؟ هر دو

تمرين ۳

۳) ✓ زمین بازی

۲) تاریخ

۱) ✓ هند

✓ ⑥ همدان

✓ ⑤ آلمان

④ ادبیات

نگارش

● تمرین ۱

۱. هاروکا در مرکز آموزش زبان، فارسی می‌آموزد.
۲. دانشجویان مرکز اهل کشورهای مختلف هستند.
۳. کلاس‌های مرکز بسیار دوستانه است.
۴. این کلاس‌ها برای دانشجویان و استادان خارجی است.
۵. دانشجویان با تاریخ و فرهنگ ایران و فرهنگ و زبان‌های دیگر آشنا می‌شوند.
۶. آنها از آشنایی با فرهنگ و زبان کشورهای مختلف لذت می‌برند.

۳ تمرین

۱. ادبیات ۲. بین‌المللی ۳. هرگز ۴. دوستانه ۵. معرفی ۶. همیشه

درس پنج

ساختمان

● تمرین ۱

۱. تو را به او معرفی کنم.	۲. اینجا بخوابی.
۳. با ماشین گردش کنیم.	۴. با هم آشنا شویم.
۵. داخل برج را تماشا کند.	۶. در طبقه‌ی اوّل بنشینیم.

- ✓ ① می خواهم کمی اینجا بنشینم.
- ② برج آزادی در وسط میدان قرار دارد.
- ✓ ③ شاید ارتفاع برج به ۵۰ متر برسد.
- ✓ ④ ما می توانیم همه‌ی طبقات این ساختمان را تماشا کنیم.
- ✓ ⑤ خیلی دوست دارم داخل برج را ببینم.
- ⑥ خوشحالم که همه‌ی دوستانم را در آنجا دیدم.

● تمرین ۲

۱. اینجا را بلد باشد.
۲. ایشان معلم دانشگاه آزاد باشند.
۳. این کلمات فارسی نباشند.
۴. همیشه اینجا باشید.
۵. پس‌فردا در اینجا باشیم.
۶. من در سالن والیبال باشم.

- ✓ ① شاید همه در موزه باشند.

- ② به نظر من، همه در داخل پارک هستند.

- ✓ ③ شاید این دانشکده مخصوص دانشجویان خارجی باشد.

- ✓ ④ ممکن است ایشان دانشجویی رشته‌ی ادبیات باشند.

- ✓ ⑤ شما باید ساعت چهار در فرودگاه حاضر باشید.

- ⑥ دانشجویان با فرهنگ غیرایرانی هم آشنا می‌شوند.

● تمرین ۳

۱. بعد از ده سال کشورم را می‌بینم.
۲. با دوستان کمی گردش می‌کنی.
۳. فردا با معلمش آشنا می‌شود.
۴. ما در سمان را یاد می‌گیریم.
۵. شما با برادرتان بازی می‌کنید.
۶. همه به استادشان سلام می‌کنند.

- ✓ ۱) دانشجویان استاد خود را نمی‌شناسند.
- ✓ ۲) دانشجویان استادشان را نمی‌شناسند.
- ✓ ۳) دانشجویان استاد زبان را نمی‌شناسند.
- ✓ ۴) پسرم درسش را خواند و به زمین بازی رفت.
- ✓ ۵) بچه‌ها تکلیف خود را نوشتند و به معلم دادند.
- ✓ ۶) ماشین را در خانه گذاشتیم و با مترو رفتیم.

● تمرین ۴

۱. هیچ ۲. هیچ‌کس ۳. هر ۴. هرکس ۵. هیچ‌کس ۶. هر

- ✓ ۱) هیچ‌کس او را در سالن ورزش ندید.
- ✓ ۲) من هیچ رشته‌ای را در آن دانشکده دوست نداشتم.
- ✓ ۳) هرکس می‌تواند موزه را تماشا کند.
- ✓ ۴) ما هر جمعه به استخر می‌رویم و شنا می‌کنیم.
- ✓ ۵) شما هیچ روزی به سالن بسکتبال رفتید.
- ✓ ۶) هیچ‌کس در غار علی‌صدر بود.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... بزرگ‌ترین میدان تهران، میدان آزادی است.

۲. ص

۳. غ ... برج آزادی در وسط میدان آزادی قرار دارد.

۴. غ ... ارتفاع برج آزادی ۴۵ متر است.
 ۵. غ ... برج آزادی به رنگ سفید است. ۶. ص

۲ تمرین

دو کیلومتر	۱. میدان آزادی از فرودگاه چقدر فاصله دارد؟
۵۰۰۰۰ متر مربع	۲. مساحت میدان آزادی چقدر است؟
سه طبقه	۳. برج آزادی چند طبقه دارد؟
هر دو	۴. در برج آزادی چه سالن‌هایی وجود دارد؟
۴۵ متر	۵. ارتفاع برج چند متر است؟
	۶. در میدان آزادی چه چیز برای مردم جالب است؟ هر دو

۳ تمرین

③ خریدن و فروختن	✓ ② جالب و دیدنی	✓ ① زیبا و قشنگ
⑥ گذاشتن و برداشتن	✓ ⑤ شلوغ و خلوت	✓ ④ سبز و سفید

نگارش

● تمرین ۱

- نام بزرگ‌ترین میدان تهران، میدان آزادی است.
- فاصله‌ی آن تا فرودگاه دو کیلومتر است.
- مساحت میدان به حدود ۵۰۰۰ متر مربع می‌رسد.
- برج آزادی در وسط میدان آزادی قرار دارد.

۵. برج دارای موزه، کتابخانه، سالن‌های موسیقی، نقاشی و فیلم است.

۶. برج آزادی نشان شهر تهران و کشور ایران است.

۳ تمرین

۱. فرودگاه ۲. قسمت ۳. نقاشی ۴. ممکن ۵. موسیقی ۶. معماری

درس شش

ساختار

● تمرین ۱

۱. چه زمین سبزی! ۲. چه آسمان صافی! ۳. چه باغچه‌ی قشنگی!
۴. چه هوای گرمی! ۵. چه استخر زیبایی! ۶. چه ملت بزرگی!
✓ ① چه فصل قشنگی! ✓ ② چه وقت خوبی!
✓ ③ چه هوای سردی! ✓ ④ وقتی که آمدیم گرم بود.
✓ ⑤ موسیقی را دوست دارم. ⑥ این باغ مال آن خانم است.

جدول

افقی: ۱. ۱۲۳ ♦ ۱۶۵ .۷ ۵۴۳ .۵ ۴۴ ♦ ۴۴ .۴ ۳۴۵ .۳ ۵۶۷ ♦ ۱۲۳ .۱ ۱۶۵

۳۰۷

عمودی: ۱. ۱۱۱ ♦ ۱۰۱ .۷ ۵۴۳ .۵ ۴۴ ♦ ۴۴ .۴ ۳۴۵ .۳ ۱۰۱ ♦ ۱۱۱ .۱ ۱۱۱

۷۷۷

● تمرین ۲

۱. چه هتل بزرگی دارند!
 ۲. فارسی را چه خوب بلدید!
 ۳. چقدر این بازی چقدر جالب بود!
 ۴. چقدر بچه تشنه بود!
 ۵. چقدر دیروز هوا خنک بود!
 ۶. چقدر این مقایسه مهم است!
 ۷. چه معلم خوبی داری!
 ۸. شما برج قشنگی دارید.
 ۹. چقدر خوب درس می‌دهد!
 ۱۰. این غار چقدر خنک است!

● تمرین ۳

باز	←	بسه	←	کار
سرد	←	گرم	←	شغل
سیر	←	گرسنه	←	درس خواندن
آهسته	←	تند	←	تحصیل سؤال
		شلوغ	←	جواب
		خлот	←	

۱. قبل از ناهار گرسنه بودم؛ حالا سیرم.
 ۲. "درس خواندن" و "تحصیل" هم معنی هستند.
 ۳. "آهسته" و "تند" کلمات هم معنی هستند.
 ۴. "سؤال" و "جواب" هم واژه‌های هم معنی هستند.

✓ ⑤ بعضی خیابان‌ها شلوغند و بعضی خلوت.

✓ ⑥ در سالن باز بود اما پنجره‌ها بسته بود.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... هوا نه گرم بود و نه سرد.
۲. ص
۳. غ ... بسیاری از مردم به این پارک می‌روند.
۴. ص
۵. ص
۶. غ ... شیرینی خوردند.

● تمرین ۲

هر دو	۱. جمعه‌ی گذشته هوای تهران چطور بود؟
هر سه	۲. چه کسانی برای گردش به پارک ملت رفتند؟
هر دو	۳. مردم برای چه به پارک ملت می‌روند؟
هر دو	۴. پارک ملت چه چیزهایی دارد؟
هوای خوبی داشت	۵. به نظر دخترها پارک چطور بود؟
نشستند و حرف زدند	۶. موقعی که دخترها خسته شدند چکار کردند؟

● تمرین ۳

✓ ③ گل سرخ و زرد	✓ ② کشور و پایتخت	✓ ① دریاچه و زمین
✓ ⑥ گل آبی و بنفش	✓ ⑤ مترو و فرودگاه	✓ ④ باغچه و خیابان

نگارش**● تمرین ۱**

۱. پارک ملت در شمال تهران قرار دارد.
۲. بسیاری از مردم، زن و مرد، کوچک و بزرگ به پارک ملت می‌روند.
۳. جمعه‌ی گذشته هوا نه گرم بود و نه سرد.
۴. دخترها اول در خیابان‌های پارک کمی گردش کردند.
۵. هاروکا گفت که پارک بزرگ است و گل‌های قشنگی دارد.
۶. حرف زدند، خنده‌یدند و شیرینی خوردند.

● تمرین ۳

۱. آسمان
۲. باغچه
۳. صاف
۴. فصل
۵. مخصوصاً
۶. هم‌معنی

درس هفت**ساختار****● تمرین ۱**

۱. کار کرده‌اند	۲. فهمیده‌ام
۳. معرفی کرده‌اید	۴. شروع کرده‌اند
۵. نوشته است	۶. وارد شده‌اند
- (۱) آقای امامی همه را دعوت نمی‌کند.
 (۲) همه به موسیقی ایرانی گوش می‌کنند و لذت می‌برند.

- ✓ ③ آقای امامی دیروز میوه و شیرینی خریده است.
- ✓ ④ امشب مهمان‌های ما زود آمده‌اند.
- ✓ ⑤ در این مهمانی به همه خوش گذشته است.
- ✓ ⑥ آنها از گوش کردن به شعرهای حافظ لذت می‌برند.

● تمرین ۲

۱. دعوت کرده‌اند	۲. نشان داده است
۴. آموخته‌اید	۵. خریده‌ای
۳. بسته‌ایم ۶. خوش گذشته است
- ① من همیشه دعوت شما را می‌پذیرم.
 - ✓ ② ما آنها را هر سال دعوت کرده‌ایم.
 - ③ معذرت می‌خواهم. من حرف شما را نفهمیدم.
 - ✓ ④ مادر بزرگ شعرهای قشنگی خوانده است.
 - ⑤ ما با جشن یلدا به جنگ تاریکی می‌رویم.
 - ✓ ⑥ دروغ و تاریکی دشمن ما بوده‌اند.

● تمرین ۳

۱. نفهمیده‌ایم	۲. برنداشته است
۴. خوش نگذشته است	۵. صحبت نکرده‌ام
۳. نشده‌اند 6. ننشسته‌اید
- ① هیچ‌کس ایشان را نشناخته است.
 - ② همه از هنر موسیقی و نقاشی لذت می‌بریم.
 - ③ میهمان ما از صبح تا شب حرف می‌زند.

- ۴) این بچه‌ها امروز آجیل و شیرینی زیاد خورده‌اند.
- ✓ ۵) او هرگز زبان و ادبیات فارسی درس نداده است.
- ✓ ۶) من هنوز با مهمان‌ها آشنا نشده‌ام.

درک**● تمرین ۱**

۱. غ ... شب یلدا بلندترین شب سال است.
۲. ص ۳.
۴. غ ... انار، پرتقال، هندوانه، آجیل و شیرینی خریده است.
۵. غ ... نزدیکان آقای امامی هستند. ۶. غ ... هست.

● تمرین ۲

۱. در فرهنگ ایرانی چه چیز دشمن انسان است؟ هر دو
۲. آقای امامی چه کسانی را دعوت کرده است؟ نزدیکانش را
۳. او برای مهمانی چه چیزهایی خریده است؟ همه‌ی آنها را
۴. مهمان‌ها کجا نشسته‌اند؟ روی زمین یا صندلی
۵. چه کسی شام امشب را درست کرده است؟ خانم امامی
۶. چه کسی از گذشته‌های دور حرف می‌زند؟ پدربزرگ

● تمرین ۳

- ① گل و درخت را ② شعر و موسیقی را ✓ ③ نان و پنیر را

- ✓ ۴ میوه و غذا را ✓ ۵ انار و هندوانه را ✓ ۶ شیر و قهوه را

نکارش

● تمرین ۱

۱. شب یلدا شب اول زمستان و بلندترین شب سال است.
۲. در فرهنگ ایرانی، تاریکی و نادانی دشمن انسان به شمار می‌روند.
۳. مهمنان امشب نزدیکان آقای امامی هستند.
۴. مهمان‌ها روی صندلی یا فرش نشسته‌اند.
۵. آنها میوه، آجیل و شیرینی می‌خورند.
۶. پدربزرگ از گذشته‌ها حرف می‌زند.

● تمرین ۳

۱. زمستان ۲. دشمن ۳. هندوانه ۴. ستّی ۵. پرتقال ۶. دعوت کردن

درس هشتم

ساختمان

● تمرین ۱

۱. این گل از آن گل قشنگ‌تر است.
۲. این پیراهن از آن پیراهن کوتاه‌تر است.
۳. این دامن از آن دامن بلند‌تر است.
۴. این فرش از آن فرش کوچک‌تر است.
۵. این شلوار از آن شلوار بهتر است.
۶. این کفش از آن کفش ارزان‌تر است.

- ✓ ② آن کفش بزرگ‌تر است.
 ✓ ④ این دامن سیاه خیلی گران است.
 ✓ ⑥ من عکس جالب‌تری می‌خواهم.
- ✓ ① این فرش زیباتر است.
 ✓ ③ کت من قهوه‌ای است.
 ✓ ⑤ او از شما معروف‌تر است.

● تمرین ۲

۱. قشنگ‌ترین درخت پارک
 ۲. زیباترین خواهر او
 ۳. ارزان‌ترین لباس‌های بازار
 ۴. پایین‌ترین قیمت طلا
 ۵. معروف‌ترین کاروان‌سرای این شهر
 ۶. مهم‌ترین تجارت بازار تهران
- ✓ ① جاهای دیدنی کشور زیاد است.
 ✓ ② معروف‌ترین دانشمندان جهان را می‌شناسم.
 ✓ ③ بزرگ‌ترین غار آبی کشور نزدیک همدان است.
 ✓ ④ صدای بلند مادرم را شنیدم.
 ✓ ⑤ کسی جواب آهسته‌ی تو را نفهمید.
 ✓ ⑥ خوشمزه‌ترین غذای مهمانی چلوکباب بود.

▣ جدول

افقی: ۱. زمستان ۲. راه رود ۳. ده نزدی ۴. ریا ۵. نانی ۶. گو که
 ۷. رسیدیم

عمودی: ۱. زردرنگ ۲. ماهی ور ۳. سه آن ۴. آبی ۵. ارزان ۶. نود
 یکی ۷. دید هم

● تمرین ۳

۱. دانشجویان به سالن بسکتبال می‌روند و با هم بازی می‌کنند.

۲. دیشب تکلیفمان را انجام دادیم و خوابیدیم.
 ۳. بچه‌ها فارسی را کاملاً می‌فهمند و قشنگ می‌نویسند.
 ۴. خانم‌ها از مترو پیاده شدند و دو ساعت خرید کردند.
 ۵. ما صبح‌ها درس می‌دهیم و بعد از ظهرها ورزش می‌کنیم.
 ۶. خارجیان زبان فارسی می‌آموزند و با ادبیات آشنا می‌شوند.
- ۱) ✓ اول در بازار خرید کردیم و بعد به یک رستوران رفتیم.
- ۲) ✓ صبح زود لباس پوشیدم و شروع به کار کردم.
- ۳) غذای خانم امامی خیلی خوشمزه بود.
- ۴) ما فرش‌ها را در بازار تهران دیدیم.
- ۵) ✓ وارد اتاق شدم و خود را به استاد معزّفی کردم.
- ۶) دیر به پارک رسیدم. دوستانم آنجا نبودند.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... مهم‌ترین مرکز تجارت است. ۲. ص
۳. غ ... طول آن چند کیلومتر است. ۴. ص
۵. غ ... قیمت‌ها از جاهای دیگر پایین‌تر است.
۶. غ ... کاروان‌سراها از مراکز بزرگ خرید و فروشند.

● تمرین ۲

همه‌ی شهرها

۱. کدام شهرهای ایران بازار سنتی دارند؟

بازار تهران	۲. مهم‌ترین بازار ایران کدام بازار است؟
هزاران نفر	۳. هر روز چند نفر به بازار تهران می‌روند؟
در بازار فرش	۴. بهترین فرش‌ها در کدام بازار است؟
پایین‌تر است	۵. قیمت‌ها در بازار تهران چطور است؟
کاروان‌سراهای قدیمی اکنون چه مراکزی هستند؟ مراکز تجارتند	۶. کاروان‌سراهای قدیمی اکنون چه مراکزی هستند؟ مراکز تجارتند

۳ تمرین

- ✓ ① دامن و پیراهن را ✓ ② کفش و لباس را ✓ ③ دریا و دریاچه را
 ✓ ④ زن و مرد را ✓ ⑤ راه و ساختمان را ✓ ⑥ کت و شلوار را

نگارش

● تمرین ۱

۱. بازار سنتی مرکز تجارت است.
۲. بازار تهران از جاهای تاریخی و دیدنی شهر تهران است.
۳. بازار تهران شامل بازارهای کوچک‌تری می‌شود.
۴. بازار فرش بهترین، زیباترین و گران‌ترین فرش‌ها را دارد.
۵. قیمت‌های بازار پایین‌تر از جاهای دیگر است.
۶. کاروان‌سراهای اکنون مراکز خرید و فروشند.

۳ تمرین

۱. ارزان ۲. فرمایش ۳. نسیه ۴. کاروان‌سرا ۵. طلا ۶. تجارت

درس نه

ساختار

● تمرین ۱

۱. بیمار شده بودم	۲. خوابیده بودی	۳. برده بود
۴. معاينه کرده بود	۵. استراحت کرده بودید	۶. تلفن زده بودند
- ① این روزها هوای تهران خیلی گرم شده است.
- ② بچه‌ها در تعطیلات تابستان بیمار شده بودند. ✓
- ③ خسته نباشید؛ خیلی کار کردید. ✓
- ④ او برای مهمانی گل و شیرینی خریده بود. ✓
- ⑤ منشی بعد از چند دقیقه بیمار را صدا کرد.
- ⑥ پس از هفته‌ها کار، همه خسته شده بودیم. ✓

● تمرین ۲

خوب شده بودم	۲. آمد	رفته بودند
ناهار خورده بودیم	۴. رفت	نوشته بود
	۶. باز کرد	خوابیده بود
	۵. رسیدید	نشسته بود

- ① وقتی که من وارد شدم تو لباس پوشیده بودی. ✓
- ② وقتی که بچه‌ها را دیدم تشنه و گرسنه شده بودند. ✓
- ③ وقتی که من سوار شدم تو پیاده شده بودی. ✓

۴ وقتی که ما مهاجرت کردیم تو کوچک بودی.

۵ من تو را صدا کردم اما تو نشنیدی.

۶ سرم درد می‌کند؛ نمی‌توانم کار کنم.

● تمرین ۳

۱. گرم نشده بود ۲. نیامده بود

۴. صحبت نکرده بودم ۵. ندیده بود

① هیچ کس روی صندلی ننشسته بود.

۲ خواست بخوابد اما نتوانست.

③ مهسا مرا صدا نکرده بود.

④ هیچ بچه‌ای در آن هفته بیمار نشده بود.

⑤ خانم هنوز ناهار نخورده بود.

۶ جای شما خالی؛ خیلی خوشمزه بود.

● تمرین ۴

۱. من - م ۲. ما - یم ۳. آنها - ند ۴. او - د ۵. تو - ی - ی ۶. او - د

① ما در خارج از کشور زبان فارسی درس می‌دهند.

② شما خوب ورزش می‌کنید.

③ او از شعر لذت می‌برم.

④ تو امروز در کلاس زیاد حرف می‌زنید.

⑤ بازار تهران یکی از مراکز مهم تجارت به شمار می‌رود.

⑥ آنها در اینجا خیلی کم بیمار می‌شوند.

● تمرین ۵

دلم	۲. دوستمان	صورتش	۱. دستم
سرتان	۴. دندانشان	بیمارشان	۳. دهانش
		هتلمان	۵. ساختمانست
② کفش او، کفشش		① کت من، کت تو	
④ دعوت تو، مهمانی تو		③ ماشین ما، ماشینمان	
⑥ دست آنها، دندان آنها		⑤ فرش شما، فرشтан	

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... به کلاس نرفت.	۲. ص
۳. غ ... در جنوب بزرگراه همّت است.	۴. ص
۵. غ ... چند نفر نشسته بودند.	۶. ص

● تمرین ۲

جديد است	۱. بیمارستان میلاد چگونه است؟
بیمار بود	۲. چرا مینو به کلاس نرفت؟
شدید نبود	۳. بیماری مینو چطور بود؟
استراحت کند	۴. دکتر به مینو گفت که باید
غذای گرم	۵. دکتر به مینو گفت چه غذایی بخورد؟
۴۵۰ متر	۶. ارتفاع برج میلاد حدود چند متر است؟

 تمرین ۳

✓ ③ سر و صورت	✓ ② مترو و تاکسی	✓ ① کاروان سرا و بازار
✓ ⑥ دست و پا	✓ ⑤ گوش و گلو	✓ ④ استخر و باغ

نگارش

● تمرین ۱

۱. بیمارستان میلاد در جنوب بزرگراه همت واقع است.
۲. پارک گفتگو نزدیک بیمارستان میلاد است.
۳. بیمار شده بود و گلویش درد می‌کرد.
۴. بعد از ظهر به بیمارستان رفت.
۵. قبل از دیدن دکتر در اتاق منشی نشست.
۶. دکتر به او گفت که باید غذای گرم بخورد و استراحت کند تا زود خوب شود.

 تمرین ۳

۱. صورت
۲. تب
۳. موقع
۴. استراحت
۵. پزشک
۶. معاینه

درس ده

ساختار

● تمرین ۱

۱. پسرها دارند بلند حرف می‌زنند.
۲. همه دارند تو مدرسه بازی می‌کنند.

۳. این بیمار دارد کمک خوب می‌شود.
 ۴. پدرم دارد شما را صدا می‌کند.
 ۵. ما داریم با هم نماز می‌خوانیم.
 ۶. بچه دارد غذا را روی زمین می‌ریزد.
- ✓ ② ما داریم زیارت می‌کنیم.
 ④ شما خیلی نذر می‌کنید.
 ⑥ آیا آنها بازی می‌کنند؟
- ✓ ① مادرم دارد نماز می‌خواند.
 ③ او زیاد قرآن می‌خواند.
 ✓ ⑤ تو داری دعا می‌کنی؟

● تمرین ۲

۱. دخترها غذا نمی‌پزند.
 ۲. من به امتحان فکر نمی‌کنم.
 ۳. دکتر بیمار را معاينه نمی‌کند.
 ۴. منشی تو را صدا نمی‌کند.
 ۵. آنها قرآن و نماز نمی‌خوانند.
 ۶. تو چایی شکر نمی‌ریزید؟
- ✓ ① گلویم از دیروز درد نمی‌کند.
 ④ او به این چیزها فکر نمی‌کند.
 ⑥ ما داریم خوب می‌شویم.
- ✓ ③ من استراحت نمی‌کنم.
 ⑤ گاهی غذا شور می‌شود.

● تمرین ۳

۱. نظر دکتر
۲. گلوی بیمار
۳. فرش‌های شهر تهران
۴. دکتر بیمارستان دانشگاه
۵. آسمان شمال شهر تهران
۶. غذاهای خوشمزه‌ی دختر من
- ✓ ① گل‌ها قشنگ پارک
- ✓ ③ فاصله‌ی دو کیلومتری آنجا
- ✓ ④ رشته زبان فارسی
- ✓ ⑤ دانشجویان خارجی دانشگاه
- ✓ ⑥ برج آزادی تهران

● تمرین ۴

۱. خودش ۲. خودمان ۳. خودتان ۴. خودشان ۵. خودمان ۶. خودم
- ① استاد خودمان بهتر از استاد شما درس می‌دهد.
- ② کلاس خودتان گرم‌تر از کلاس ماست.
- ③ کتاب اوّل آسان‌تر از کتاب دوم است.
- ④ من معمولاً اینجا می‌نشینم، نه آنجا.
- ⑤ او خودش کجا می‌نشیند؟
- ⑥ آنها چه چیزهایی در این کلاس یاد می‌گیرند؟

▣ جدول

افقی: ۱. استراحت ۲. نام ۳. سینی ۴. تا ♦ کدام ۵. هزا ۶. دختران ۷. شهر

♦ اسم

عمودی: ۱. آهسته ۲. یازده ۳. تون ♦ آخر ۴. یک ۵. آن ♦ دارا ۶. حالا ♦
اس ۷. تم ♦ مانم

درگ

● تمرین ۱

۱. ص	
۲. غ ... برای زیارت، نذر، دعا و نماز می‌روند.	
۳. ص	
۴. ص	
۵. ص	
۶. ص	

● تمرین ۲

۱. زیارتگاه امامزاده صالح در کجا واقع است؟

در شمال تهران

۲. زیارتگاه از میدان تجریش چقدر فاصله دارد؟	فاصله ندارد
۳. زیارتگاه جای چه کارهایی است؟	همه‌ی آنها
۴. مردم معمولاً چه چیزهایی نذر امامزاده می‌کنند؟	همه‌ی آنها را
۵. چه روزهایی امامزاده صالح شلوغ‌تر است؟	تعطیل و چهارشنبه
۶. چه چیزی در کنار امامزاده صالح قرار دارد؟	بازار تجریش

۳ تمرین

① بزرگ و کوچک	✓ ② شور و بی‌نمک
④ بی‌نمک و بی‌مزه	✓ ⑤ شلوغ و خلوت
③ تلخ و شیرین	✓ ⑥ زیبا و قشنگ

نگارش

● تمرین ۱

۱. زیارتگاه امامزاده صالح در میدان تجریش، شمال تهران است.
۲. مردم برای زیارت و هم‌گردش و خرید به آنجا می‌روند.
۳. در روزهای تعطیل و چهارشنبه بیشتر می‌روند.
۴. مردم پول، آجیل، خرما و غذا نذر می‌کنند.
۵. بازار تجریش در میدان تجریش واقع است.
۶. این بازار سنتی و دیدنی است.

۳ تمرین

۱. آرزو
۲. قرآن
۳. نماز
۴. طرف
۵. نذر کردن
۶. انداختن

درس یازده

ساختار

● تمرین ۱

۳. می بارید	۲. می آمد	۱. فکر می کردم
۶. مقایسه می کرد	۵. راه می رفتید	۴. می ایستادند
- ① من به سؤال‌ها زود جواب می دهم.
- ② تو از دانشگاه خیلی دیر به خانه می رسیدی. ✓
- ③ همه معمولاً ساعت یک ناهار می خوردیم. ✓
- ④ از جشن شما لذت بردیم.
- ⑤ شما همه‌ی دوستانتان را به ما معرفی کردید.
- ⑥ در پارک عده‌ی زیادی گردش می کردند. ✓

● تمرین ۲

۳. می ماندند	۲. حرف می زدند	۱. می دادم
۶. می ایستاد	۵. می پرسیدند	۴. می رساندند
- ① ما عمو را هر هفته دعوت می کردیم.
- ② یک روز او همه‌ی ما را به یک رستوران دعوت کرد.
- ③ زن و شوهر به میهمانی آمدند.
- ④ خیلی از جوان‌ها هم سوار تله کابین می شدند. ✓

✓ ⑤ بعضی از بچه‌ها زود بیمار می‌شدند.

✓ ⑥ همه با هم نماز می‌خواندیم.

● تمرین ۳

۱. نمی‌خواستم ۲. معاينه نمی‌کرد

۴. یاد نمی‌گرفت ۵. نمی‌پوشیدند

۶. راه نمی‌رفتیم ۳. فراموش نمی‌کردید

✓ ① من به چیزی فکر نمی‌کرم.

✓ ② او چیزی لازم نداشت و هیچ‌چیز از ما نخواست.

✓ ③ شما از کوهنوردی یا پیاده‌روی خیلی لذت نمی‌بردید.

✓ ④ آجیل و خرما را به امامزاده نبردم.

✓ ⑤ از صبح تا نزدیک شب برف نمی‌بارید.

✓ ⑥ نتوانستیم پیاده به قله برویم.

● تمرین ۴

۱. یکم، اول ۲. دوم ۳. چهارم ۴. پنجم

۵. بیست و هفتم ۶. شانزدهم ۷. چهاردهم

۸. بیست و هفتم ۹. پنجم و پنجم

✓ ① تمرین سوم درس ② روز پانزدهم ماه

✓ ③ هفت روز هفته ④ شماره‌ی سی و شش

✓ ⑤ هشت نفر دانشجوی کلاس ⑥ کوچه‌ی چهارم خیابان سئول

● تمرین ۵

۱. سؤال چهارم خیلی سخت است.

۲. همه در ایستگاه هفتم می‌مانیم.

۳. هر چیز خواستی از روز پنجم بخور. ۴. ج حرف ششم الفبای فارسی است.
۵. صفحه‌ی دوم اشتباه زیاد دارد. ۶. هندوانه‌ی اوّل خیلی سبک است.

- ① مهمن آقای امامی دیر رسید.
 ② شب سوم در یک هتل خوابیدیم. ✓
 ③ مخصوصاً درس یک آسان و راحت بود.
 ④ سؤال هفتم را تند بخوانید. ✓
 ⑤ کلمه‌ی پنجم انگلیسی است یا فرانسه؟ ✓
 ⑥ از کوهنوردی در روزهای تعطیل لذت می‌بریم.

درگ

● تمرين ۱

۱. ص	۲. غ ... هشت ایستگاه دارد.
۳. ص	۴. غ ... به ایستگاه هفتم می‌روند.
۵. غ ... جمعه‌ی گذشته رفت.	۶. غ ... همه‌ی مردم لذت می‌بردند.

● تمرين ۲

۱. کدام یک در شمال تهران ورزش عمومی است؟	کوهنوردی
۲. قله‌ی توچال چقدر ارتفاع دارد؟	حدود ۴۰۰۰ متر
۳. چه کسانی جمعه‌ها به توچال می‌روند؟	پیر و جوان
۴. کدام یک برای اسکی مناسب است؟	توچال در شمال شهر
۵. جمعه‌ی گذشته چه کسانی به توچال رفتند؟	هر دو نفر
۶. آنها از بالای کوه چیز را می‌توانستند ببینند؟	شهر تهران را

۳ تمرین

۱ اسکی و شنا	۲ ارتفاع و مساحت	۳ پیاده‌روی	۴ سالن و زمین
۵ والیبال و بسکتبال	۶ موسیقی و شعر		

نگارش

● تمرین ۱

۱. ارتفاع قله‌ی توچال ۳۹۳۳ متر است.
۲. مردم پیاده یا با تله کابین به قله می‌روند.
۳. ایستگاه هفتم مخصوص اسکی است.
۴. آنها روز جمعه به ایستگاه هشتم توچال رفتند.
۵. در رستوران مردم ناهار می‌خوردند.
۶. در بالای کوه، هوا تمیز و خنک بود.

۳ تمرین

۱. تمیز
۲. کوهنوردی
۳. کثیف
۴. اشتباه
۵. اسکی
۶. ایستگاه

درس دوازده

ساختار

● تمرین ۱

۱. دعوت خواهیم کرد
۲. خواهد آورد
۳. خواهد آورد

۶. خواهید گرفت ۵. خواهید بود ۴. نشان خواهد داد
- ۱) امشب برف خواهد بارید.
- ۲) ما خودمان را به قله خواهیم رساند.
- ۳) در اینجا هیچ‌چیز بهتر از کوهنوردی نیست.
- ۴) دانشجویان عشق و علاقه‌ی زیادی به ورزش دارند.
- ۵) من بهترین لباسم را خواهم پوشید.
- ۶) استاد در هتل تشریف دارند.

● تمرین ۲

۱. من او را به ناهاز دعوت خواهم کرد. ۲. ما مهمان دانشگاه تهران خواهیم بود.
۳. بچه‌ها این شعر را خواهند خواند. ۴. استاد انسای ما را تصحیح خواهد کرد.
۵. آنها برای زیارتگاه غذا خواهند پخت. ۶. راننده با ایشان صحبت خواهد کرد.
- ۱) من خودم او را به شما و دیگران معرفی می‌کنم.
- ۲) شما با هم آشنا خواهید شد.
- ۳) از آشنایی با او لذت خواهید برد.
- ۴) ما در این شهر کار خواهیم کرد.
- ۵) او می‌تواند هر روز ورزش کند.
- ۶) همه‌ی آنها فارسی بلدند و راحت می‌فهمند.

● تمرین ۳

۳. درس نخواهند داد	۲. نخواهمند داد	۱. نخواهد خرید
۶. ادامه نخواهید داد؟	۵. نخواهیم رسید	۴. نخواهد فهمید

- ✓ ۱) ما او را نخواهیم بخشید.
- ✓ ۲) او این حرف را تکرار نخواهد کرد.
- ✓ ۳) من چیزی نخواهم خرید.
- ✓ ۴) بچه‌ها اینجا نمی‌خوابند.
- ✓ ۵) این غذا را نخواهند خورد.
- ✓ ۶) اتومبیل را به او می‌دهید؟

● تمرین ۴

۱. تهران پایتخت ایران و بزرگ‌ترین شهر کشور است.
۲. امروز دوشنبه و اوّلین روز درس نیست.
۳. اتاق ما دستشویی و حمام دارد.

۴. شما دیروز یک اتومبیل و یک خانه خریدید.
۵. دانشجوها بسکتبال و والیبال بازی کردند.
۶. من درس امروز و دیروز را فهمیده‌ام.

- ۱) این خانم استاد زبان فارسی است.
- ✓ ۲) این خانم، ایرانی و استاد زبان فارسی است.
- ۳) جمعه‌ها به دیدن عموها می‌رویم.
- ۴) ایشان به زبان علاقه دارند.
- ✓ ۵) ایشان به زبان و فرهنگ علاقه دارند.
- ✓ ۶) جمعه‌ها به دیدن عموها و عمه‌ها می‌رویم.

جدول □

افقی: ۱. ۳۰۳ ♦ ۹۰۹ .۲. ۴۲۸ .۳. ۲۳۵۶۷۸۱ .۴. ۴۶ .۵. ۶۴ ♦

۵. ۷۴۷۱۵۲۹ .۶. ۸۲۴ .۷. ۴۰۹ ♦ ۳۰۵

عمودی: ۱. ۳۰۲ ♦ ۷۰۴ .۲. ۳۴۴ .۳. ۳۴۵۶۷۸۹ .۴. ۲۶ .۵. ۱۲ ♦

۵. ۹۸۷۶۵۴۳ . ۶. ۹۰۱ ♦ ۹۰۵ . ۷. ۸۴۲

● تمرین ۵

۱. ما برنامه‌های شب را تماشا می‌کنیم.
۲. او هنوز کارش را تمام نکرده است.
۳. —
۴. هنوز هیچ‌کس تکلیفش را نداده است.
۵. —
۶. ما تهران را با سئول مقایسه می‌کنیم.

① یک استاد خارجی در این هفته مهمان ماست.

② ما این استاد خارجی خوب می‌شناسیم.

③ ایشان به ما زبان و ادبیات فارسی درس می‌دهند.

④ این استاد کشور ما خیلی دوست دارد.

⑤ مریم از پریروز بیمار شده است.

⑥ هنوز دارو می‌خورد و استراحت می‌کند.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... بسیاری از آنها در ایران تحصیل کرده‌اند.

۲. ص

۳. غ ... هر دو سال یک بار تشکیل می‌شود.

۴. ص

۵. غ ... میهمانان خارجی و ایرانی در هتل لاله اقامت خواهند کرد.

۶. غ ... هتل پنج‌ستاره است.

۲ تمرین

۱. کدام استادان زبان فارسی در ایران تحصیل کرده‌اند؟ بسیاری از آنها
۲. مجمع استادان هر چند سال یک بار تشکیل می‌شود؟ هر دو سال یک بار
۳. استادان در باره‌ی چه چیز صحبت می‌کنند؟
۴. مجمع استادان کی تشکیل خواهد شد؟
۵. استادان خارجی مهمان کی خواهند بود؟
۶. میهمانان در کجا اقامت خواهند کرد؟

۳ تمرین

۱	دیکته و انشا	✓	۲	پذیرش و گذرنامه	✓	۳	اتاق و غذا
۴	معلم و مدرسه	✓	۵	تنوین و تشدید	✓	۶	ستاره و طبقه

نکارش

● تمرین ۱

۱. دکتر آلکسی خیسماتولین روسی است.
۲. دکتر عبدالودود اظهر دهلوی در هند درس می‌دهد.
۳. دکتر ادموند هرزیگ اهل انگلستان است.
۴. نام استاد آمریکایی فرانکلین لوئیس است.
۵. آنها ماه آینده به ایران خواهند آمد.
۶. به هتل پنج‌ستاره‌ی لاله خواهند رفت.

۳ تمرین

۱. اقامت
۲. حمام
۳. علاقه
۴. عشق
۵. پذیرش
۶. هواپیما

درس سیزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. ما داشتیم به راننده کمک می‌کردیم. ۲. من داشتم به عکس‌ها نگاه می‌کردم.
 ۳. باران تندي داشت می‌بارید. ۴. پسرها داشتند یکی یکی بر می‌گشند.
 ۵. مادر مریم داشت کم کم خسته می‌شد.
 ۶. من و مهیار داشتیم جدول حل می‌کردیم.

- ① استاد بلند صحبت می‌کرد. ✓ ② من داشتم گوش می‌کردم.
 ✓ ③ شما داشتید نامه می‌نوشتید. ✓ ④ آنها داشتند انگلیسی می‌خوانندند.
 ⑤ او کلمات را می‌شمرد. ⑥ تو ورزش می‌کردی.

● تمرین ۲

۱. ما تو را فراموش نمی‌کردیم.
 ۲. پزشک مرا معاینه نمی‌کرد.
 ۳. من لباس نمی‌پوشیدم.
 ۴. تو با من حرف نمی‌زدی.
 ۵. همه جدول حل نمی‌کردند.
 ۶. او نظر شما را قبول نمی‌کرد.
 ✓ ① تو تلویزیون نگاه می‌کردی. ✓ ② او از هتل بر نمی‌گشت.
 ✓ ③ من داشتم به باغ می‌رفتم.
 ✓ ④ او با مهمان‌ها صحبت می‌کرد.
 ✓ ⑤ راننده به فرودگاه نمی‌رفت.
 ✓ ⑥ پیشخدمت وارد اتاق نمی‌شد.

● تمرین ۳

۱. ابن سينا، دانشمند بزرگ، اهل ایران است.
۲. آقای امامی، پدر من، کتابفروشی بزرگی دارد.
۳. آقای امینی، پیشخدمت هتل، بار شما را می‌آورد.
۴. آقای جوادی، راننده، شما را به فرودگاه می‌برد.
۵. مهسا، دختر دکتر نامدار، ده سال دارد.
۶. مهیار، برادر مهسا، هفت سال دارد.

① زکریای رازی، پزشک معروف، کتاب‌های زیادی نوشته است.

② میخال، دانشجوی دانشگاه تهران، اهل لهستان است.

③ هر وقت خواستید می‌توانید به دیدن ما بیایید.

④ فراموش نکنید که بعد از چهارراه به طرف چپ بروید.

⑤ حرم حضرت عبدالعظیم در شهر ری قرار دارد.

⑥ ری، شهر تاریخی ایران، در جنوب تهران است.

● تمرین ۴

۱. چه کسانی صبح به قله رفتند؟
۲. جوان‌ها کی به قله رفتند؟
۳. جوان‌ها صبح کجا رفتند؟
۴. چه کسی بچه را به اتاق برد؟
۵. مادر، بچه را کجا برد؟
۶. مادر، بچه را چکار کرد؟

① شهر ری در کجا قرار دارد؟ شهر ری در جنوب تهران قرار دارد.

② چه کسی به شما کمک کرد؟ من جدول را دیروز حل کردم.

③ حال مینو کی خوب شد؟ مینو نتوانست به کلاس برود.

④ چند روز در هتل لاله بودید؟ فقط دو روز بودیم.

- ۵) کدام یک نام ورزش است؟ فردا به کوهنوردی می‌رویم.
 ۶) مردم کی به کوه می‌روند؟ روزهای جمعه به کوه می‌روند.

● تمرین ۵

۱. روی ۲. زیر ۳. برای ۴. با - به ۵. از - تا - در ۶. در وسطِ

۱) مهمنان خارجی در هتل لاله اقامت می‌کنند.

۲) ما از خانه تا مدرسه پیاده می‌رویم.

۳) شما غذای خوشمزه‌ای پخته‌اید.

۴) هر وقت می‌توانی به من کمک کن.

۵) این غذا بی‌نمک و بی‌مزه است.

۶) اتاق‌های هتل حمام و دستشویی دارد.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... اکنون کوچک اماً مهم است. ۲. ص
 ۳. ص ۴. غ ... بیشتر از ده کیلومتر نیست.
 ۵. غ ... از معروف‌ترین پزشکان جهان بوده است.
 ۶. ص

تمرين ۲

در جنوب تهران

۱. شهر ری در کجا واقع است؟

۱۰ کیلومتر	۲. معنی رازی چیست؟
امامزاده عبدالعظیم	۳. فاصله‌ی شهر ری تا مرکز تهران چقدر است؟
پزشک	۴. حرم کدام امامزاده در شهر ری قرار دارد؟
یازده قرن قبل	۵. محمد ذکریای رازی کیست؟
	۶. او چند قرن قبل زندگی می‌کرد؟

۳ تمرین

- ۱ با دریا و دریاچه ۲ با استخر و هتل ۳ با برج و ساختمان
 ۴ با اتوبوس و تاکسی ✓ ۵ با مترو و مینیبوس ✓ ۶ با هواپیما و ماشین

نگارش

● تمرین ۱

۱. شهر ری در دوره‌های گذشته شهر بزرگی بود.
۲. تا مرکز تهران بیشتر از ده کیلومتر فاصله ندارد.
۳. شهر ری زیارتگاه حضرت عبدالعظیم، امامزاده حمزه و امامزاده طاهر است.
۴. محمد ذکریای رازی اهل شهر ری است.
۵. او در رشته‌ی پزشکی استاد بود.
۶. یازده قرن قبل زندگی می‌کرد.

۳ تمرین

۱. قرن ۲. احترام ۳. حضرت ۴. حل کردن ۵. هیچ وقت ۶. مستقیم

درس چهارده

ساختار

● تمرین ۱

۱. پول به محمد داده شد.
 ۳. نامه به دانشکده فرستاده شد.
 ۵. هتل زیبایی ساخته شد.
۲. خانه به یک خارجی فروخته شد.
 ۴. صدا از فاصله‌ی زیادی شنیده شد.
 ۶. من هم در این رشتہ پذیرفته شدم.
- ۱) من آن صدرا را شناختم.
 ۳) اتومبیل خریده شد.
 ۵) ما باع را فروختیم.
- ۲) صدایی شنیده شد.
 ۴) تو اتومبیل خریدی.
 ۶) باع فروخته شد.

● تمرین ۲

۱. تلویزیون زود درست می‌شود.
 ۳. کلمات هر روز تکرار می‌شوند.
 ۵. کلاس از فردا شروع می‌شود.
۲. شما به جشن دعوت می‌شوید.
 ۴. من به همه معزّفی می‌شوم.
 ۶. همه سوار اتوبوس می‌شوند.
- ۱) شما در دانشگاه خوبی پذیرفته شده‌اید.
 ۲) یانگ جو انشای خود را خواند.
 ۳) دانشجویان صدای او را شنیدند.
- ۴) اسم تو و دوستت روی تخته نوشته شد.
 ۵) درس سیزده هفته‌ی گذشته تمام شد.

۶) امروز می‌توانیم درس چهارده را شروع کنیم.

■ جدول

افقی: ۱. بانک ♦ چش ۲. آینده ۳. را ♦ آمدی ۴. هم مرد ۵. نان ۶. بردن
۷. پی ♦ آیند

عمودی: ۱. باران ۲. آیا ♦ آبی ۳. ن ن ♦ هنر ۴. کدام ♦ دا ۵. هم معنی
۶. در ♦ دَن ۷. شنیدن

● تمرین ۳

۱. امروز چیزی خریده نمی‌شود.
۲. پنجره بسته نمی‌شود.
۳. صدایی شنیده نشد.
۴. همه‌ی چک‌ها فرستاده نشده‌اند.
۵. دوستان عزیزم دعوت نشدن.
۶. حمام خوب درست نشده بود.

① از کارت‌پول زیاد استفاده می‌کنم.

② صبح زود با دوستانمان خدا حافظی کردیم.

③ ✓ چیزی از اینجا برده نشده است.

④ ✓ دانشجویان جدید امروز معزّفی نمی‌شوند.

⑤ ✓ یکی از پنجره‌های اتاقم بسته نشد.

⑥ ✓ کسی پنجره‌ها را نسبت.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... در شعبه‌ی خیابان کارگر حساب باز کرده است.

۲. غ ... یک دفترچه‌ی حساب و یک کارت پول داده است.
 ۳. غ ... پول می‌فرستد. ۴. ص
 ۵. غ ... با کارت پول هم می‌تواند بگیرد. ۶. غ ... می‌تواند بگیرد.

۲ تمرین

شعبه‌ی کارگر	۱. محمد در کدام شعبه حساب باز کرده است؟
نمی‌دانم	۲. محمد چه مبلغ به حسابش ریخته است؟
با هر دو پدرش	۳. محمد چطور می‌تواند از حسابش پول بردارد؟
۴. چه کسی برایش پول می‌فرستد؟
ریال	۵. محمد در ایران معمولاً چه پولی لازم دارد؟
لازم است	۶. برای گرفتن پول از بانک، دفترچه لازم است؟

۳ تمرین

③ ✓	۱ جشن و مهمانی
⑥ ✓	۲ ریال و دلار
⑤ ✓	۳ کارت و دفترچه
④ ✓	۴ مبلغ و امضا

نگارش

● تمرین ۱

۱. محمد در بانک ملی، شعبه‌ی خیابان کارگر، حساب باز کرده است.
 ۲. او از کارمند بانک دفترچه‌ی حساب و کارت پول گرفته است.
 ۳. هم با دفترچه و هم با کارت پول می‌تواند پول ایرانی بگیرد.
 ۴. پدرش هر ماه برایش پول می‌فرستد.

۵. هر وقت بخواهد می‌تواند از بانک دلار بگیرد.
۶. اسکناس‌ها ۱۰۰۰، ۱۰۰، ۲۰۰، ۵۰۰، ۱۰۰۰، ۲۰۰۰ و ۵۰ تومانی است.

● تمرین ۳

۱. اطّلاع ۲. پول خرد ۳. گذشتن ۴. امضا ۵. شعبه ۶. معذرت

درس پانزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. اگر سوار مترو شوید لذت می‌برید. ۲. اگر غذا بپزیم به زیارتگاه می‌بریم.
۳. اگر امیدوار باشد موفق می‌شود. ۴. اگر درس بخوانی قبول می‌شوی.
۵. اگر کمک کنیم خوشحال می‌شویم. ۶. اگر بیایند شیرینی می‌آورند.

① همه می‌توانیم چند هفته‌ای در ایران اقامت کنیم.

② امیدوارم کارم را تمام کنم و زود برگردم.

③ ✓ اگر تابلو شما را ببینم نظرم را می‌گوییم.

④ ✓ اگر از من دعوت کنند حتماً می‌پذیرم.

⑤ شما دعوت کنید؛ او حتماً قبول می‌کند.

⑥ ✓ اگر از او سؤال کنند درست جواب می‌دهد.

● تمرین ۲

۱. اگر آنجا بودیم کمک می‌کردیم. ۲. اگر می‌شنیدند جواب می‌دادند.

۳. اگر می‌آمدی فیلم را تماشا می‌کردی. ۴. اگر پول می‌خواستید می‌دادم.
۵. اگر امضا می‌کرد پول می‌گرفت. ۶. اگر اجازه می‌دادید می‌ماندند.

- ① اگر کار شروع شود به شما اطلاع می‌دهم.
 ② ✓ اگر می‌آمدید آثار باستانی را تماشا می‌کردید.
 ③ همه به پارک رفتند و با هم گردش کردند.
 ④ امشب به زیارتگاه می‌رویم و نذر می‌کنیم.
 ⑤ ✓ اگر دانشجویان بر می‌گشتند دانشگاه آنها را می‌پذیرفت.
 ⑥ ✓ اگر آنها بر می‌گشتند همه خوشحال می‌شدیم.

● تمرین ۳

پیران - پیرها	۱. اشعار - شعرها
هرمندان - هرمندها	۲. میوه‌ها
جمعیّت‌ها	۳. دشمنان - دشمن‌ها
نادانان - نادان‌ها	۴. خاله‌ها
دکترها	۵. پیشخدمت‌ها
② ✓ حرف - حرف‌ها - حروف	① ✓ خانواده - خانواده‌ها
④ ✓ مسافر - مسافرها - مسافران	③ خانم - خانمان
⑥ ✓ خانه‌دار - خانه‌دارها	⑤ دکتر - دکتران

● تمرین ۴

- کاری که شما انجام می‌دهید آسان نیست.
- ساختمانی که او نشان داد پنج طبقه داشت.
- پولی که شما می‌شمارید مال من است.

۴. چیستان و معماًی که تو نوشتی خیلی جالب بود.
۵. مسافری که شما نشان دادید از قطار پیاده شد.
۶. ماشینی که ما خریدیم قرمز رنگ است.
- ۱ ✓ فرشی که او بافته است بسیار گران است.
- ۲ ✓ مجموعه‌ای که می‌بینید آثار باستانی ما را تشکیل می‌دهد.
- ۳ تمام پولم را از حساب پساندازم گرفتم.
- ۴ همه به سینمای معاصر علاقه داشتند.
- ۵ ✓ کمکی که به من کردید خیلی ارزش داشت.
- ۶ معدرت می‌خواهم که نتوانستم کمک کنم.

درگ

● تمرین ۱

۱. ص	۲. غ ... در شمال تهران است
۳. غ ... سه کاخ - موزه و یک موزه‌ی تاریخی - هنری دارد.	
۴. غ ... در فاصله‌ی ۱۶۰ تا ۴۰ سال قبل ساخته شده‌اند.	
۵. ص	۶. غ ... در شمال

● تمرین ۲

۱. در کدام منطقه‌ی تهران هوا تمیزتر است؟	در شمال
۲. مجموعه‌ی نیاوران در کدام منطقه قرار دارد؟	در شمال
۳. مجموعه‌ی نیاوران چند کاخ و موزه دارد؟	سه کاخ و یک موزه
۴. از زمان ساخت کاخ‌ها چند سال می‌گذرد؟	حدود صد سال
۵. آثار کدام تمدن در مجموعه‌ی نیاوران هست؟	هر دو

۶. کدام گروه اهل ایرانند؟ هنرمندان ایرانی

۳ تمرین

۱	کفش و پیراهن	✓	۲	كتابخانه و سينما	✓	۳	نقاشی و موسیقی	✓
۴	تب و درد	✓	۵	هنر و هنرمند	✓	۶	موزه و تابلو	

نگارش

● تمرین ۱

۱. هوای شمال تهران تمیزتر و خنک‌تر از مرکز و جنوب شهر است.
۲. فکر می‌کنم در شمال تهران بیشترند.
۳. مجموعه‌ی نیاوران سه کاخ - موزه دارد.
۴. مجموعه دارای سه کاخ - موزه و یک موزه‌ی تاریخی - هنری است.
۵. کاخ‌ها و موزه‌ها در فاصله‌ی ۱۶۰ متری تا ۴۰ سال گذشته ساخته شده‌اند.
۶. آثار تمدن‌های باستانی ایران و بعضی کشورهای دیگر در موزه‌هاست.

۳ تمرین

۱. معاصر ۲. پذیرایی ۳. مسافر ۴. قطار ۵. تابلو ۶. اجازه

درس شانزده

ساختمان

● تمرین ۱

۱. عربی - فارسی ۲. مغولی - عربی ۳. عربی - فارسی

۴. فرانسوی - فرانسوی
۳. لطف	۵. ترکی - فارسی
۲. اتوبوس	۱. دانشگاه
۵. چشم
۶. سینی	۴. واژه‌نامه	

جدول

- افقی: ۱. مسافر ۲. سرد ۳. تخته ۴. راننده ۵. کم ♦ گو ۶. والیبال ۷. توی
 عمودی: ۱. ملّت ♦ کوه ۲. خرما ۳. استا ♦ لا ۴. هنگی ۵. رس ♦ نوبت
 ۶. رود ♦ او ۷. شد ♦ هتلی

درگ

تمرين ۱

۱. ص	۲. غ ... زبان دوم دنیای اسلام است.
۳. ص	۴. ص
۵. غ ... وجود دارد.	۶. ص

تمرين ۲

۱. زبان فارسی در کجا صحبت می‌شود؟	در هر سه کشور
۲. فارسی زبان چندم جهان اسلام است؟	زبان دوم
۳. ارزش و اهمیّت ادبیّات فارسی چقدر است؟	زياد است
۴. کدام یک برای دانشجویان جالب است؟	هر دو
۵. برای تحصیل در ایران باید با کجا تماس بگیریم؟ با سفارت ایران	
۶. در ایران کدام گروه را برای تحصیل می‌پذیرند؟	هر دو گروه را

 تمرین ۳

۱) دریا و دریاچه	✓ ۲) خواندن و نوشتן	✓ ۳) تکرار و تمرین
۴) سوپ و سالاد	✓ ۵) آسمان و ستاره	✓ ۶) واژه و واژه‌نامه

نگارش

● تمرین ۱

۱. زبان ملّت‌های ایران، افغانستان و تاجیکستان فارسی است.
۲. فارسی زبان دوم جهان اسلام است.
۳. زبان اول جهان اسلام عربی است.
۴. ادبیات فارسی ارزش زیادی دارد.
۵. راه ادامه تحصیل در ایران تماس گرفتن با سفارت ایران در کشورتان است.
۶. این برنامه شامل تحصیل تا درجه‌ی دکتری و کلاس‌های کوتاه‌مدّت می‌شود.

 تمرین ۳

۱. ارزشمند
۲. استقبال
۳. واژه‌نامه
۴. علاقه‌مند
۵. اهمیّت
۶. موقفیّت

پاسخ نامه‌ی کتاب‌های درسی

کتاب درسی سوم

ایران امروز

درس یک

ساختار

● تمرین ۱

۱. آموز، آموخت، آموخته ۲. انداز، انداخت، انداخته ۳. پذیر، پذیرفت، پذیرفته
۴. زن، زد، زده ۵. شو، شست، شسته ۶. گذر، گذشت، گذشته
- ۱) باف، بافت، بافته ✓ ۲) فرست، فرستاد، فرستاده
۳) ریز، ریخت، ریخته ✓ ۴) شنیدن، بشنو، بشنوید
۵) آور، آورد، آورده ✓ ۶) برگشتن، برگشتم، برگشت

● تمرین ۲

۱. مسلمان هستند، مسلمانند، مسلمان می‌باشند
۲. کویر هستند، کویرند، کویر می‌باشند
۳. همسایه هستیم، همسایه‌ایم، همسایه می‌باشیم
۴. جزیره هستم، جزیره‌ام، جزیره می‌باشم
۵. ساکن هستید، ساکنید، ساکن می‌باشید
۶. نژاد هستند، نژادند، نژاد می‌باشند

- ۱) خشک هستند، خشکند، خشک می‌باشند ✓
۲) دانشمندم، دانشمندی، دانشمند است

- ✓ ③ شاعر هستید، شاعرید، شاعر می‌باشید
 ✓ ④ آزاد هستیم، آزادیم، آزاد می‌باشیم
 ✓ ⑤ مرد هستی، مردی، مرد می‌باشی
 ⑥ انسان است، بیمار است، جوان است

● تمرین ۳

نقشه دو

نقشه یک

● تمرین ۴

۱. بچه‌ها اجازه دارند که دیرتر بخوابند. ۲. آنها خواستند که با هم ناهار بخورند.
 ۳. ما یاد گرفتیم که با همه دوست باشیم. ۴. من بلند شدم که زود بروم.
 ۵. شما فراموش کردید که کیفتان را ببرید. ۶. او تصمیم گرفت که به ما کمک کند.
- ① خلیج فارس در جنوب ایران قرار دارد.

- ۲ ✓ می‌دانیم که خلیج فارس نفت زیادی دارد.
- ۳ جمعیت ایران خیلی جوان است.
- ۴ ✓ فراموش نکنید که ایران جمعیت جوانی دارد.
- ۵ ✓ می‌بخشید که اسمتان را فراموش کرده‌ام.
- ۶ لطف شما را هرگز فراموش نمی‌کنم.

● تمرین ۵

- ۱. اینجا کشوری است که ۲. کسی را که ۳. کسی که
- ۴. شمال منطقه‌ای است که ۵. استخر جایی است که ۶. معلمی که
- ۱) پیشخدمت‌های هتل ما اهل اینجا نیستند.
- ۲) مسلمانانی که در آنجا زندگی می‌کنند اغلب مهاجرت کرده‌اند.
- ۳) ✓ شما که به این جزیره علاقه دارید باید در اینجا بمانید.
- ۴) ✓ کارگرانی که در رستوران کار می‌کنند جوانند.
- ۵) این سگه‌ها مال کیست؟
- ۶) کتابفروشی‌های بزرگ در کدام منطقه‌اند؟

جدول □

افقی: ۱. آریایی ۲. سیاه ♦ لم ۳. یزد ♦ خدا ۴. باران ۵. بگیم ۶. وايسادن
۷. هنرت

عمودی: ۱. آسیا ♦ وہ ۲. ریز ♦ بان ۳. یاد بگیر ۴. اه ♦ ایست ۵. خرما
۶. پلدا ♦ دن ۷. ماندن

درگ**تمرين ۱**

۱. غ ... ۱۶۴۸۱۹۵ کیلومتر مرّبع است. ۲. غ ... در مشرق ایران واقعند.
 ۳. غ ... در جنوب بیشتر از شمال است. ۴. ص
 ۵. ص ... در همه جای ایران هستند.
 ۶. غ ... در جنوب ایران واقع است.
 ۷. ص

تمرين ۲

۱. ایران در کدام منطقه آسیا قرار دارد؟
 ۲. جمعیّت ایران تقریباً چقدر است؟
 ۳. کدام کشور همسایه ایران در شمال است؟
 ۴. خلیج فارس در کجا ایران واقع است؟
 ۵. نفت و گاز ایران بیشتر در کجاست?
 ۶. ایرانیان از کدام نژادند؟
 ۷. چند درصد ایرانیان مسلمانند؟
- در جنوب
هفتاد میلیون نفر
آذربایجان
در جنوب ایران
در خلیج فارس
هندواروپایی
حدود٪ ۱۰۰

تمرين ۳

③ تصمیم	✓ ② اروپا	① زحمت
⑥ هواپیما	✓ ⑤ ترکیه	✓ ④ ارمنستان

نگارش**تمرين ۱**

۱. کویرهای ایران در مرکز و مشرق کشور واقعند.

۲. دریای خزر، کوههای البرز و جنگل‌های آن در شمال زیباست.
۳. خلیج فارس نفت بیشتری از مناطق دیگر دارد.
۴. اهمیت خلیج فارس در نفت و گاز آن است.
۵. پاکستان در مشرق ایران واقع است.
۶. آریایی‌ها حدود سه هزار و پانصد سال قبل به ایران آمدند.
۷. ترکیه و عراق در مغرب ایران واقعند.

۳ تمرین

۱. آسیا	۲. تصمیم	۳. جزیره	۴. کوهستان
۵. قاره	۶. شرقی	۷. منطقه	۸. رحمت

درس دو

ساختار

● تمرین ۱

آوردن	-	آورده‌ام	-	آوردم	-	آوردم	-	می‌آورم	-	آورده بودم
دادن	-	داده‌ای	-	دادی	-	داده‌ای	-	می‌دهی	-	داده بودی
ماندن	-	مانده‌ایم	-	ماندیم	-	مانده‌ایم	-	می‌مانیم	-	مانده بودیم
نامیدن	-	نامیده‌اید	-	نامیدید	-	نامیده‌اید	-	نامیده بودید	-	نامیده بودید

① شدی، شده‌ای، شده بودی ✓ ② کشید، کشیده است، کشیده بود

③ می‌بخشد، ببخشد، نبخشد ✓ ④ دید، دیده است، دیده بود

۵) گرفت، گرفته است، گرفته بود ۶) می‌پذیرم، می‌پذیرید، می‌پذیرند ✓

● تمرین ۲

۱. شبی تاریک	۲. جنگلی زیبا
۳. سربازی تشنه و خسته	۴. کشوری خشک و کم آب
۵. سرزمینی کوهستانی و پرآب	۶. قاره‌ای بسیار جالب و زیبا
۱) مردی بزرگ، زمستانی سرد ✓	۲) لباسی بلند، شلواری کوتاه
۳) مرد بزرگی، زمستان سردی	۴) لباس بلندی، شلوار کوتاهی
۵) جزیره‌ای کوچک، موزه‌ای زیبا ✓	۶) جزیره کوچکی، موزه زیبایی

● تمرین ۳

۱. احتمال دوّم	دوّمین احتمال
۲. همسایه هفتم	هفتمین همسایه
۳. سرباز پنجم	پنجمین سرباز
۴. نقشه چهل و ششم	چهل و ششمین نقشه
۵. منطقه شصت و یکم	شصت و یکمین منطقه
۶. سال پانصد و سی و نهم	پانصد و سی و نهمین سال
۱) شماره نوزده، شماره بیست و شش ✓	
۲) شماره چهاردهم، چهاردهمین شماره ✓	
۳) سال هشتاد و یکم، هشتاد و یکمین سال ✓	
۴) سال هشتاد و یک هجری، سال هشتاد و یک میلادی	
۵) صفحه صد و چهل، صفحه دویست و چهل	

۶ صفحهٔ صد و چهل، صد و چهل مین صفحه ✓

٤ تمرین

۱.	حاکم را	—	—	.۲	ما را	—	—	شعرم را
۳.	—	—	آنجارا	.۴	—	—	ما را	اورا
۵.	اورا	شعر را	—	—	—	—	—	شیر را

تمرين ١

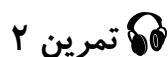
۱. ص ... غ ... اوّلين حکومت در دوره باستانی

۲. غ ... بزرگترین شاهنشاهی را تشکیل دادند

۳. غ ... قبل از ساسانیان بود.

۴. غ ... حکومت کردند.

۵. غ ... ۷. ص ...

۱. اولین حکومت باستانی ایران چه نام دارد؟
 ۲. کدام حکومت‌ها رقیب امپراطوری روم بودند؟
 ۳. کدام اقوام بر ایران حکومت کردند؟
 ۴. حکومت امروز ایران چیست؟
 ۵. در دوره اسلامی، ایران چند حکومت داشته است؟
 ۶. تمدن ایرانی تقریباً به چند هزار سال می‌رسد؟
 ۷. اشکانیان رقیب کدام امپراطوری بودند؟

 تمرین ۳

۱. راننده	۲. معماری	۳. کتبیه‌ها
۴. نمک	۵. آثار تاریخی	۶. لاله

نگارش

● تمرین ۱

۱. نام دوره‌ها، دوره قبل از اسلام (باستانی) و دوره بعد از اسلام (اسلامی) است.
۲. حکومت‌های قبل از اسلام عبارتند از ماد، هخامنشی، یونانی، اشکانی و ساسانی.
۳. حکومت مادها در سال ۱۷۰ قبل از میلاد تشکیل شد.
۴. اشکانیان و ساسانیان رقیب امپراتوری روم بودند.
۵. تاریخ اسلامی ایران تا سال ۲۰۰ میلادی، ۱۳۷۱ سال می‌شود.
۶. حکومت جمهوری در سال ۱۳۵۷ هش / ۱۹۷۹ م تأسیس شد.
۷. شاهنشاهی ایران تقریباً ۲۷ قرن طول کشید.

 تمرین ۳

۱. آغاز	۲. تأسیس	۳. تقویم	۴. حاکم
۵. رقیب	۶. عصبانی	۷. شمسی	۸. قمری

درس سه
ساختار

● تمرین ۱

۱. دیده باشم
۲. درست کرده باشد
۳. داشته باشد

۶. کشیده باشند	۵. ساخته باشند	۴. کرده باشم
☒ ۱) می‌گیرم، گرفتم	☒ ۲) تصمیم بگیرم، تصمیم گرفته باشم	
☒ ۳) زحمت بکش، زحمت بکشید	☒ ۴) بخری، خریده باشی	
☒ ۵) بکارد، کاشته باشد	☒ ۶) بسازند، ساخته باشند	

● تمرین ۲

۱. نه، می‌خواهند صبح کار نکنند.	۲. نه، دوست دارد نسیه نخرد.	۳. نه، می‌خواهم درخت‌ها را نشمارم.
☒ ۴) می‌خواهیم اتومبیل را نخرد.	۵. نه، می‌خواهیم سبزیجات نقاشی نکشم.	۶. نه، من فکر کردم نقاشی نکشم.
☒ ۱) می‌خواهد این سؤال را نپرسد.		
☒ ۲) می‌خواهد از ما دعوت کند.		
☒ ۳) امروز دوست دارم این لباس را نپوشم.		
☒ ۴) امروز دوست ندارم این لباس را بپوشم.		
☒ ۵) ممکن نیست چیزی نسیه بخریم.		
☒ ۶) ممکن است چیزی نسیه نخریم.		

● تمرین ۳

۱. مهسا چند سال دارد؟	۲. مهسا چند ساله است؟	۳. مهسا چند سالشه؟
۴. مهیار چند سال دارد؟	۵. مهیار چند ساله است؟	
مهسا بیست سال دارد.	مهسا بیست ساله است.	مهیار شانزده سال دارد.
مهیار شانزده سال دارد.	مهیار شانزده ساله است.	مهیار شانزده ساله است.

۶. مهیار چند سالش؟

- ۱) من شصت سال دارم. من شصت ساله‌ام. من شصت سالمه.
- ۲) تو بیست و پنج ساله‌ای. من چهل ساله‌ام. ایشان پنجاه ساله‌اند.
- ۳) شما پنجاه سال دارید. شما پنجاه ساله‌اید. شما پنجاه سالتوونه.
- ۴) مهسا بیست سال دارد. مهیار شانزده سال و مهدیسدوازده سال دارد.
- ۵) احمد سی سال دارد. احمد سی ساله است. احمد سی سالش.
- ۶) من ده سالمه، تو هفت سالته. اون فقط سه سالشه.

● تمرین ۴

۱. این نقشه به شما تعلق دارد.
۲. آن تقویم به ما تعلق دارد.
۳. آن زمین به او تعلق دارد.
۴. آن فرش به من تعلق دارد.
۵. این کاخ به آنها تعلق دارد.
۶. آن بلیت به مریم تعلق دارد.

۱. این نقشه مال شماست.
۲. آن تقویم مال ماست.
۳. آن زمین مال اوست
۴. آن فرش مال من است.
۵. این کاخ مال آنهاست.
۶. آن بلیت مال مریم است.

- ۱) کفش مال ترکیه است. لباس مال ایران است. شیرینی مال آلمان است.
- ۲) ماشین من است. ماشین مال من است. ماشین به من تعلق دارد.
- ۳) فرش ایران است. فرش مال ایران است. فرش به ایران تعلق دارد.
- ۴) این یخچال اوست. این یخچال مال اوست. این یخچال به او تعلق دارد.
- ۵) سیب از تهران است. پسته از جنوب است. پرتقال از شمال است.
- ۶) این زمین ماست. این زمین مال ماست. این زمین به ما تعلق دارد.

پاسخ چیستان و معما

۱. غلط ۲. نقطه ۳. اسم ۴. انسان ۵. سال

توضیح چیستان چهار: انسان در بچگی با چهار دست و پا، در بزرگی با دو پا، و در پیری با دو پا و عصا راه می‌رود.

توضیح چیستان پنج: هر سال دوازده قسمت (ماه) است. هرماه سی قسمت دارد که هر قسمت آن یک شب و یک روز است.

جدول

افقی: ۱. شاهنشاه ۲. مدرسه ۳. سن ♦ خرما ۴. چه ♦ آر ۵. سی ♦ سنت
۶. پی ♦ جونت ۷. انه ♦ پدر

عمودی: ۱. شمسی ♦ پا ۲. ادن ♦ سین ۳. هر ♦ چی ۴. نسخه ۵. شهر ♦
سوپ ۶. مانند ۷. هزار متر

● تمرین ۵

۱. ۱۳۵۲۴	۲. ۳۵۲۴۱	۳. ۳۱۵۲۴	۴. ۵۱۳۲۴
۵. ۱۳۴۲۵	۶. ۲۱۵۴۳		

① تقریباً همه مردم ایران مسلمان

② ما دوست داریم در این باğچه سبزی بکاریم. ✓

③ مردم شمال ایران عموماً برنج و چای می‌کارند. ✓

④ کشور ایران دارای آب و هوای متنوعی است. ✓

⑤ حاکم دستور داد او را زندانی

۶) این معدن‌ها به مردم این شهر تعلق دارد.

درک

تمرين ۱ ●

۱. غ ... چیزهای متنوعی وجود دارد.
۲. غ ... چشمه‌های آب گرم و معدنی از نظر درمانی مهم‌ند.
۳. ص
۴. غ ... نزدیک شش کیلومتر ارتفاع دارد.
۵. ص
۶. غ ... برعکس است.
۷. ص

تمرين ۲

۱. سرزمین ایران را بیشتر چه چیزی پوشانده است؟
 ۲. ایران دارای چند چشمه آب گرم و معدنی است؟
 ۳. چه چیزهایی در شمال ایران جذاب و زیباست؟
 ۴. قله دماوند چقدر ارتفاع دارد؟
 ۵. دریای عمان در کجا واقع است؟
 ۶. جانواران زنده ایران چند نوعند؟
 ۷. بلندترین قله ایران چه نام دارد؟
- کوه و دشت
کمتر از هزار چشمه
همه آنها
بیشتر از پنج کیلومتر
در جنوب ایران
بیشتر از ۲۰۰ نوع
دماوند

تمرين ۳

۳) ✓ چشمه

۲) ✓ جنگل

۱) ✓ دشت

۶) سرباز

۵) دین

۴) کوه ✓

نگارش

● تمرین ۱

۱. چشمه‌های آب گرم در کوهها و دشت‌هاست.
۲. دریای خزر در شمال ایران قرار دارد.
۳. زیباترین منطقه ایران شمال آن است.
۴. بلندترین قله ایران دماوند نام دارد.
۵. ارتفاع این قله ۵۶۷۱ متر است.
۶. سواحل ایران در جنوب حدود دو هزار کیلومتر است.
۷. شب‌های پرستاره کویر از دیدنی‌های جذاب ایرانند.

● تمرین ۳

۴. متنوع	۳. طبیعت	۲. جذاب	۱. تعلق
۸. وسیع	۷. نوع	۶. معدن	۵. مزرعه

درس چهار

ساختار

● تمرین ۱

۱. می‌توانم به شما تلفن کنم؟

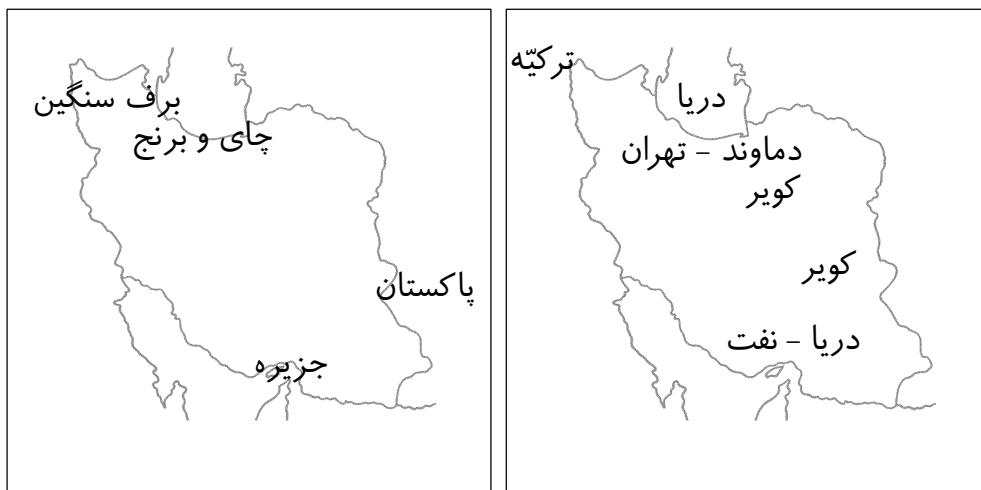
۲. اجازه می‌دهید برایتان نوشیدنی بیاورم؟
۳. می‌شود یک شماره بگیرند؟ ۴. اجازه داریم به ساحل برویم؟
۵. ممکن است حالا بخوابیم؟ ۶. اجازه هست کمی بازی کنیم؟
- ① همیشه در این آب سرد شنا می‌کنید?
- ② می‌شود یک شیرینی دیگر بخورم؟ ✓
- ③ چگونه در این هوای گرم می‌خوابید؟
- ④ ممکن است در استخر شنا کنیم؟ ✓
- ⑤ بچه‌ها می‌توانند در مسجد بازی کنند؟ ✓
- ⑥ می‌خواهید در این باران تنده به کوه بروید؟

● تمرین ۲

- داشت حل می‌کرد.
- دارد حل می‌کند.
- داشتیم شماره می‌گرفتیم.
- داریم شماره می‌گیریم.
- داشت نشان می‌داد.
- دارد نشان می‌دهد.
- داشتند می‌خریدند.
- دارند می‌خرند.
- داشت تماشا می‌کرد.
- دارد تماشا می‌کند.
- داشت حرف می‌زد.
- دارد حرف می‌زند.
- ① دارد شنا می‌کند. دارند شنا می‌کنند.
- ② اینجا داریم نقاشی می‌کشیم. آنجا هم داشتیم نقاشی می‌کشیدیم. ✓
- ③ همه را شناخته‌ام. همه را شناخته بودم.
- ④ داری بازی می‌کنی؟ داشتی بازی می‌کردی؟ ✓
- ⑤ پول را شمردند. پول را خواهند شمرد.

۶ ✓ داریم سبزی می‌کاریم. داشتیم سبزی می‌کاشتیم.

● تمرین ۳

● تمرین ۴

مفعول‌ها: فرش او، فرش مسجد، علت این کار، همه بندگان خود، دزد خانه من،
فرش خانه او

متّهم‌ها: خانه ملا، خود مسجد، خانه، او، من

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... کوتاه‌تر از تابستان است.
۲. غ ... گرم‌تر است.

۴. غ ... گرم است.
۵. غ ... کمتر از شمال است.
۶. ص
۷. ص

تمرين ۲

تابستان	۱. کدام فصل سال در ایران فصل گرماست؟
غرب و شمال غربی	۲. کدام منطقه ایران از همه خنک‌تر است؟
بهار	۳. کدام فصل در ایران کوتاه‌تر و سبز‌تر است؟
شمال	۴. بارندگی کدام منطقه بیشتر است؟
	۵. مردم ایران زمستان‌ها در کجا می‌توانند شنا کنند؟ در خلیج فارس
	۶. اختلاف درجهٔ هوای ایران، زمستان به چند می‌رسد؟ به بیشتر از ۵۰ درجه پاییز
	۷. کدام فصل بعد از تابستان می‌رسد؟

تمرين ۳

③✓ بارندگی	②✓ باد	① مسجد
⑥ بنده	⑤✓ طوفان	④✓ سرما

نگارش

● تمرين ۱

۱. بهار در ایران کوتاه‌تر از فصل‌های دیگر است.
۲. طبیعت در فصل پاییز رنگ‌های متنوعی دارد.
۳. در زمستان، سواحل خلیج فارس برای شنا خوب است.

۴. در شمال غربی و مغرب ایران بیشتر برف می‌بارد.
۵. در مناطق شمال و مغرب ایران بیشتر باران می‌بارد.
۶. اختلاف هوا در زمستان گاهی بیش از پنجاه درجه است.
۷. سردترین منطقه ایران شمال غربی و غرب آن است.

۳ تمرین

۴. اردیبهشت	۳. لطیف	۲. علت	۱. طوفان
۸. شرق	۷. غرب	۶. هدیه	۵. مسجد

درس پنج

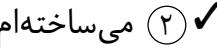
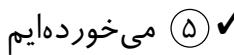
ساختمان

● تمرین ۱

۳. زندگی می‌کردیم	۲. می‌بارید	۱. پارک می‌کردم
۶. درس می‌دادید	۵. لذت می‌بردی	۴. می‌دانستند
✓ ③) غذا می‌پختند	② غذا می‌پزند	① پارک کنید
⑥) شنا می‌کنم	✓ ⑤) شنا می‌کردم	✓ ④) اجاره می‌کردم

● تمرین ۲

۳. می‌پخته است	۲. پیدا می‌شده است	۱. زندگی می‌کرده‌اند
۶. می‌کشیده است	۵. پیدا می‌کرده‌اند	۴. می‌نوشته است

- ۱ ساخته‌ام ۲ می‌ساخته‌ام
- ۳ نشان می‌دهد ۴ می‌داده است
- ۵ می‌خورده‌ایم ۶ خواهیم خورد

● تمرین ۳

۱. مگر بیمار بودید؟
 ۲. مگر لازم نداشت?
 ۳. مگر تلویزیون نخریدید?
 ۴. مگر خوب نشده است?
 ۵. مگر خسته شده‌اند?
 ۶. مگر قبلاً نرفته‌اید?
- ۱ همه در چادر خوابیدند مگر بنده.
 ۲ همه‌جا تاریک بود مگر فروشگاه سر چهارراه.
 ۳ همه در روستا زندگی می‌کنیم مگر برادرم که ساکن شهر است.
 ۴ مگر در اینجا آپارتمان کوچک پیدا می‌شود?
 ۵ مگر می‌توانیم در اینجا پارک کنیم?
 ۶ مگر آشپزخانه شما بزرگ نیست?

● تمرین ۴

۱. نه؟ / مگر نه؟ - چرا، هست. ۲. نه؟ / مگر نه؟ - نه، زیاد دارد.
 ۳. نه؟ / مگر نه؟ - چرا، می‌شناسیم. ۴. نه؟ / مگر نه؟ - چرا، همین طوره.
 ۵. نه؟ / مگر نه؟ - چرا، درسته. ۶. نه؟ / مگر نه؟ - نه، ندیده‌ام.

- ۱ آشپز کسی است که فقط آش می‌پزد?
 ۲ آشپز می‌تواند غذاهای متنوع و خوشمزه‌ای درست کند?
 ۳ حاکم ملاّ را زندانی کرد، مگر نه؟
 ۴ چند روز او را زندانی کرد؟

- ✓ ⑤ "میوه‌جات" شامل انواع میوه می‌شود، مگر نه؟
 ✓ ⑥ این آپارتمان در زمستان خیلی سرد می‌شود، نه؟

● تمرین ۵

۱. نمی‌کنند؟ - چرا، می‌کنند.
 ۲. می‌بارد؟ - نه، نمی‌بارد.
 ۳. نمی‌کنند؟ - چرا، می‌کنند.
 ۴. نخریدید؟ - نه، نخریدیم.
 ۵. نکرد؟ - چرا، کرد.
 ۶. داد؟ - نه، نداد.

✓ ① شما همه را به مهمانی دعوت می‌کنید، نمی‌کنید؟

② شما همه را به مهمانی دعوت می‌کنید، می‌کنید؟

✓ ③ برج آزادی ارتفاع زیادی ندارد، دارد؟

✓ ④ تو این پول را شمردی، نشمردی؟

✓ ⑤ او زبان فارسی را راحت می‌فهمد، نمی‌فهمد؟

✓ ⑥ بچه‌ها درس انگلیسی را خوب یاد می‌گیرند، می‌گیرند؟

جدول □

افقی:	۱. ۵۱۴۸۷	۲. ۳۸۲	۳. ۹۱	۴. ۲۴	۵. ۵۰	۶. ۷۱۵	۷. ۷۰	۸. ۲۹۶۴۳
عمودی:	۱. ۱۲۷۵۹	۲. ۴۳۰	۳. ۱۳	۴. ۷۹	۵. ۴۸۲۰۶۱۶	۶. ۵۴	۷. ۹۱۷	۸. ۵۱۸۰۴

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... همه خانواده‌ها ندارند.
 ۲. غ ... بر عکس است.

۳. غ ... بر عکس است.
 ۴. غ ... در شمال و در چادر زندگی می‌کنند.
 ۵. ص
 ۶. ص
 ۷. غ ... خانه‌های کویر به شکل گنبد است.

۲ تمرین

۱. چه کسانی دارای منزل یا آپارتمان شخصی هستند؟ بیشتر مردم
 ۲. در خانه‌های شهری معمولاً چه چیزهایی وجود دارد؟ همه آنها
 ۳. در کدام منطقه، خانه‌ها در دل کوه ساخته شده‌اند؟ در کوههای البرز
 ۴. دیوار خانه‌ها را در کجا با چوب می‌سازند؟ در سواحل شمال
 ۵. در کجا مردم هنوز از زیرزمین استفاده می‌کنند؟ در جاهای بسیار گرم
 ۶. در کجا خانه‌ها به شکل گنبد ساخته می‌شوند؟ در حاشیه کویر
 ۷. چه چیز در بافت چادر عشایر به کار می‌رود؟ مو

۳ تمرین

✓	✓	✓
۳ چادر	۲ منزل	۱ چشم
۶ کفشه	۵ تله کابین	۴ روستا

نگارش

● تمرین ۱

۱. آپارتمان در شهرها ساخته می‌شود.
 ۲. کسانی که خانه ندارند معمولاً اجاره می‌کنند.

۳. ترکمن‌ها و عشاير در چادر زندگی می‌کنند.
۴. در حاشیه کوير خانه‌ها به شکل گنبد است.
۵. در مناطق بسیار گرم از زیرزمین استفاده می‌شود.
۶. خانه‌ها در روستا ساده‌تر از شهر است.
۷. بعضی خانه‌ها در کوه‌های البرز به شکل غار است.

۳ تمرین

۱. احتمالاً	۲. حاشیه	۳. راضی	۴. روستا
۵. شخص	۶. منزل	۷. آپارتمان	۸. آشپزخانه

درس شش

ساختار

● تمرین ۱

۱. به خانه ملا	-	فرش او را	۲. به مسجد	-	فرش مسجد را
۳. از ملا	-	این کار را	۴. به آنها	-	بندگانش را
۵. به آنها	-	دزد را	۶. —	-	فرش مسجد را

① تصمیم گرفتم همسایه‌ها را به خانه‌ام دعوت کنم.

② ما گوشت گاو هم زیاد می‌خوریم.

③ ما ناهار را در آشپزخانه می‌خوریم.

④ او گوشت گوسفند را دوست دارد.

- ✓ ⑤ دزدها پول را به بانک پس دادند.
 ⑥ نان سنتی ایران لطیف و خوشمزه است.

● تمرین ۲

۱. اگر دسر خورده شود
 ۲. درخت‌های زیادی کاشته می‌شوند.
 ۳. همهٔ جوجه‌ها فروخته خواهند شد.
 ۴. سر بازی کشته شده بود.
 ۵. روزی دو مرتبه به او غذا داده می‌شد.
 ۶. اگر نامه امضا شده باشد
- ① فهمیدم، فهمیدی
 ② می‌پذیریم، پذیرفته می‌شود
 ③ ساختند، ساخته شد
 ④ کشیده‌اند، کشیده شده است
 ⑤ اگر بیَرَد، اگر برده شود
 ⑥ می‌شماری، می‌شمارد

● تمرین ۳

۱. یک مرتبه از دانشگاه نامه‌ای فرستاده شد.
 ۲. کلاس‌ها از اول مهر شروع می‌شوند.
 ۳. کیف پوش پیدا شده است.
 ۴. از استادان استفاده شده بود.
 ۵. همه‌چیز تبدیل به پول شد.
 ۶. این جمله‌ها باید درست شوند.
- ① او را معرفی کردند. او معرفی نشد.
 ② شما را دعوت می‌کنیم. شما دعوت می‌شوید.
 ③ تو فراموش کرده بودی. تو فراموش نکرده بودی.
 ④ کار را تمام می‌کند. کار تمام می‌شود.
 ⑤ ما را قبول کرده‌اند. ما را قبول نکرده‌اند.
 ⑥ بیماران را معاينه می‌کنم. بیماران معاينه می‌شوند.

● تمرین ۴

۱. این مرتبه آن خانه خریده نمی‌شود.
۲. گوشت گاو خورده نشد.
۳. برنامه جدیدی شروع نشده است.
۴. پنجره بسته نمی‌شد.
۵. نامه امضا نخواهد شد.
۶. مسجد بزرگی ساخته نمی‌شود.

درک

● تمرین ۱

۱. ص
۲. غ ... چلوکباب معروف‌تر است.
۳. غ ... خیلی علاقه دارند.
۴. ص
۵. ص
۶. ص
۷. غ ... چای و دوغ است.

تمرين ۲

هر دو همه آنها زن نان و برنج خوردن کباب چای را دوغ	۱. کدام غذا از غذاهای ملّی ایران است؟
	۲. کدام گوشت‌ها در ایران زیاد خورده می‌شود؟
	۳. در خانواده معمولاً چه کسی غذا می‌پزد؟
	۴. غذاهای اصلی مردم ایران چیست؟
	۵. کدام یک از این سه کار آسان‌تر است؟
	۶. ایرانیان کدام یک را گرم می‌خورند؟
	۷. نوشیدنی سرد سنتی در ایران چیست؟

تمرين ۳

- ۱) شتر ۲) دیوار ۳) گوسفند ✓

✓ ⑥ گربه

⑤ سفره

✓ ④ مرغ

نکارش**● تمرین ۱**

۱. غذاهای ملی در همه‌جا خورده می‌شوند.
۲. معروف‌ترین غذای ملی چلوکباب است.
۳. خاور و میگوی ایران از بهترین و معروف‌ترینند.
۴. چلوکباب با برنج و گوشت گوسفند یا گاو درست می‌شود.
۵. غذای اصلی ایرانیان نان و برنج است.
۶. ایرانیان معمولاً چای و دوغ می‌نوشند.
۷. غذاهای محلی را در مناطق مختلف می‌خورند.

● تمرین ۳

۴. لذید	۳. دوغ	۲. چلومرغ	۱. اصل
۸. خورشت	۷. دسر	۶. نازک	۵. ناراحت

درس هفت**ساختار****● تمرین ۱**

۱. جدول حل نکن - جدول حل نکنید
۲. زحمت نکش - زحمت نکشید

۳. درخت نکار - درخت نکارید ۴. نگران نباش - نگران نباشد
 ۵. اینجا پارک نکن - اینجا پارک نکنید ۶. گریه نکن - گریه نکنید
 ① بپوش، بپوشید ✓ ② بزن، نزن ✓ ③ بکشید، نکشید
 ④ بپوشان، نپوشان ✓ ⑤ نکش، نکشید ⑥ بنوش، بنوشید

● تمرین ۲

۱. اگر قالی بخری خوشحال می‌شوم. ۲. اگر خیلی دیر بیاید همه می‌روند.
 ۳. اگر خانه نسازند آنجا نمی‌مانند. ۴. اگر پدر موافق نباشد چیزی نمی‌کاریم.
 ۵. اگر ما بتوانیم با سفال و فلز کار می‌کنیم. ۶. اگر پول را پیدا نکنم زود برنمی‌گردم.
 ① خوب است همیشه با دیگران دوستانه حرف بزنید.
 ✓ ② اگر می‌توانید کمی هم با او حرف بزنید.
 ✓ ③ از تماشای فیلم امشب لذت بردم.
 ✓ ④ اگر این فیلم را ببینید حتماً لذت می‌برید.
 ✓ ⑤ اگر مرا به جشن دعوت کردند می‌پذیرم.
 ✓ ⑥ اگر شما را هم دعوت کردند بپذیرید.

● تمرین ۳

۱. اگر وقت داشتم جدول حل می‌کردم. ۲. اگر پول داشت پارچه می‌خرید.
 ۳. اگر بلد بودند درخت می‌کاشتند. ۴. اگر پول داشتید اینجا را می‌خریدید.
 ۵. اگر قبول می‌کردیم پول می‌دادند. ۶. اگر وقت بود کمی می‌نشستیم.
 ① اگر خانه می‌ساختید حالا راحت بودید.
 ② اگر ایشان را معرفی کنید خوشحال می‌شوند.

- ✓ ③ اگر ایشان را معرفی می‌کردید خوشحال می‌شدند.
- ④ این لباس را بپوشید؛ خیلی زیباست.
- ✓ ⑤ اگر می‌پرسیدم توضیح می‌داد.
- ✓ ⑥ اگر بیشتر استراحت می‌کردی زودتر خوب می‌شدی.

● تمرین ۴

۱. آمده بود - اطلاع می‌دادم ۲. خوانده بود - قبول می‌کرد
۳. حرف زده بودی - می‌فهمید ۴. رفته بودم - می‌خریدم
۵. بلند شده بودیم - می‌رسیدیم ۶. پیدا کرده بود - می‌داد

① اگر بمانید با هم شام می‌خوریم.

✓ ② اگر مانده بودید با هم شام می‌خوردیم.

✓ ③ اگر بچه‌ها را آورده بودم همه خوشحال می‌شدند.

④ اگر بچه‌ها را می‌آوردم همه خوشحال می‌شدند.

⑤ اگر اطلاع بدی به دیدنت می‌آیم.

✓ ⑥ اگر اطلاع داده بودی به دیدنت می‌آمدم.

● تمرین ۵

۱. خوب شده بودی ۲. رسیده بودیم ۳. خورده بودم
۴. آمده بودند ۵. آورده بود ۶. امضا کرده بودند

① اگر تماس بگیرد خیلی زود به شما می‌گوییم.

✓ ② اگر تماس گرفته بود خیلی زود به شما گفته بودم.

③ اگر درس را خوب یاد گرفته بود فراموش نمی‌کرد.

۴ ✓ اگر پول را فرستاده بودی تا حالا گرفته بودم.

۵ اگر پول را می‌فرستادی می‌گرفتم.

۶ ✓ اگر چک امضا شده بود به بانک رفته بودم.

● تمرین ۶

۱. بسیار / خیلی ۲. خیلی / بسیار ۳. خیلی / زیاد

۴. بسیار / بسیاری / زیادی ۵. بسیاری / خیلی ۶. زیاد

۱) با نظر شما در باره اهمیت هنرهای دستی موافقم.

۲) هر روز دوستان و آشنایان خبرهای زیادی می‌آورند.

۳) امّا بیشتر وقت‌ها خبرها را از تلویزیون می‌شنویم.

۴) زمین در بعضی از شهرهای دنیا بسیار گران است.

۵) هیچ‌کدام از این کارها در کشور ما ممنوع نیست.

۶) قیمت بلیت اتوبوس و مترو در اینجا خیلی کم است.

جدول □

افقی: ۱. نوشیدنی ۲. ولی ۳. شتر ♦ نشد ۴. ین ۵. چه کسی ۶. نه ♦ آسیا

۷. اثری

عمودی: ۱. نوشیدن ۲. تن ♦ ها ۳. شور ۴. یل ♦ بهار ۵. دین ♦ کسی

۶. شمسی ۷. یاد ♦ یاد

درک

● تمرین ۱

۲. ص

۱. ص

۳. ص ... غ ... از هنرمندان ایران است.

۴. غ ... از هنرمندان ایران است.

۵. غ ... بناهای اسلامی زینت شده‌اند ۶. ص

۷. ص ... غ ...

تمرين ۲

۱. مهم‌ترین صنعت دستی ایران چیست؟
 ۲. ایرانیان در نقاشی به کدام نوع آن پرداختند؟
 ۳. بزرگ‌ترین هنرمند مینیاتور ایران کیست؟
 ۴. عالی‌ترین هنر در مسجد شیخ لطف‌الله کدام است؟ کاشی‌کاری
 ۵. رافائل مشرق‌زمین در ایران کیست؟
 ۶. کدام هنر رقیب معماری ایران به شمار می‌رود؟
 ۷. آرتور پوپ و ویل دورانت اهل کدام کشورند؟

قالی باقی
به نقاشی مینیاتور
بهزاد
کاشی‌کاری
بهزاد
نقاشی مینیاتور
آمریکا

تمرين ۳

۱	قالی بافی	✓
۲	حکومت	✓
۳	کاشی کاری	✓
۴	خاتم کاری	✓
۵	ورزش	✓
۶	سفالگری	✓

نگارش

تمرين ۱ ●

۱. مهم‌ترین صنعت دستی ایران قالی‌بافی است.
 ۲. در معماری ایرانی، کاشی‌کاری مهم‌تر از هنرهای دیگر است.
 ۳. مسجد شیخ لطف‌الله کاشی‌کاری عالی دارد.

۴. نقاشی صورت انسان در دوره اسلامی ممنوع بود.
۵. ایرانیان به جای آن به نقاشی مینیاتور رو آوردند.
۶. هنرمند بزرگ مینیاتور ایران بهزاد است.
۷. آندره گدار اهل فرانسه است.

۳ تمرین

۴. صنعت	۳. سلامتی	۲. ممنوع	۱. تازه
۸. مذهب	۷. سوغات	۶. زینت	۵. تعارف

درس هشت

ساختار

● تمرین ۱

۳. خواهیم خرید	۲. خواهد پخت	۱. خواهد بافت
۴. خواهند کرد	۵. خواهیم پوشید	۶. نگاه خواهند داشت
① خداوند انسان را آفرید.	② می خواهیم زمینی پیدا کنیم.	✓ ③ اتاقی اجاره خواهد کرد.
✓ ④ ماهی را کباب خواهیم کرد.	✓ ⑤ جواهرات را پس خواهند داد.	✓ ⑥ می خواهد طول ساحل را شنا کند.

● تمرین ۲

۱. بهار، قشنگ‌ترین فصل سال، تقریباً کوتاه است.

۲. قالی بافی، مهم‌ترین هنر دستی ایران، شهرتی جهانی دارد.

۳. خوش‌نویسی، هنر زیبای ایرانی، بسیار معروف است.

۴. دماوند، بلندترین قله ایران، ۵۶۷۱ متر ارتفاع دارد.

۵. زمستان، سردترین فصل سال، در جنوب گرم است.

۶. آپارتمان، خانه ساکنان شهرها، معمولاً کوچک است.

① فروردین، اوّلین ماه ایرانی، با بهار آغاز می‌شود.

۲ قالی بافی، مهم‌ترین صنعت ماست و در همه‌جا شهرت دارد.

۳ ایرانی‌ها در موقع غذا خوردن زیاد تعارف می‌کنند.

۴ زمستان، آخرین فصل سال، بسیار سرد است.

۵ دوغ، نوشیدنی سنتی ایران، سرد خورده می‌شود.

۶ دوست ملا سوار اسب شد و به راهش ادامه داد.

● تمرین ۳

۱. او گفت که آن قالی کم‌نظیر را می‌خرد. ۲. او گفت که غیر از بافنده‌گی کاری ندارد.

۳. آنها گفتند که قالی‌های خوبی باfte‌ایم. ۴. او می‌گوید که جواب معمّا را می‌داند.

۵. آنها می‌گویند که مرا دوست دارند. ۶. من گفتم که به پدرم تلفن می‌کنم.

① من گفتم: "لطفاً زودتر برگردید."

② من به آنها گفتم که زودتر برگردند.

③ از من پرسید: "تو چند سال داری؟"

④ از من پرسید که چند سال دارم.

⑤ به همه گفتم: "در اینجا شنا نکنید."

⑥ به همه گفتم که در آنجا شنا نکنند.

● تمرین ۴

۱. گفت که شکار را دوست دارد. ۲. نخواست اسب را در طویله بگذارد.
 ۳. فکر کردم که او اینجا زندگی می‌کند. ۴. خواهش کرد که همه کمک کنیم.
 ۵. دوست داشتم که با هم ناهار بخوریم. ۶. دیدم که دارد می‌خوابد.

① خواستم قالی زیبایی بیافم.

② خواستم قالی زیبایی بافتم.

③ دوست داشت که از آن فرش‌ها نگهداری کند.

④ دوست داشت که از آن فرش‌ها نگهداری کرد.

⑤ تصمیم داشتیم که کارشناسی را معرفی کردیم.

⑥ تصمیم داشتیم که کارشناسی را معرفی کنیم.

● تمرین ۵

۱. مریم گفت که به پدرش تلفن کنم.
 ۲. پدر گفت که ما حتماً آنجا کار کنیم.
 ۳. دایی تعارف کرد که ناهار آنجا بمانیم.
 ۴. عمو پرسید که چه کسی به من کمک می‌کرد.
 ۵. تو پرسیدی که چرا با فنده‌ها کار نمی‌کنند.
 ۶. شما پرسیدید که با چی برمی‌گردم.

① بچه‌ها به پدرشان گفتند: "خواهش می‌کنیم این ماشین را بخر."

② بچه‌ها از پدرشان خواهش کردند که آن ماشین را بخورد.

③ از ما پرسیدند که تا کی در اینجا می‌مانیم.

- ۴) گفت: "چقدر می‌توانی پول بدهی؟"
 ۵) ✓ می‌خواست بداند که چقدر می‌توانم پول بدهم.
 ۶) به عمومیم گفتم: "برای ناهار به منزل ما تشریف بیاورید."

● تمرین ۶

۱. مستقیم	ملاًّ به او گفت: "بیا و ناهار بخور."
غیر مستقیم	ملاًّ به او تعارف کرد که باید و ناهار بخورد.
۲. مستقیم	دوست ملاً از او پرسید: "میخ طویله اسیم را کجا بکوبیم؟"
غیر مستقیم	دوست ملاً از او پرسید که میخ طویله اسیش را کجا بکوبد.
۳. مستقیم	ملاً گفت: "روی زبان من بکوب."
غیر مستقیم	ملاً گفت که روی زبان او بکوبد.
۱) ✓ (مستقیم)	پرسید: "می‌توانی آپارتمان بخری؟"
(غیر مستقیم)	خواست بداند که می‌توانم آپارتمان بخرم.
۲) ✓ (مستقیم)	گفت: "بفرمایید بنشینید."
(غیر مستقیم)	به او تعارف کردم که بنشینند.
۳) (مستقیم)	از او پرسیدم: "کار می‌کنی یا نه؟"
(غیر مستقیم)	از او اسمش را پرسیدم.
۴) (مستقیم)	پرسیدم: "چند سال داری؟"
(غیر مستقیم)	خواستم بدانم که چند سال در آنجا کار کرده است.
۵) ✓ (مستقیم)	گفت: "نظرت در باره آین فرش چیست؟"
(غیر مستقیم)	نظرم را در باره آن فرش پرسید.
۶) ✓ (مستقیم)	به من گفت: "باید بیشتر کار کنی."
(غیر مستقیم)	از من خواست که بیشتر کار کنم.

درگ

● تمرین ۱

۲. غ ... دوره باستانی است.	۱. ص
۴. ص	۳. ص
۵. غ ... کارشناس قالی‌های مشرق‌زمین است.	۶. ص
۷. ص	

● تمرین ۲

۱. سابقه قالی‌بافی در ایران به چند قرن می‌رسد؟	به ۲۵ قرن
۲. قالی خسروپریز به چه شکلی بوده است؟	به شکل باغ
۳. مشهورترین قالی‌ها در کدام دوره بافته شده‌اند؟	در دوره صفویّه
۴. ادواردز کارشناس چیست؟	کارشناس قالی
۵. معروف‌ترین قالی‌های ایرانی در کجا هستند؟	در تمام آن کشورها
۶. چه کسی قالی‌های ایرانی را بی‌نظیر می‌داند؟	آندره گدار
۷. پاریس نام چیست؟	نام یک شهر

● تمرین ۳

۱) آش	۲) طرح	۳) طراحی
۴) رنگ	۵) نقش	۶) آبگوشت

نگارش

● تمرین ۱

۱. قالی پازیریک نقش‌هایی مانند نقش‌های تخت جمشید دارد.

۲. قالی خسروپریز شکل باغ بزرگی داشت.
۳. آندره گدار استاد هنر و باستان‌شناس فرانسوی است.
۴. به عقیده او قالی‌های ایرانی نظری ندارند.
۵. این قالی‌ها در دوره صفویه بافته شده‌اند.
۶. ادواردز کارشناس قالی‌های مشرق‌زمین است.
۷. پاریس نام پایتخت کشور فرانسه است.

● تمرین ۳

۱. بی‌نظری	۲. حافظ	۳. طولانی	۴. نقره	۵. تصویر
۶. طرّاحی	۷. قضاوت	۸. قدیم		

درس نه

ساختار

● تمرین ۱

- اسم ذات: جنگل، برج، کویر، ستاره، چادر، سرباز، آشپز، نقشه، سفال
- اسم معنی: زیبایی، ارزش، راستی، خواهش، مذهب، علاقه، دین، علم، هنر، میل
۱) کتبه، برج، کوه، ساختمان	✓ ۲) گُل، درخت، باغ، باغچه
۳) کت، شلوار، دامن، کفش	۴) آزادی، استقلال، امید، آرزو
۵) لطف، دوستی، عشق، علاقه	۶) انار، پرتقال، هندوانه، سیب

● تمرین ۲

۱. نقشه‌ای، یک نقشه، یک نقشه‌ای	۲. کوچه‌ای، یک کوچه، یک کوچه‌ای
۳. زمینی، یک زمین، یک گلدانی	۴. گلدانی، یک گلدان، یک گلدانی
۵. غذایی، یک غذا، یک غذایی	۶. بشقابی، یک بشقاب، یک بشقابی
- (۱) این جزیره، آن جنگل، کوه البرز، شهر تهران
- (۲) یک شاعر، یک هنرمند، یک نقاش، یک کارشناس ✓
- (۳) یک بزی، یک اسبی، یک گاوی، یک گوسفندی ✓
- (۴) سفال را، کاشی را، خاتم را، فلز را
- (۵) این آش، این کباب، این خاویار، این میگو
- (۶) سالی، فصلی، تابستانی، زمستانی ✓

جدول □

افقی: ۱. جهانگرد ۲. ولی ♦ ران ۳. شنا ۴. هوا ♦ نما ۵. رانم ♦ شن ۶. ار ♦ نمک ۷. تدن ♦ ملّی

عمودی: ۱. جواهرات ۲. هل ♦ وارد ۳. ایشان ۴. من ۵. گران ♦ م م ۶. را ♦ مشکل ۷. دندان

● تمرین ۳

هنرمندان	-	هنرمندها	مرغان	-	مرغها
بافندگان	-	بافندگان	گاوها	-	—
خانوادهها	-	خانوادهها	دکترها	-	—
چادرها	-	چادرها	نامهها	-	—

—	جمعیت‌ها	—	خاله‌ها	۵.
✓	۲ آشپز، آشپزان	✓	۱ نویسنده، نویسنندگان	🎧
✓	۴ خانم، خانمان	✓	۳ دخترعمو، دخترعموها	🎧
✓	۶ نماینده، نمایندگان	✓	۵ استان، استان‌ها	🎧

● تمرین ۴

adj.n	شکارگاه. ایرانی. کارمند. زیارتگاه	n.suf	خوشمزه	—
vb.suf	داروخانه. چلومرغ. دخترعمه	n.n	خواهش. راننده	—
adj.suf	گذرنامه	vb.n	تاریکی	—
n.adj	گفتگو	vb.vb	مادربزرگ	—
✓	۱ میخ، چوب، فلز	✓	۲ باد، رود، دشت	🎧
✓	۳ داروخانه، چلوگوشت	✓	۴ کارشناس، جهانگرد، آشپز	🎧
✓	۵ قالیچه، تعمیرگاه، گلدان	✓	۶ خوشنویسی، خاتم‌کاری	🎧

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... به هخامنشیان و ساسانیان تعلق دارد.
۲. ص
۳. غ ... در تخت جمشید می‌پذیرفته‌اند.
۴. غ ... به دوره اسلامی تعلق دارند.
۵. غ ... در شهرهای مشهد، قم، ری و شیراز واقعند.
۶. ص
۷. غ ... پایتخت تابستانی بوده است.

۲ تمرین

۱. کدام دوره‌ها بیشترین آثار تاریخی را دارند؟ ساسانی / هخامنشی
۲. کدام یک پایتخت زمستانی هخامنشیان بوده است؟ شوش
۳. پایتخت تابستانی هخامنشیان کدام بوده است؟ همدان
۴. مهم‌ترین زیارتگاه ایران در کدام شهر قرار دارد؟ مشهد
۵. کدام استان از نظر جهانگردی اهمیّت بیشتری دارد؟ استان اصفهان
۶. کدام منطقه دارای زیبایی طبیعی بیشتری است؟ منطقه شمال
۷. شیراز نام چیست؟ نام شهر است

۳ تمرین

- ۱ نمک ① ✓
۲ هتل ② ✓
۳ گذرنامه ③ ✓
۴ آثار تاریخی ④ ✓
۵ واژه ⑤ ✓
۶ هواییما ⑥ ✓

نکارش

● تمرین ۱

۱. آثار باستانی ایران بیشتر در پایتخت‌های هخامنشی یا مراکز ساسانی است.
۲. هزاران اثر شناسایی شده است.
۳. پایتخت‌های هخامنشیان شهرهای شوش، همدان و تخت جمشید بود.
۴. از دوره اسلامی آثار بیشتری وجود دارد.
۵. این آثار عبارتند از بنای‌های تاریخی، مساجد، مدارس، آرامگاه‌ها و زیارتگاه‌ها.
۶. مراکز مهم‌تر جهانگردی عبارتند از استان‌های اصفهان، فارس و همدان.
۷. عمده‌ترین شهرهای مذهبی عبارتند از مشهد، قم، ری و شیراز.

 تمرین ۳

۴. قدیمی	۳. سلسله	۲. تعمیر	۱. استان
۸. واقعاً	۷. شناسایی	۶. تقسیم	۵. پلیس

درس ۵

ساختار

● تمرین ۱

۱. مزارع	- مزرعه‌ها	- همسایگان	- همسایه‌ها
۲. فلزات	- فلزها	- صنعتها	- صنایع
۳. اثرات	- اثرها	- باغها	- باغات
۴. میوه‌جات	- میوه‌ها	- مسجدها	- مساجد
۵. مدارس	- مدرسه‌ها	- مرکزها	- مراکز
۱) نقطه، نقاط	✓	۲) باغچه، باغچه‌ها	✓
۳) طرف، اطراف	✓	۴) جوان، جوان	✓
۵) ارمنی، ارامنه	✓	۶) پیشخدمت، پیشخدمت‌ها	✓

● تمرین ۲

۲. هنرهای دستی مردم شمال	۱. آتشکدهٔ زردهشتیان اصفهان
۴. ارزش بناهای تاریخی کشور تان	۳. نوشیدنی سرد اهالی این شهر

۶. غذای محلی ساکنان شهرهای شمال	۵. مردم خوب سواحل دریای عمان
✓ ② هوای خنک و لطیف	① فرودگاهی در تهران
✓ ④ بالاترین قیمت طلا	③ تلویزیون ملی این کشور
⑥ کاملاً آشنا با ادبیات	⑤ مخالف و موافق

● تمرین ۳

۱. اتومبیلی که مال دیگران است
 ۲. قالی‌هایی که قدیمی‌اند
 ۳. فاشق و چنگالی که از نقره ساخته شده‌اند
 ۴. جنگل‌هایی که در شمال واقعند
 ۵. ارامنه‌ای که در اصفهان ساکنند
 ۶. گوسفندها و گاوها‌یی که به روستاییان تعلق دارند
- ① ✓ دانشجوی هنر یعنی دانشجویی که در رشته هنر تحصیل می‌کند.
- ② شهر تاریخی یعنی شهری که تازه ساخته شده است.
- ③ ✓ پسوند جمع یعنی پسوندی که کلمه مفرد را به جمع تبدیل می‌کند.
- ④ ✓ تکیه اسم یعنی تکیه‌ای که روی یکی از هجاهای اسم گذاشته می‌شود.
- ⑤ استان اصفهان یعنی استانی که در نزدیک اصفهان واقع است.
- ⑥ اثر معروف یعنی اثری که عده‌کمی از آن خبر دارند.

● تمرین ۴

۱. دوستی خاله خرسه، زیر درختی، مگس لجوجی، روی صورت مرد، سنگ بزرگی، خرس نادان، دوست نزدیک خود

۲. خاله خرسه، مرد، خرس، روز، تابستان، درخت، کنار، مگس، صورت، سنگ،
دوست

درگ

● تمرین ۱

- ۱. غ ... در جنوب تهران واقع است.
- ۲. ص
- ۳. ص
- ۴. غ ... فقط یک پل است.
- ۵. ص
- ۶. غ ... در دوره قبل از اسلام ساخته شده است.
- ۷. ص

۲ تمرین

استان اصفهان	۱. شهر اصفهان مرکز کدام استان است؟
	۲. "نصف جهان" در کدام دوره شهرت اصفهان بود؟ صفویه
	۳. در کجا می‌توانیم هنرهای اسلامی را به خوبی ببینیم؟ در مسجد
نام پل	۴. خواجو نام چیست؟
دو مناره و یک گنبد	۵. منارجنبان چند مناره و گنبد دارد؟
ارامنه	۶. چه کسانی در اصفهان کلیسا دارند؟
نقش جهان	۷. کدام یک نام میدان معروفی در اصفهان است؟

۳ تمرین

- ۱) برج میلاد ۲) زاینده‌رود ۳) کاخ چهل‌ستون ✓

۶) میدان آزادی

✓ ۵) منارجنبان

۴) امامزاده صالح

نگارش

● تمرین ۱

۱. فاصلۀ اصفهان تا تهران چهارصد کیلومتر است.
۲. اصفهان تا حدود یک قرن قبل "نصف جهان" نامیده می‌شد.
۳. در دورۀ صفویّه شهر کم‌نظیری بود.
۴. پل‌های زاینده‌رود عبارتند از پل خواجو، پل شهرستان و سی و سه پل.
۵. منارجنبان تکان می‌خورد.
۶. آتشکده در دورۀ قبل از اسلام ساخته شده است.
۷. دو مسجد مشهور اصفهان عبارتند از مسجد جامع و مسجد شیخ لطف‌الله.

● تمرین ۳

۴. عمارت

۳. زمان

۲. خرس

۱. آتشکده

۸. نصف

۷. ستون

۶. زردشتی

۵. حاجیه

درس یازده

ساختار

● تمرین ۱

۲. ۲۶۴۰۰ تومان

۱. ۱۱۳ صفحه

۳. دوّمی بیشتر گرفته است. سومی کمتر گرفته است. جمع پولی که سه نفر گرفته‌اند ۱۵۸۰۰۰۰ تومان می‌شود.

- ۱) صد و بیست و صد و بیست می‌شود دویست و چهل. ✓
- ۲) صد و بیست از دویست می‌شود هشتاد. ✓
- ۳) صد و بیست در سه می‌شود سیصد و شصت. ✓
- ۴) صد و بیست به سه می‌شود چهل. ✓
- ۵) صد و بیست در دو می‌شود دویست. ✓
- ۶) صد و بیست به دو می‌شود پنجاه. ✓

● تمرین ۲

۱. پرآب‌تر	-	پرآب‌ترین	-	از همه پرآب‌تر
۲. جذّاب‌تر	-	جذّاب‌ترین	-	از همه جذّاب‌تر
۳. وسیع‌تر	-	وسیع‌ترین	-	از همه وسیع‌تر
۴. لطیف‌تر	-	لطیف‌ترین	-	از همه لطیف‌تر
۵. عجیب‌تر	-	عجب‌ترین	-	از همه عجیب‌تر
۶. لذیذ‌تر	-	لذیذ‌ترین	-	از همه لذیذ‌تر

- ۱) طبیعی، بسیار طبیعی، واقعاً طبیعی ✓
- ۲) رایج، رایج‌تر، رایج‌ترین، از همه رایج‌تر ✓
- ۳) نازک، نازک‌تر، نازک‌ترین، از همه نازک‌تر ✓
- ۴) بالرزش، بالرزش‌تر، بالرزش‌ترین، از همه بالرزش‌تر ✓
- ۵) قدیمی‌ترین، از همه قدیمی‌تر، قدیمی‌تر از همه
- ۶) نرم، نرم‌تر، نرم‌ترین، از همه نرم‌تر ✓

جدول

افقی: ۱. شاهزاده ۲. نقد ♦ نیم ۳. یا ♦ نک ۴. هدایا ۵. نا ♦ بس ۶. یاد ♦ یکی ۷. ارزان ♦

عمودی: ۱. شنیدنی ۲. آقا ♦ ۱۱۱ ۳. هدیه ♦ در ۴. ادب ۵. آن ♦ آسیا ۶. دینی ♦ کن ۷. همکاری

● تمرین ۳

شیراز چه جای قشنگی است!	۱. چه جای قشنگی!
شیراز چه دروازه جالبی دارد!	۲. چه دروازه جالبی!
اینجا چه میدان بزرگی است!	۳. چه میدان بزرگی!
شما چه زبان قشنگی دارید!	۴. چه زبان قشنگی!
او چه / چقدر زیبا می‌نویسد!	۵. چه خطّ زیبایی!
چه پول زیادی خرج می‌کنی!	۶. چه پول زیادی!
✓ ① چه آشپزخانه بزرگی!	❶ ① چه آشپزخانه بزرگی!
✓ ② عجب معماری جالبی!	❷ ② عجب معماری جالبی!
✓ ③ اینجا چه مردم خوبی دارد!	❸ ③ اینجا چه مردم خوبی دارد!
✓ ④ غذاهای شما چقدر خوشمزه است!	❹ ④ غذاهای شما چقدر خوشمزه است!
❺ ⑤ این گوسفند را چند خریدید؟	❻ ⑤ این گوسفند را چند خریدید؟
❻ ⑥ برای این ماهی چقدر پول دادید؟	❽ ⑥ برای این ماهی چقدر پول دادید؟

درگ

● تمرین ۱

۱. ص	۲. غ ... شصت کیلومتر است.
۳. غ ... در طول تقریباً یک قرن ساخته شده است.	۴. ص
۵. غ ... شاعران بزرگند.	

۶. ص ۷. غ ... از مسجدهای شیراز است.

تمرين ۲

۱. چند شاهنشاهی بزرگ ایران از شیراز برخاسته‌اند؟ دو شاهنشاهی
۲. تخت جمشید چند متر مربع مساحت داشته است؟ ۱۳۵۰۰۰
۳. کدام سلسله کاخ فیروزآباد را ساخته‌اند؟ ساسانیان
۴. شهر فیروزآباد در کدام استان قرار دارد؟ در استان فارس
۵. تهران از چه زمانی پایتخت ایران است؟ از دویست سال قبل
۶. کدام یک از آثار دیدنی و مشهور شیراز است؟ هر دو هیچ کدام
۷. هوای شیراز چگونه است؟

تمرين ۳

۱) شاه چراغ	۲) عمارت عالیقاپو	۳) بازار وکیل
۴) پل شهرستان	۵) تخت جمشید	۶) سی و سه پل

نگارش

● تمرين ۱

۱. امپراتوری‌های معروف فارس عبارتند از هخامنشی و ساسانی.
۲. تخت جمشید در زمان هخامنشیان پایتخت بوده است.
۳. فاصله آن تا شیراز شصت کیلومتر است.
۴. ۱۳۵۰۰۰ متر مربع مساحت داشته است.
۵. تکمیل آن در حدود یک قرن طول کشیده است.

۶. شیراز تا حدود دویست سال پیش پایتخت ایران بوده است.

۷. کاخ معروف ساسانیان در شهر فیروزآباد است.

۳ تمرین

۴. عتیق	۳. شاهزاده	۲. عجیب	۱. معتدل
۸. مطبوع	۷. شخصیت	۶. خاطر	۵. باشکوه

درس دوازده

ساختار

● تمرین ۱

۱. آنها همسفرانشان را دوست داشتند. ۲. من به عروس و دامادم علاقه دارم.

۳. شما بعد از ازدواجتان خانه می خرید. ۴. تو با همسرت سریع پیاده شدی.

۵. او همیشه با نوهاش بازی می کند. ۶. ما استقلالمان را به دست می آوریم.

② تو لباستان را بپوشید. ① تو لباستان را بپوشید.

④ شما با پدرتان کار می کنید؟ ③ تو لباستان را بپوش.

⑥ تو با پدرتان کار می کنید؟ ⑤ تو با پدرت کار می کنی؟

● تمرین ۲

۱. دوست دارم - معرفیم کرد ۲. صدایمان کردند - قبول نکردند

۳. می آوریمش - سلامش نکردی ۴. سوارش کن - نمی بریمتان

۵. ندیدمت - می برمیشان

- ① آنها را دعوت می کنیم. آنها را دعوت نمی کنیم.
- ② ✓ آنها را دعوت می کنیم. دعوتشان می کنیم.
- ③ ✓ او را معاینه کنید. معاینه اش کنید.
- ④ ✓ به ما کمک کنید. کمکمان کنید.
- ⑤ ✓ به ما کمک کنید. به او کمک کنید.
- ⑥ ✓ شما را معرفی می کنند. معرفیتان می کنند.

● تمرین ۳

۱. او با دختر عمومی خودش ازدواج می کند.
۲. من دختر خاله خودم را نامزد کرده ام.
۳. ما با دکتر خودمان همکاری می کنیم.
۴. او بعداً به سفر خودش ادامه می دهد.
۵. تو برنامه را با همکار خودت تمام کردی.
۶. آنها داماد خودشان را در ایستگاه دیدند.
- ① ✓ ما در شهرمان دانشگاه داریم.
② ما در شهر دانشگاه داریم.
③ ✓ ما در شهر خودمان دانشگاه داریم.
④ ✓ شما در روستای خودتان چای می کارید.
⑤ آنها در روستایشان چای می کارند.
⑥ ✓ آنها در روستای خودشان برنج می کارند.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... ادامه زبانهای میانه و باستانی ایران است.

۲. ص ۳. ص
 ۴. ص ۵. ص
 ۶. غ ... با الفبای عربی نوشته می‌شود. ۷. غ ... برعکس است.

تمرين ۲

۱. کدام یک مادر زبان‌های ایرانی به شمار می‌رود؟ هندواروپایی
 ۲. فارسی نو ادامه کدام زبان‌هاست؟
 ۳. خط رایج در ایران کدام است؟
 ۴. خط نستعلیق در چه زمانی ابداع شد؟
 ۵. خط‌های ابداع شده به کدام خط‌ها شباهت دارند؟
 ۶. کدام خط با سرعت بیشتری نوشته می‌شود؟
 ۷. نستعلیق به چه چیزی گفته می‌شود؟
- هر دو نستعلیق چند قرن بعد به خط‌های باستانی شکسته نستعلیق به خط

تمرين ۳

③ جهانگرد	✓ ② فرزند	✓ ① عروس
✓ ⑥ داماد	⑤ وکیل	✓ ④ همسر

نگارش

● تمرين ۱

۱. فارسی به خط نستعلیق نوشته می‌شود.
 ۲. فارسی نو ادامه زبان‌های میانه و باستانی ایران است.
 ۳. فارسی به خانواده زبان‌های هندواروپایی تعلق دارد.

۴. مشهورترین خط ایرانی نستعلیق نام دارد.
۵. نستعلیق به خطهای باستانی ایران شباهت دارد.
۶. این خط در نتیجه سرعت قلم به شکسته تبدیل شد.
۷. زبان فارسی نو ادبیات ارزشمندی دارد.

۳ تمرین

۱. ابداع	۲. رسمی	۳. سریع	۴. شباهت
۵. ازدواج	۶. سخن	۷. سفر	۸. نامزد

درس سیزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. اکنون، در یک روستا	۲. در آنجا، خوب
۳. شب و روز، واقعاً	۴. بیشتر، کمتر
۵. تازه، خیلی	۶. البته، ساده، همیشه، راست

① هر روز در این استخر با دوستانم شنا می‌کنم.

② کسی با نظر شما موافق نیست.

③ چقدر آهسته حرف می‌زنند!

④ شاید او را بشناسید.

⑤ از کمک ایشان ممنون و متشرکمیم.

✓ ۶ نظرتان را ساده و راحت بگویید. نگران نباشید.

● تمرین ۲

۱. درست حرف می‌زنی.	۲. عالی جواب می‌دهد.
۳. اشتباه‌آ باه آن خانه رفتیم.	۴. بالذت غذا خوردم.
۵. سریع کار می‌کند.	۶. به شکل جالبی معروفی کرد.
۱) جواب‌ها را ساده بنویسید.	۲) این درس ساده است.
۳) همه زندگی راحتی داریم.	۴) همه راحت زندگی می‌کنیم.
۵) یک نامه رسمی حرف می‌زنی؟	۶) چرا رسمی حرف می‌زنی؟

● تمرین ۳

۱. ۴۳۱۲	۲. ۴۲۳۱
۳. ۵۴۱۳۲	۴. ۴۱۲۳۵
۵. ۲۵۴۱۳	۶. ۳۱۵۲۴

- ✓ ۱) حاکم همیشه دوست داشت برای ملاً بلند شعر بخواند.
- ✓ ۲) ما مخصوصاً به درس زبان خارجی علاقه داریم.
- ✓ ۳) ما مخصوص به درس زبان خارجی علاقه داریم.
- ✓ ۴) مردم در اینجا زیاد چای می‌خورند.
- ۵) مردم ایران اشعار حافظ را دوست دارند بسیار.
- ✓ ۶) بیماران در این بیمارستان معمولاً رایگان درمان می‌شوند.

● تمرین ۴

۱. زودتر آمدی.

از همه زودتر آمد.

- از همه دیرتر خوابیدند.
از همه ساده‌تر زندگی می‌کنی.
از همه راحت‌تر می‌نویسید.
از همه آهسته‌تر سوار می‌شود.
از همه سریع‌تر پیاده می‌شود.
۲. دیرتر خوابیدد.
۳. ساده‌تر زندگی می‌کند.
۴. راحت‌تر می‌نویسن.
۵. آهسته‌تر سوار می‌شوی.
۶. سریع‌تر پیاده می‌شوید.

① من درست جواب می‌دهم. تو درست‌تر جواب می‌دهی.

② من بیشتر خرج می‌کنم. تو از همه بیشتر خرج می‌کنی. ✓

③ من تندتر ترجمه می‌کنم. تو از همه تندتر ترجمه می‌کنی. ✓

④ من بد تدریس می‌کنم. تو بدتر تدریس می‌کنی.

⑤ من بلند حرف می‌زنم. تو بلندتر حرف می‌زنی.

⑥ من بلندتر حرف می‌زنم. تو از همه بلندتر حرف می‌زنی. ✓

جدول

افقی: ۱. شاهزاده ۲. ارمنی ۳. سواحل ۴. فرش ۵. سرور ۶. بسته رو را ۷. کت رو

عمودی: ۱. شاه سبک ۲. ار فرست ۳. همسر ۴. زن و شوهر ۵. آیا ۶. حاضر ۷. هتل شام

درگ

● تمرين ۱

۱. غ ... قرن چهارم هجری است.
۲. غ ... یکی از شهرهای امروز ازبکستان است.

۳. ص
۴. غ ... به زبان‌های مختلف تدریس شده است.
۵. ص ... نام عربی داشتند.
۶. ص
۷. ص

۲ تمرین

۱. ابن سينا در حدود چند قرن پیش زندگی می‌کرد؟
۲. بخارا اکنون از شهرهای کدام کشور است؟
۳. ابن سينا در چه سنی امیر بخارا را درمان کرد؟
۴. ابن سينا دارای چند اثر علمی است؟
۵. او در کدام قرن‌ها در اروپا معروف‌تر بود؟
۶. آثار علمی ابن سينا به کدام زبان است؟
۷. کدام رشته را زیاد می‌دانست؟

۳ تمرین

۳ ✓	۲ فرودگاه	۱ ✓
۶ ✓	۵ مترو	۴ ✓

نگارش

● تمرین ۱

۱. بخارا اکنون در جمهوری ازبکستان است.
۲. ابن سينا در رشته‌های پزشکی و فلسفه استاد بود.

۳. آرامگاه ابن سینا در شهر همدان واقع است.
۴. ابن سینا ۲۳۷ اثر علمی دارد.
۵. آثار او به زبان‌های عربی و فارسی نوشته شده است.
۶. عربی زبان دینی، علمی و جهانی بود.
۷. آنها نام عربی داشتند و آثارشان را به زبان عربی می‌نوشتند.

۳ تمرین

۱. اشتباهًا	۲. تصوّر	۳. وزیر	۴. عقیده
۵. تدریس	۶. توصیف	۷. ریاضی	۸. فیلسوف

درس چهارده

ساختار

● تمرین ۱

۱. از	۲. در ، از	۳. در ، از ، به	۴. در ، از ، به ، با
۵. به ، با	۶. با ، بی ، از ، تا		

① مرگ همسرش همه را متأثّر کرد.

② با تولد اولین فرزند، شادی همه‌جا را گرفت. ✓

③ تا صبح کار می‌کند و زحمت می‌کشد. ✓

④ سلامتی و تندرستی شما را آرزو می‌کنیم. ✓

- ۵) این آپارتمان آشپزخانه، انبار، دستشویی و دو اتاق خواب دارد.
- ✓ ۶) یک وسیله دیگر برای مسافرت در کویر شتر است.

● تمرین ۲

۱. توّسط	۲. وسط، زیر	۳. مانند
۴. برای	۵. حدود، سر	۶. روی، زیر

۱) شما نمی‌توانید بدون وسیله رفت و آمد کنید.

✓ ۲) این بچه مانند گل زیباست.

✓ ۳) شعر او توّسط شاعر دیگری ترجمه شده است.

۴) روزهای کوتاه زندگی را غنیمت بشمارید.

✓ ۵) حدود چهل نوع غذای محلی شناسایی شده است.

۶) زحمت زیادی کشیدید. خیلی ممنونم.

● تمرین ۳

۱. از نظر	۲. در زمان	۳. در باره
۴. در سراسر	۵. در وسط، بر روی	۶. پیش از، پس از

● تمرین ۴

نه تو می‌دانی	نه من می‌دانم	نه تو می‌مانی	نه من می‌مانم
غنیمت می‌شمریم	نمی‌خوریم	برمی‌افتد	درمی‌گذریم
می‌شود خسته	می‌رود آنجا		

● تمرین ۵

۱. اتومبیلی که به ما فروختید نو نبود.
 ۲. لیوانی که روی میز گذاشتم شکسته بود.
 ۳. خانه‌ای که با چوب ساختند خیلی قشنگ بود.
 ۴. پسته‌ای که از او خریدیم خوشمزه است.
 ۵. لباسی که برای شوهرم سفارش دادم عالی است.
 ۶. خانه‌ای که برای تو اجاره کردم مال دوستم است.
- ① کاری که ابن سینا می‌کرد عجیب بود.
- ② ✓ شعری که از خیّام خواندید بسیار جالب بود.
- ③ ✓ نویسنده‌ای که در باره‌اش صحبت می‌کنید مرده است.
- ④ ✓ کاری که از من خواستند خیلی زود انجام شد.
- ⑤ شعری که خواندید شعر خیّام نیست.
- ⑥ شاعری که به شما معروفی شده در اینجا زندگی می‌کند.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... حدود دویست رباعی دارد.	۲. غ ... فیتزجرالد ترجمه کرده است.
۴. غ ... کتاب مقدس مشهورتر است.	۳. ص
۶. ص	۵. ص
	۷. ص

● تمرین ۲

۱. رباعیات خیّام را چه کسی به انگلیسی ترجمه کرده است؟ فیتز جرالد

معاصران خیّام	۲. چه کسی خیّام را امام خوانده است؟
کمتر از ۲۰۰	۳. خیّام چند رباعی سروده است؟
هر دو	۴. رباعیات خیّام چگونه سروده شده‌اند؟
هر دو	۵. اشعار خیّام در باره چیست؟
شادی انسان	۶. در اشعار خیّام چه چیز اهمیت بیشتری دارد؟
به حال فکر کنیم	۷. خیّام در اشعارش چه می‌گوید؟

۳ تمرین

۳ ✓	۲ ✓	۱ ✓
حال	شادی	زندگی
۶	۵	۴
لیوان	چنگال	قاشق

نکارش

● تمرین ۱

۱. شهرت خیّام به خاطر رباعیات اوست.
۲. ادوارد فیتزجرالد شعر او را ترجمه کرده است.
۳. فیتزجرالد اهل انگلستان است.
۴. آرتور آربری خاورشناس انگلیسی است.
۵. کمتر از دویست است.
۶. خیّام می‌گوید که باید از زندگی لذت ببریم.
۷. نظر او این است که نباید غم گذشته را بخوریم.

۳ تمرین

۴. عمر	۳. رباعی	۲. تأثیر	۱. ازل

۵. توسّط ۶. حیرت ۷. ریاضی‌دان ۸. غنیمت

درس پانزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. اگر ۲. چون ۳. و، هم ۴. اما/ ولی ۵. اما/ ولی ۶. یا
- ① چون ایشان را نمی‌شناختم چیزی نگفتم.
- ② در این کلاس‌ها، ادبیات هم می‌خوانیم.
- ③ دوستان زیادی در مهمانی شرکت کرده بودند.
- ④ اسم برخی از آنها را فراموش کرده بودم.
- ⑤ حرف زیادی زدی اما کسی به حرفهایت توجه نکرد.
- ⑥ اگر زود دعوت کنیم همه می‌آیند.

● تمرین ۲

۱. تا پدرم نیاید من نمی‌خوابم.
۲. همه آمدند تا اشعار فردوسی را بشنوند.
۳. تا او را دیدید به من اطلاع بدھید.
۴. تا شما برگردید کباب درست می‌شود.
۵. چیزی نخوردیم تا چلوکباب درست شد.
۶. تا اینجا هستید از این هوا لذت ببرید.

- ① چند کلمه حرف زدیم؛ همه ناراحت شدند.
- ✓ ② تا حرف بزنید همه ناراحت می‌شوند.
- ✓ ③ چیزی نمی‌خورد تا مادرش بیاید.
- ✓ ④ اینجا می‌مانیم تا کمک کنیم که کارتان تمام شود.
- ⑤ آنجا ماندیم و کارمان را تمام کردیم.
- ✓ ⑥ تا پول داشتیم خرج کردیم.

● تمرین ۳

۱. می‌دانست که ۲. می‌گوید که ۳. می‌کرد که ۴. بود که ۵. رفته‌یم که ۶. می‌خوانیم که
- ✓ ① فکر می‌کنم داروخانه بیمارستان شب‌ها هم باز باشد.
- ✓ ② فراموش کرد اسمش را بنویسد.
- ✓ ③ از خواندن داستان‌های شاهنامه لذت می‌بریم.
- ✓ ④ باید کمک کنیم شما زودتر خوب شوید.
- ✓ ⑤ خیلی معذرت می‌خواهم امروز دیر آمدم.
- ✓ ⑥ بعد از مدتی منزل مناسبی پیدا کردم.

● تمرین ۴

۱. موقعی که / وقتی که ۲. بنا بر این / به این دلیل ۳. بنا بر این / به این دلیل
 ۴. با وجود این ۵. موقعی که / وقتی که ۶. در صورتی که
- ✓ ① بعضی از اشعار زیبای شاهنامه را خوانده‌ایم.
- ✓ ② در صورتی که برف بیارد در خانه می‌مانم.

- ۳) رستم عشق و علاقه شدیدی به سرزمین خود داشت.
- ۴) ✓ برف سنگینی می‌بارید؛ با وجود این، در خانه نماندم.
- ۵) ✓ موقعی که برف می‌بارید از خانه خارج شدم.
- ۶) پهلوان معروف شاهنامه رستم نام دارد.

● تمرین ۵

۱. هم، هم ۲. یا، یا ۳. نه، نه ۴. چه، چه ۵. هم، هم ۶. چه، چه
- ۱) ✓ هم لازم است از سبزیجات استفاده کنیم هم از میوه‌جات.
- ۲) ✓ در این زمین‌ها می‌توانیم یا پسته بکاریم یا انار.
- ۳) ✓ برای من نه تابستان فصل زیبایی است نه زمستان.
- ۴) ✓ چه تنها باشم چه نباشم باید آپارتمانی اجاره کنم.
- ۵) این نمایشگاه پر از آثار هنری زیباست.
- ۶) تابلوهای نقاشی را در موزه نگهداری می‌کنند.

جدول

افقی: ۱. شاهنامه ۲. کم‌آب ♦ غم ۳. رس ♦ آدرس ۴. آتش ♦ بر ۵. طلا
۶. زیرا ۷. فرهنگ‌ها

عمودی: ۱. شکر ♦ طرف ۲. امسال ۳. ها ♦ تازه ۴. نباش ♦ ین ۵. مرگ
۶. مغرب ♦ اه ۷. همسری

درک

● تمرین ۱

۱. ص ۲. غ ... شاعر دوره اسلامی است.

۴. غ ... به زبان فارسی سروده شد.	۳. ص
۶. ص	۵. ص
	۷. غ ... چهل سال زحمت کشید.

تمرين ۲

شصت هزار بیت	۱. شاهنامه در چند بیت سروده شده است؟
عربی خیلی کم دارد	۲. کلمات عربی در شاهنامه چقدر است؟
تا زمان ساسانیان	۳. تاریخ ایران تا چه زمانی در شاهنامه آمده است؟
قسمت آخر شاهنامه	۴. کدام قسمت شاهنامه ارزش تاریخی دارد؟
بعد از آمدن اسلام	۵. شعر و ادب فارسی در چه زمانی تولد یافت؟
۶. ژول مول چقدر برای انتشار شاهنامه زحمت کشید؟ چهل سال	۷. ژول مول اهل کدام کشور بود؟
اهل آلمان	

تمرين ۳

③ خط نستعلیق	✓ ② راستگویی	✓ ① میهن دوستی
✓ ⑥ خدا پرستی	⑤ سینما	✓ ④ شجاعت

نگارش

● تمرين ۱

۱. ابوالقاسم فردوسی یکی از بزرگترین شاعران ایران است.
۲. شاهنامه یک اثر حماسی و ملّی است.
۳. شاهنامه دارای پنجاه فصل است.

۴. در شصت هزار بیت سروده شده است.
۵. لغات عربی در آن بسیار کم است.
۶. فردوسی زبان و تاریخ و فرهنگ ایران را زنده کرد.
۷. بله، آرامگاه او در توس، نزدیک مشهد است.

۳ تمرین

۱. تسلط	۲. جُستن	۳. واقعی	۴. توانا
۵. حماسه	۶. شجاع	۷. پرستیدن	۸. سیاست

درس شانزده

ساختار

● تمرین ۲

۱. چیزهای زیادی از پدرم یاد گرفتم. ۲. اینجا شهرهای بزرگی دارد.
۳. حرف درست ما را قبول کردند. ۴. کار را با اسم خدا شروع می‌کنیم.
۵. لطفاً همه بلند شوید.

۶. در اینجا به فارسی صحبت می‌کنند / حرف می‌زنند.

 ① این ساختمان بلند سی و شش طبقه دارد.

✓ ② این ساختمان بلند دارای سی و شش طبقه است.

✓ ③ این جواهرات به ما تعلق دارد.

✓ ④ ژول مول در آلمان تولد یافت.

۵) هر سه بچه عمویم در شهر تهران به دنیا آمدند.

۶) ✓ او نیز در جنگ کشته شد.

درک

● تمرین ۱

۱. ص	۲. غ ... قبل از نوروز است.
۳. غ ... در جشن چهارشنبه‌سوری از روی آتش می‌پرند.	۴. ص
۵. ص	۶. غ ... برای استقبال از نوروز است.

● تمرین ۲

۱. عید نوروز از چه روزی آغاز می‌شود؟	از روز اول فروردین
۲. در کدام جشن مردم آتش درست می‌کنند؟	در چهارشنبه‌سوری
۳. سفره هفت‌سین مخصوص چه کاری است؟	مراسم سال‌تحویل
۴. در تعطیلات عید مردم به کجا مسافرت می‌کنند؟	هر دو سیزدهم فروردین
۵. آخرین روز عید کدام روز است؟	در باغها و پارک‌ها
۶. اغلب مردم سیزده به در را در کجا می‌گذرانند؟	سبزه
۷. کدام یک در سفره هفت‌سین گذاشته می‌شود؟	

● تمرین ۳

✓ ۱) چهارشنبه‌سوری	✓ ۲) عیدی آتش‌بازی
✓ ۴) تدریس	✓ ۵) سبزه
✓ ۶) قرآن	✓ ۳) آتش‌بازی

نگارش**● تمرین ۱**

۱. جشن قبل از نوروز چهارشنبه‌سوری نام دارد.
۲. نام اوّلین ماه سال ایرانی فروردین است.
۳. مردم در جشن چهارشنبه‌سوری از روی آتش می‌پرند.
۴. موقع تحويل سال مردم سر سفره هفت‌سین می‌نشینند.
۵. هفت‌سین شامل سبزه، سگه، سماق، سمنو، سجد، سیب و سیر می‌شود.
۶. سیزده به در روز سیزدهم فروردین است.
۷. مردم وقت خود را در دشت‌ها، باغ‌ها و پارک‌ها می‌گذرانند.

● تمرین ۳

۱. بوسیدن	۲. نوروز	۳. سماق	۴. مراسم
۵. تحويل	۶. زادگاه	۷. سمنو	۸. سیر

پاسخ‌نامه‌ی کتاب‌های درسی

کتاب درسی چهارم

تاریخ، فرهنگ و تمدن ایران

درس یک

ساختار

● تمرین ۱

۱. اسکندر ایرانیان را شکست داد.
۲. اوّلین پادشاهی ایرانیان حکومت مادهاست.
۳. اقوام آریایی به ایران کنونی مهاجرت کردند.
۴. اشکانیان پیشرفت رومیان را در آسیا متوقف ساختند.
۵. سلسله ساسانی آخرین سلسله ایران است.
۶. اشکانیان پیشرفت رومیان را در آسیا به طرف ایران متوقف ساختند.

● تمرین ۲

۱. با نوشتن انشا، راحت خوابیدم.
۲. با آمدن آنها، حکومت جدید تشکیل شد.
۳. با خوردن غذا، حالش بهتر شد.
۴. با خواندن نامه، همه عصبانی شدیم.
۵. با کوبیدن سنگ، دوست خود را کشت.
۶. با پذیرفتن دین اسلام، عربی آموختند.

- ① بخش زیادی از تمرینات این کتاب شفاهی است.
- ② ✓ دخترک ظرفی آورد و مقداری آتش برد.

- ✓ ③ ملاً با حرف‌هایی که می‌زد حاکم را می‌خنداند.
- ✓ ④ چند ساعت طول کشید تا مادر بچه‌اش را خواباند.
- ✓ ⑤ حکومت بیگانگان مدت زیادی ادامه نداشت.
- ✓ ⑥ حکومت هخامنشی مهم‌ترین حکومت ایرانی قبل از اسلام است.

● تمرین ۳

۱. پول را به شما می‌رسانیم.
 ۲. پسرش لباس نو پوشاند.
 ۳. دانشجوها را در کلاس خنداندم.
 ۴. داروها را به بیمار می‌خوراند.
 ۵. بچه را زود خوابانده بودی.
 ۶. بلیط را دیر به من رساندید.
- ① نباید از او شکست بخوریم.
 ② گاهی غذا را به بچه می‌خورانند.
- ③ دخترک همیشه می‌خندد.
 ④ دیگران را هم می‌خنداند.
- ✓ ⑤ مادر ابتدا نوه‌اش را می‌خواباند.
 ⑥ خودش اغلب دیر می‌خوابد.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... پیش از میلاد تأسیس شد.
 ۲. غ ... ۲۰ سال حکومت کردند.
 ۳. غ ... ۱۳۳۷ سال است.
 ۴. غ ... شاهنشاهی هخامنشی را شکست داد.
 ۵. ص
 ۶. ص
 ۷. غ ... تاریخ اسلامی ایران شروع می‌شود.

تمرين ۲

۱. آریایی‌ها حدود چند سال قبل مهاجرت کردند؟

ماد	۲. اوّلین شاهنشاهی ایران چه نام داشت؟
همدان	۳. پایتخت مادها کدام شهر بود؟
اسکندر مقدونی	۴. چه کسی هخامنشیان را شکست داد؟
حکومت اشکانی	۵. کدام حکومت یونانیان را بیرون راند؟
ایران و روم	۶. کدام کشورها امپراتوری‌های بزرگ جهان بودند؟
دوره پس از اسلام	۷. قرن دهم میلادی مربوط به کدام دوره است؟

● تمرین ۳

۱. — - حکومت ۲. تشکیل - مختلف ۳. سرزمین - گوناگون
 ۴. پایتخت - سلسله ۵. مهاجرت - جانشین

نکارش

● تمرین ۱

۱. حکومت مادها تا سال ۵۵۰ پیش از میلاد ادامه داشت.
۲. اوّلین پایتخت ایران همدان نام داشت.
۳. هخامنشیان سی ایالت و کشور داشتند.
۴. اسکندر مقدونی هخامنشیان را شکست داد.
۵. یونانیان دو قرن حکومت کردند.
۶. اشکانیان آنها را بیرون راندند.
۷. حکومت چهارم ۴۱۲ سال طول کشید.

● تمرین ۳

۱. اضافه ۲. اعتراض ۳. بیگانه ۴. شفاهی

۸. واقعه

۷. ظهور

۶. ضعیف

۵. شکست

متن گوته**تمرين ۱ ●**

داشت درس می خواند.

داشتم ورزش می کردم.

داشتند غذا می خوردن.

داشتند بازی می کردند.

داشتیم تدریس می کردیم.

داشتید حرف می زدید.

داشتیم تدریس می کردیم.

داشتید حرف می زنید.

دارد درس می خواند.

دارم ورزش می کنم.

دارند غذا می خورند.

دارند بازی می کنند.

داریم تدریس می کنیم.

دارید حرف می زنید.

تمرين ۲ ●

تو که اشتباه کرده‌ای!

تو که اینجا پارک کرده‌ای!

آنها که خانه را نفوخته‌اند!

همانشی‌ها که شکست خوردن!

شما که لباس نپوشیده‌اید!

او که زود نخوابیده است!

شما که فراموش کرده‌اید!

همانشی‌ها که شکست خوردن!

- ۲ هخامنشی‌ها از اسکندر شکست خوردند.
- ۳ ✓ رومی‌ها که نتوانستند بمانند!
- ۴ رومی‌ها گاهی شکست می‌خورند و گاهی پیروز می‌شوند.
- ۵ تو لازم بود این جمله‌ها را کامل کنی.
- ۶ تو که این جمله‌ها را کامل نکرده‌ای!

درس دو

ساختار

۱ تمرین ●

شماره	مصدر	ستاک حال	ستاک گذشته
۱	کردن	کن	کرد
۲	یافتن	یاب	یافت
۳	دادن	ده	داد
۴	شدن	شو	شد
۵	داشتن	دار	داشت
۶	بودن	است/هست/باش	بود

۱ گرفتن، می‌گیرم، می‌گیری

۲ ✓ خوردن، خور، خورد

۳ ✓ خنداندن، خندان، خنداند

۴) افتادن، افتادم، افتادی

۵) ✓ گریستن، گری، گریست

۶) ✓ گفتن، گو، گفت

● تمرین ۲

۱. هخامنشیان از اسکندر شکست خوردند.
۲. یونانیان به وسیله اشکانیان بیرون رانده شدند.
۳. حکومت‌های مستقلّی به دست ما تشکیل شد.
۴. بازرگانان مغول به دست آنها کشته شده بودند.
۵. زیباترین رباعیّات توسط خیّام سروده شده است.
۶. آثار بیشتری به وسیله ما شناسایی خواهد شد.

۱) ما آنها را شکست دادیم.

۲) ✓ ما از آنها شکست خوردیم.

۳) این موزه را دست‌های کارگران ساخته است.

۴) ✓ این موزه به دست کارگران ساخته شده است.

۵) ✓ این خبر توسط دوستم داده شد.

۶) روز امتحان را دوستم به من اطّلاع داد.

درک

● تمرین ۱

۲. ص

۴. ص

۱. ص

۳. ص

۵. غ ... در زمان خوارزمشاهیان کشته شدند.
۶. غ ... در سال ۶۱۶ هجری قمری شروع شد.
۷. ص

تمرين ۲

۱. اعراب مسلمان چند سال بر ایران حکومت کردند؟ حدود ۲۰۰ سال
۲. آغاز استقلال ایرانیان در کدام قرن بود؟
۳. کدام حکومت ترک نژاد بودند؟
۴. ملیّت ایرانی در چه زمانی زنده شد؟
۵. خوارزمشاهیان از کدام نژاد بودند؟
۶. فاصله حمله عرب تا حمله مغول چند قرن است؟
۷. حمله مغول در چه قرنی آغاز شد؟
در زمان سامانیان
نژاد ترک
شش قرن
در قرن هفتم هجری

تمرين ۳

۱. دویست ۲. عادت ۳. دست ۴. سلسله ۵. مرز ۶. کوه ۷. قیام

نکارش

تمرين ۱

۱. مسلمانان حدود دویست سال بر ایران حکومت کردند.
۲. سامانیان و آل بویه ایرانی و مسلمانند.
۳. دولت آل بویه را پسران بویه ماهیگیر تأسیس کردند.
۴. غزنویان از نژاد ترک آسیای میانه بودند.
۵. خوارزمشاهیان در شمال شرقی ایران حکومت می کردند.
۶. سلجوقیان به کمک وزرای ایرانی به عظمت رسیدند.

۷. چنگیز هشت قرن قبل به ایران حمله کرد.

۳ تمرین

۱. استثنا	۲. تأسیس	۳. تسلط	۴. زردپوست
۵. عظمت	۶. مسیح	۷. خاکستر	۸. حمله

متن کوتاه

● تمرین ۱

۱. خواندن کتاب	۲. دختربچه همسایه	۳. آتش
۴. بدون ظرف	۵. از فکر خود	۶. با آتش

جدول

افقی: ۱. گوناگون ۲. ران ♦ فرش ۳. یس ♦ ستون ۴. سه تا ♦ یو ۵. بعضی
۶. نا ♦ تر ۷. ما ♦ بنا

عمودی: ۱. گریستان ۲. واسه ♦ ام ۳. ن ن ♦ تب ۴. ساعت ۵. گفت ♦
ضرب ۶. ورویی ۷. نشنو ♦ تا

درس سه

ساختار

● تمرین ۱

- ۹ ۱ هنر معماری ۳ منطقه وسیعی ۱. اسکندر مقدونی

۲	خوبی و بدی	۹	فلزکاری	۵	امپراتوری چین
۴	زبان انگلیسی	۴	ملل غربی	۴	تمدن بشری
۱	جمهوری ازبکستان	۵	لبی خندان	۶	دانستان شنیدنی
۵	کشورهای اروپایی	۴	دوره اشکانی	۸	بودایی و مسیحی

۱) روزی دانشمندی در اتفاقش نشسته بود.

۲) او کتابی در دست داشت و مشغول خواندن آن بود.

۳) چون صدای در را شنید رفت و در را باز کرد.

۴) دختر بچه‌ای آمده بود و آتش می‌خواست اما ظرفی با خود نداشت.

۵) دانشمند خواست برای دخترک ظرف بیاورد.

۶) اما او گفت: "ظرف لازم نیست. می‌دانم چگونه ببرم."

● تمرین ۲

دادن : شکست دادن، روی دادن

شدن : آغاز شدن، ضعیف شدن، جدا شدن، تبدیل شدن

کردن : تأسیس کردن، حکومت کردن، نفوذ کردن، سقوط کردن

گردیدن : تبدیل گردیدن

۱) سلسله صفوی از معروف‌ترین سلسله‌های ایران است.

۲) تیموریان بعد از مغولان به ایران حمله کردند.

۳) شهرهای بسیاری در زمان قاجار از ایران جدا شد.

۴) دخترک کمی آتش روی خاکستر گذاشت.

۵) او بالبی خندان و دلی شاد خدا حافظی کرد.

۶) دانشمند بر هوش دختر آفرین گفت.

درگ**● تمرین ۱**

۱. غ ... در قرن‌های هفتم تا نهم هجری ۲. ص
۳. غ ... از دوره صفویه آغاز شد. ۴. ص
۵. ص ۶. ص
۷. غ ... کمتر از نیم قرن حکومت کردند.

● تمرین ۲

قبل از حمله مغول	۱. سلسله سامانی در چه زمانی تأسیس شد؟
صفویه	۲. نام حکومت ایرانی پس از حمله مغول چیست؟
سلسله صفوی	۳. کدام سلسله روابط سیاسی با اروپا را آغاز کرد؟
زندیه	۴. کدام سلسله از همه کمتر حکومت کرد؟
حکومت قاجار	۵. کدام حکومت در برابر خارجیان ضعیفتر بود؟
حکومت پهلوی	۶. حکومت ایران قبل از جمهوری اسلامی چه بود؟
۱۳۵۷ هجری شمسی	۷. جمهوری اسلامی در چه سالی تأسیس شد؟

● تمرین ۳

ایرانیان که از نژاد آریایی هستند به فلات ایران مهاجرت کردند. در قرن هفتم میلادی، اعراب مسلمان بر ایران حکومت کردند. ایرانیان پس از مدتی، استقلال کشور را به دست آوردند اما به اسلام وفادار ماندند. پس از مسلمانان، حاکمان غیرایرانی حدود سه قرن بر این سرزمین حکومت کردند و بعد، مغولان و تیموریان، با کشتاری که در تاریخ کم نظیر است بر ایران حاکم شدند.

نگارش

● تمرین ۱

۱. دروء مغول و تیمور یکی از تلخ ترین دوره‌های تاریخ ایران بوده است.
۲. مغولان در قرن هفتم هجری به ایران حمله کردند.
۳. مهم‌ترین خدمت صفویه استقلال بخشیدن به ایران بود.
۴. روابط ایران و اروپا از دوره صفوی است.
۵. حکومت زندیه چهل و شش سال طول کشید.
۶. نفوذ قدرت‌های خارجی از زمان حکومت قاجار آغاز شد.
۷. مناطق شمالی در زمان حکومت قاجار از ایران جدا شد.

● تمرین ۳

۱. استبداد	۲. اشغال	۳. انصاف	۴. حدّ اقل
۵. سقوط	۶. سلطنت	۷. ضعف	۸. غارت

متن کوتاه

● تمرین ۱

۱. صفحه ۳۱، سطر ۸ : پادشاهان صفوی ایران را به او ج عظمت رساندند.
۲. صفحه ۳۱، سطر ۱۰ : نادر افشار، حکومت افشاریه را تأسیس کرد.
۳. صفحه ۳۹، سطر ۱ : ملا پسرش را سوار خر کرده بود.
۴. صفحه ۳۹، سطر ۴ : پسر ملا که این حرف را شنید ...
۵. صفحه ۳۹، سطر ۴ : پدرش را سوار کرد.
۶. صفحه ۳۹، سطر ۷ : خوب است حدّ اقل پسرش را هم سوار کند.

- ✓ ① سلسله صفویه توانستند ایران به استقلال برسانند.
- ✓ ② پادشاهان اشکانی بیگانگان بیرون راندند.
- ✓ ③ ملا تصمیم گرفت خرس در بازار بفروشد.
- ✓ ④ روزی برای این کار به بازار رفت.
- ✓ ⑤ کسی در بازار خر او به قیمت خوبی نخرید.
- ✓ ⑥ از بازار با خر به خانه برگشت.

درس چهار

ساختار

● تمرین ۱

شدن : آغاز شدن، واقع شدن
 کردن : تأسیس کردن، استفاده کردن، استقبال کردن، حکومت کردن، حفظ
 کردن، دعوت کردن، اشاره کردن

ساختن : متصل ساختن، هماهنگ ساختن، مجازی ساختن

گذاشتن : اثر گذاشتن

دادن : توضیح دادن

✓ ① در زمستان برف روی زمین می‌ماند.

✓ ② خیلی از مردم در مسجد نماز می‌خوانند.

✓ ③ تولّد فرزندتان را تبریک می‌گویم.

✓ ④ بعضی از جهانگردان شهری زیباتر از اصفهان ندیده بودند.

- ✓ ⑤ خوارزم‌مشاهیان از مغولان شکست خوردند.
 ⑥ حاکمان غیرایرانی نیز تمدن ایران را پذیرفتند.

● تمرین ۲

۱. شکست خورده بودند. ۳. آنان تشکیل می‌شود.
 ۲. رواج یافته است. ۴. نادر به وجود آمد.
 ۵. واگذار شد. ۶. شکست خوردند.

✓ ① در قرن سوم حکومت‌های دیگری تشکیل شد.

② اوّلین حکومت را مردم خراسان تشکیل دادند.

③ حکومت‌های جدید فرهنگ ایران را رواج دادند.

✓ ④ فرهنگ ایران به وسیله این حکومت‌ها رواج یافت.

✓ ⑤ هر حکومتی از حکومت دیگر شکست خورده است.

⑥ مدتی در باره مسافت حرف زدیم.

● تمرین ۳

۱. شما نه تنها کمک نکردید بلکه پول ما را هم گرفتید.

۲. او نه تنها همکاری نکرد بلکه از من شکایت کرد.

۳. تو نه تنها ضعفی نداشتی بلکه بسیار موفق بودی.

۴. آنها نه تنها خم شدند بلکه دست پدر را بوسیدند.

۵. هوانه تنها سرد شد بلکه برف هم بارید.

۶. نه تنها تبریک گفتم بلکه هدیه‌ای نیز فرستادم.

✓ ① نه تنها تمام روز کار می‌کند بلکه شب هم درس می‌دهد.

② نه، آنها نمی‌خواهند در جنگل تنها بمانند.

- ۳) در این منزل تنها نیستم. با پسر عمومیم زندگی می‌کنم.
- ✓ ۴) دوستان ما نه تنها به ادبیات علاقه دارند بلکه شعر هم می‌گویند.
- ✓ ۵) استادش نه تنها موافق کار او بود بلکه خودش هم کمک می‌کرد.
- ۶) تنها استادش موافق نبود. دیگران هم موافق بودند.

● تمرین ۴

۱. نباید نظر شخصی را تحمیل کرد.
۲. می‌توان / می‌شود در دیگران نفوذ کرد.
۳. می‌توان / می‌شود کارهای خوب را تقلید کرد.
۴. باید از گریه خودداری کرد.
۵. نمی‌توان / نمی‌شود سرچشمۀ رود را پیدا کرد.
۶. می‌توان بچه‌ها را سوار کرد.

- ① باید تا فردا نامه‌ای بنویسید. ② می‌توان کار مناسبی یافت.
- ③ نباید این آثار را ویران کنید. ④ باید به همه کمک کرد.
- ⑤ تنها هم می‌شود کار کرد. ⑥ باید دوست خوب را حفظ کنیم.

درک

● تمرین ۱

۱. غ ... پیش از آمدن آریایی‌ها وجود داشته است.	۲. ص
۳. غ ... استفاده کرده‌اند.	۴. ص
۵. غ ... نپذیرفته‌اند.	۶. ص
۷. غ ... پذیرفته‌اند.	

● تمرین ۲

پادشاهی	← سلطنت	باستان	← انسان	قدیم
دست کم	← حداقل	گوناگون	← مختلف	خراب

● تمرین ۳

سرزمین آریایی‌ها	۱. کدام یک به معنی "ایران" نزدیک‌تر است؟
قبل از مهاجرت آریایی‌ها	۲. تمدن ایران کی آغاز شده است؟
از همه تمدن‌ها	۳. ایرانیان از کدام تمدن‌ها استفاده کرده‌اند؟
هر دو	۴. در کدام دوره‌ها مهاجمان ایران را اشغال کرده‌اند؟
همه آنها	۵. کدام اقوام بر ایران حکومت کرده‌اند؟
در اصول فرهنگی آنها	۶. راز استقلال و پایداری ایرانیان در چیست؟
پایبندی به اخلاق	۷. کدام یک در نظر ایرانیان مهم‌تر بوده است؟

نگارش

● تمرین ۱

۱. ایران به معنی میهن آریایی‌هاست.
۲. تمدن ایرانی دست کم از هفت هزار سال قبل شروع می‌شود.
۳. ایرانیان هم از تمدن اسلامی و هم از تمدن‌های دیگر استفاده کرده‌اند.
۴. تمدن جدید را با فرهنگ و ذوق ایرانی هماهنگ ساخته‌اند.
۵. یونانیان سلسله هخامنشی را شکست دادند.
۶. آنها دو قرن در ایران حکومت کردند.

۷. راز پایداری ملت ایران در اصول فرهنگی آنهاست.

۳ تمرین

۴. پاکیزه	۳. بالاخره	۲. استعداد	۱. اخلاق
۸. تحمیل	۷. هماهنگ	۶. مجدوب	۵. ذوق

متن کوتاه

● تمرین ۱

۱. حال اخباری : پیدا می‌شوند، می‌برید
۲. گذشته نقلی : سوار شده‌اند
۳. گذشته دور : خسته شده بودند، نکرده بودند
۴. حال التزامی : بکنند
۵. گذشته ساده : شنید، سوار کرد، رسیدند، گفت، شنیدند، پیاده شدند، راه افتادند، طولی نکشید، آمد، تصمیم گرفتند، گذاشتند، ادامه دادند

① تاریخ تأسیس حکومت صفوی ۹۰۵ هجری قمری است.

② ✓ پیرمرد روستایی خری داشت که عمری برایش کار کرده بود.

③ حکومت ساسانیان پیش از ظهور اسلام آغاز شده بود.

④ ✓ موقعی که پیرمرد می‌خواست به مزرعه برود سوار خر می‌شد.

⑤ ✓ گاهی پیرمرد سوار خر می‌شد، گاهی پسرش و گاهی هر دوی آنها.

⑥ دانشمند نمی‌دانست که دختر چگونه می‌خواهد آتش ببرد.

جدول

افقی: ۱. زردپوست ۲. نو ♦ را ۳. دست کم ۴. هتل ♦ لبا ۵. آفرین
۶. سینی ♦ ده ۷. ی دی ♦ زیرا
عمودی: زنده ♦ سی ۲. روستایی ۳. تلفن ۴. پاک ♦ ریز ۵. ملّی ۶. سر ♦
بندر ۷. تالا ♦ ها

درس پنج

ساختار

● تمرین ۱

۱. دفترچه ۲. ایستگاه ۳. زادگاه ۴. کشتار ۵. رفتار ۶. عاقلانه
- ① اگر ماشینم خراب شود نمی‌توانم آن را تعمیر کنم.
- ② ما ماشینمان را برای تعمیر به تعمیرگاه می‌بریم. ✓
- ③ به خاطر کمکی که کردید صمیمانه متشکّرم. ✓
- ④ شکل بسیاری از کلمات فارسی در گفتار تغییر می‌کند.
- ⑤ چه روزی و چه ساعتی تماس می‌گیرید؟
- ⑥ بهتر نیست کنار با چه بنشینیم و حرف بزنیم؟ ✓

● تمرین ۲

۱. باید از بزرگترها اجازه گرفت.
۲. نباید دیر ازدواج کرد.
۳. می‌توان / می‌شود کمی صبر کرد.
۴. باید از نظر خوب استقبال کرد.

۵. می‌توان / می‌شود دیگران را بخشد.
۶. نمی‌توان / نمی‌شود هر چیزی را توضیح داد.
- ۱) شما باید اوّل اجازه بگیرید. ۲) انسان باید خوب فکر کند.
- ۳) آدم اوّل باید اجازه بگیرد. ۴) تو هر حرفی را باید بزنی.
- ۵) انسان نباید هر حرفی را بزنند. ۶) هر حرفی را باید زد.

درک

● تمرين ۱

۱. ص غ ... از کارهای هخامنشیان است.
۲. غ ... زبان دوم دنیای اسلام شمرده می‌شود.
۳. غ ... به زبان لاتینی به اروپا انتقال یافت.
۴. ص غ ... با کاخهای هخامنشی است.
۵. غ ... خندان گریان روشن خاموش ضعیف قوى
- شکست پیروزی زنده مرده قدرت ضعف
- خارجی داخلی گم شدن پیدا شدن گریستان خنديدن

● تمرين ۲

خندان	←	گریان
شکست	←	پیروزی
خارجی	←	داخلی
فداکاری	←	استقلال
اختراع	←	حفظ
کرد	←	کرد
پست	←	خدمات

● تمرين ۳

۱. ایرانیان چگونه استقلال خود را حفظ کرده‌اند؟
۲. کدام یک از خدمات هخامنشیان است؟
- فداکاری کرده‌اند
اختراع پست

هخامنشیان
فارسی	۳. کدام یک روش کشورداری بهتری داشته‌اند؟
۴. زبان دوم جهان اسلام کدام است؟
در قرن سوم هجری	۵. پایه ادبیات فارسی در کدام قرن گذاشته شد؟
	۶. کدام یک توسط همه ملت‌های مسلمان شکل گرفت؟ تمدن اسلامی
	۷. تخت جمشید نشان‌دهنده کدام ویژگی ایرانی است؟ معماری

نکارش

● تمرين ۱

۱. روش کشورداری هخامنشی مورد تحسین اقوام مختلف بود.
۲. حکومت هخامنشی پست را اختراع کرد.
۳. زبان فارسی نشانه استقلال فرهنگی، وحدت و هویت ایرانیان است.
۴. فارسی زبان دوم دنیای اسلام شمرده می‌شود.
۵. ادبیات فارسی از قرن سوم هجری به وجود آمد.
۶. تمدن اسلامی با دین اسلام و پیشرفت‌های علمی شکل گرفت.
۷. همه ملت‌های مسلمان آن را به وجود آورده‌اند.

● تمرين ۳

۴. زنجیر
۸. هویت | ۳. حیرت
۷. عاقلانه | ۲. انتقال
۶. عاشقانه | ۱. اختراع
۵. صمیمانه |
|---------------------|-----------------------|-------------------------|-------------------------|

متن گوته

● تمرين ۱

۱. خوشنام آمد.
۲. بدشان آمد.

۴. خندهام می‌گیرد.

۵. دلشان می‌خواهد ...

۶. به فکرش رسید ...

- ۱) ✓ از حرف زدن آن بچه تمیز و کوچک خوشم می‌آید.
- ۲) خیلی قشنگ و مؤدبانه حرف می‌زنند.
- ۳) ✓ دلم می‌خواهد بچه‌ای مثل او داشته باشم.
- ۴) ✓ این سوال‌ها خیلی مشکل است. چیزی به فکرم نمی‌رسد.
- ۵) ✓ الان خسته هستم؛ خوابم می‌آید.
- ۶) شاید فردا بتوانم جواب آنها را بنویسم.

درس شش

ساختار

● تمرین ۱

۱. توجّه کنید، توجّه نمایید، توجّه فرمایید.

۲. پارک کنید، پارک نمایید، پارک فرمایید.

۳. خودداری کنید، خودداری نمایید، خودداری فرمایید.

۴. امضا کنید، امضا نمایید، امضا فرمایید.

۵. همکاری کنید، همکاری نمایید، همکاری فرمایید.

۶. معرفی کنید، معرفی نمایید، معرفی فرمایید.

- ۱) ✓ این متن را ترجمه کنید / ترجمه نمایید / ترجمه فرمایید.

- ✓ ۲ داروها را میل کنید / میل نمایید / میل فرمایید.
- ۳ بهتر است تدریس کنید / تدریس نمایید / تدریس نکنید.
- ✓ ۴ لازم است در کلاس‌ها شرکت کنید / شرکت نمایید / شرکت فرمایید.
- ۵ می‌توانید این متن را ترجمه کنید یا ترجمه نکنید.
- ✓ ۶ هر چه می‌خواهید سؤال کنید / سؤال نمایید / سؤال فرمایید.

درگ

● تمرين ۱

۱. غ ... در حدود ۶۰۰ سال قبل از میلاد زندگی می‌کرد.
۲. غ ... بر بدی‌ها حکومت می‌کند.
۳. غ ... از قرن اول پیش از میلاد رواج یافت.
۴. غ ... در مذهب زردهشتی
۵. غ ... قبل از ظهور اسلام رواج یافت.
۶. ص
۷. ص

تمرين ۲

۱. کدام یک به زمان زندگی زردهشت نزدیک‌تر است؟ ۶۰۰ سال قبل از میلاد
۲. مهر در دین زردهشتی چه مقامی دارد؟
یکی از ایزدان است
۳. در نظر زردهشت، آفریننده جهان کیست؟
اهور مزدا
۴. مهرپرستی در چه زمانی به ایتالیا راه یافت؟
قرن اول قبل از میلاد
۵. چه چیز رواج مهرپرستی در اروپا را متوقف ساخت؟ پیشرفت مسیحیت
۶. اصول مذهب مانی در چند جلد آورده شده است؟ در هفت جلد
۷. مانویان با چه چیزی باید پیکار کنند؟
با بدی و تاریکی

● تمرین ۳

۱. —	- تقسیم	۲. سعادت - تکراری	۳. کاشتن - همیشه
۴. پرستش - اهربیان	۵. نتیجه - انسان		

نگارش**● تمرین ۱**

۱. زردشت در حدود ۶۰۰ سال قبل از میلاد زندگی می‌کرد.
۲. در دین او خداوند به نور آسمانی شبیه است.
۳. اهربیان بر بدی، زشتی و تاریکی حکومت می‌کند.
۴. مهر یکی از ایزدانی است که به اهور مزدا کمک می‌کند.
۵. مهرپرستی از قرن اوّل پیش از میلاد در ایتالیا آغاز شد.
۶. مانی برای نشان دادن اصول مذهبیش از نقاشی استفاده می‌کرد.
۷. دین مانی ترکیبی از مذاهب زردشتی، بودایی و مسیحیّت است.

● تمرین ۳

۱. اهربیان	۲. عدالت	۳. تحقیق	۴. تقوا
۵. مسیحیّت	۶. مأمور	۷. مؤدبانه	۸. تعهد

متن کوتاه**● تمرین ۱**

۱. خیلی از شهروها تصریف شده‌اند.
۲. جانوران زیادی کشته شدند.
۳. هر روز از ما شکایت می‌شود.
۴. باید به سؤال ما جواب داده شود.
۵. زنجیر به دروازه بسته شده است.
۶. مقدار معینی پول گرفته شده بود.

- ① مأموران شکایت خر را به انوشیروان گزارش دادند.
- ✓ ② شکایت خر را به انوشیروان گزارش دادند.
- ✓ ③ در این روستا کارهای زیادی می‌کنند.
- ✓ ④ بچه را از دریاچه نجات دادند.
- ⑤ چند نفر بچه را از دریاچه نجات دادند.
- ✓ ⑥ این آپارتمان‌ها را می‌فروشند.

● تمرین ۲

۱. ساسانی ۴. یک روستایی ۲. چون عادل بود ۳. از خارج کاخ
 ۵. مأموران انوشیروان ۶. نگهداری خر

جدول

افقی: ۱. اهریمن ۲. با ♦ ایزد ۳. مداد ۴. دعا ♦ نیم ۵. ابن ن ♦ کن ۶. او
 ۷. بدی‌هایم

عمودی: ۱. ابتدا ۲. ها ♦ عباد ۳. مانوی ۴. یاد ۵. میان ♦ پا ۶. نزدیک
 ۷. منجم

درس هفت

ساختار

● تمرین ۱

۱. چیزی / هیچ‌چیز / هیچ چیزی ۲. هرکس / هر کسی

۴. هیچ یک / هیچ کدام / هیچ کس / هیچ کسی

۵. کسی / هیچ کس / هیچ کسی

۶. هر چیز / هر چیزی / همه چیز

۱ نگران نباشید. ما با شما کاری نداریم.

۲ نگران نباشید. کسی با شما در اینجا کار ندارد.

۳ در این مسافرت تنها نیستید.

۴ همه در این مسافرت همراه شما هستیم.

۵ اینجا هیچ چیز نخورید و با هیچ کس هم حرف نزنید.

۶ کمی نمک و مقداری نان روی سفره بگذارید.

تمرين ۲ ●

١. اقوام - علوم	٢. اعداد - رسوم	٣. روابط - نجبا
٤. حقائق - دلائل	٥. عناصر - جزایر	
٦. سرعت	٧. قدرت	٨. واقعه
٩. خلیفه	١٠. شخص	١١. رواج

تمرين ٣ ●

١. اجتماعها	-	اجتماعات	حمله‌ها	-	حملات
٢. نمونه‌ها	-	-	عادت‌ها	-	عادات
٣. اختراع‌ها	-	اختراعات	بت‌ها	-	-
٤. پاسخ‌ها	-	-	رباعی‌ها	-	رباعیّات
٥. غلام‌ها	-	غلامان	پادشاهان	-	-
٦. شرح	✓	شکایت	ظهور	✓	٦. تقوا
٧. ایالت	✓	١	٢	✓	٣. اعتراض

● تمرین ۴

۱. لطفاً - سعادتمند	۲. اشتباه - کارمند	۳. علاقهمند - کاملاً
۴. مخصوصاً - قبل	۵. نیرومند - دانشمند	
۶. تأسیس	۵. بعد	۱. هنر
	۲. احتمال	۳. تصرف
	۷. اول	۶. ایل

درک

● تمرین ۱

۱. ص	۲. ص
۳. غ ... از بنی‌امیّه گرفتند و به بنی‌عّباس دادند.	
۴. ص	۵. غ ... اثر بسیار داشت.
۶. غ ... تعدادی نام ایرانی و تعدادی نام عربی داشتند.	
۷. ص	

تمرين ۲

۱. قدرت‌های بزرگ در زمان ظهور اسلام کدام بودند؟ ایران و روم	
۲. کدام سلسله در زمان ظهور اسلام حکومت می‌کرد؟ ساسانیان	
۳. رواج اسلام در سراسر ایران چگونه صورت گرفت؟ آهسته	
۴. فرهنگ ایرانی در کشورهای اسلامی کی رواج یافت؟ در دوره بنی‌عّباس	
۵. زبان و ادب فارسی به کمک کدام یک رواج یافت؟ هر دو	
۶. چه کسانی پایه علوم اسلامی را گذاشتند؟ دانشمندان مسلمان	
۷. آثار دانشمندان مسلمان به کدام زبان بود؟ به زبان عربی	

● تمرین ۳

۱. فلات ۲. دروغ ۳. ادب ۴. سگه ۵. دوستی ۶. مهندس ۷. تهران

نکارش**● تمرین ۱**

۱. ساسانیان به دلیل جنگ با امپراتوری روم ضعیف شده بودند.
۲. مردم از اختلافات دینی و فساد سیاسی و اجتماعی شکایت داشتند.
۳. اسلام ابتدا در بین طبقه ناراضی ایران رواج یافت.
۴. زیرا اسلام دین یکتاپرستی و عدالت و برابری است.
۵. به خاطر انحراف خلفای بنی‌امیه از اصول اسلام، خلافت از آنان گرفته شد.
۶. فارسی به کمک زبان عربی و فرهنگ اسلامی به اوج شکوفایی رسید.
۷. زیرا عربی زبان دینی، علمی و جهانی بود.

● تمرین ۳

۴. جاذبه	۳. تأیید	۲. باعث	۱. اجتماع
۸. سهم	۷. متعدد	۶. کیفیت	۵. عمیق

درس هشت**ساختار****● تمرین ۱**

۱. خانه‌تکانی - ماهی‌گیری ۲. نامیدی - پرسش

۴. نادانی	آبگوشت	۳. کتابفروشی	خوابگاه
۵. خدابرستی	روشنی	۴. رنگ	
☒ ۳) مسیحیت	☒ ۲) نجات	☒ ۱) پایبندی	
☒ ۶) مهرپرستی	☒ ۵) وفا		

● تمرین ۲

۱. بافنده	نماینده	بافندگان	۱. خواندن
۲. دهنده	آینده	دهندگان	۲) سؤال کردن
۳. نویسنده	گوینده	نویسندگان	۳) توانستن
۴. آفریننده	جوینده	آفرینندگان	۴) افتادن
۵. نجاتدهنده	زنده‌کننده	زنده‌کنندگان	

درک

● تمرین ۱

۱. ص	۲. ص	
۳. غ ... بیشتر از رشته‌های دیگر سهم داشته‌اند.		
۴. ص		
۵. غ ... استاد پزشکی، فلسفه و شیمی بوده است.		
۶. ص	۷. ص	

۲ تمرین

۱. معروف‌ترین متخصصان قرائت قرآن چند نفر بوده‌اند؟ هفت نفر
۲. غزالی در چه رشته بیشتر تبحر داشته است؟ فلسفه و عرفان اسلامی
۳. کدام گروه، از دانشمندان بزرگ پژوهشی بوده‌اند؟ هر دو
۴. کدام یک، از ریاضی‌دانان بزرگ به شمار می‌رود؟ خوارزمی
۵. شاعر ریاضی‌دان کدام شخصیت است؟ خیّام
۶. مهم‌ترین شخصیت علم نجوم کیست؟ خواجه نصیر طوسی
۷. کدام یک، از بزرگان فلسفه و عرفان اسلامی است؟ حلّاج

● ۳ تمرین

در زمان حمله اعراب، ایران یکی از مراکز بزرگ علمی در جهان بود. دانشمندان ایرانی در همه علوم روز مانند پژوهشی، نجوم و ریاضی، دارای تألیفات مهمی بودند و با دانشمندان یونانی و مراکز علمی دیگر جهان همکاری نزدیک داشتند. با پیروزی اعراب، عربی زبان دینی و جهانی شد و بغداد به مرکز اصلی علوم تبدیل گردید. دانشمندان کشورهای اسلامی علوم زمان را به عربی ترجمه کردند.

نگارش

● ۱ تمرین

۱. پایه علوم دینی به کمک ایرانیان گذاشته شد.
۲. بیشتر مفسران بزرگ قرآن از ایرانیان بودند.
۳. سهم ایرانیان در فلسفه و عرفان اسلامی از رشته‌های دیگر بیشتر است.
۴. ابن سینا استاد و راهنمای دانشمندان اروپا و جانشین ارسطو بود.

۵. او یکی از مهم‌ترین دانشمندان جهان و جانشین جالینوس به شمار می‌رفت.
۶. مهم‌ترین دانشمند علم نجوم خواجه نصیر طوسی بود.
۷. معروف‌ترین آنان بیرونی، خواجه نصیر، خوارزمی، ابوالوفا و خیام نام دارند.

۳ تمرین

۱. اصلاح	۲. بی‌رقیب	۳. تأثیف	۴. حدیث	۵. تفسیر	۶. طبیعی‌دان	۷. عرفان	۸. متخصص

متن کوتاه

● تمرین ۱

۱. هرچه گران‌تر بخری گران‌تر می‌فروشی.
۲. هر چه زودتر بیایی بهتر می‌خری.
۳. هرچه کمتر بخوانی کمتر یاد می‌گیری.
۴. هر چه بیشتر تحقیق می‌کردی بیشتر می‌فهمیدی.
۵. هر چه دیرتر می‌خوابیدی دیرتر بیدار می‌شدم.
۶. هر چه کمتر می‌خوردی راحت‌تر می‌خوابیدی.

① چیزی را که دوست داری بخر.

② هر کس آمد اسمش را بنویس.

③ هرچه کوتاه‌تر بنویسی جذاب‌تر است.

④ هرچه بیشتر حرف بزنی بدتر می‌شود.

⑤ کمتر حرف بزن و بیشتر فکر کن.

⑥ هرچه بیشتر توضیح بدھی بیشتر خسته می‌شوند.

جدول

افقی: ۱. نیرومند ۲. یک ♦ یا ۳. نان ۴. ویران ۵. آزادی ۶. شبها ♦ ات ۷. بزن

عمودی: ۱. نیرو ♦ شش ۲. یک ♦ یا ب ۳. مرزها ۴. وی ♦ ۱۱۱ ۵. مانند ۶. یاز ۷. دونه ♦ تن

درس نه**ساختار****تمرين ۱**

۱. دروغگو - توانا ۲. امیدوار - فروشنده ۳. بی‌نظیر - بی‌مزه
۴. خوشآهنگ - عاشقانه ۵. درخشنان - شکوفا

✓ ③ بشری	✓ ② بشر	✓ ① حیرت‌آور
✓ ⑥ گرانبها	✓ ⑤ خوش	✓ ④ خوشآهنگ

درک**تمرين ۱**

۱. غ ... به فارسی میانه سخن می‌گفتند.
۲. ص ۳. ص
۴. غ ... تغییر اساسی نکرده است.
۵. غ ... ایرانیان ابداع کرده‌اند.
۶. ص ۷. ص

۲ تمرین

فارسی نو	۱. زبان امروز مردم ایران کدام است؟
حکومت ساسانیان	۲. زبان رسمی کدام حکومت فارسی میانه بود؟
نستعلیق و شکسته را	۳. ایرانیان کدام یک را ابداع کردند؟
الفبای عربی	۴. کدام الفبا برای نوشتن خط فارسی به کار می‌رود؟
عربی	۵. کدام زبان واژه بیشتری در زبان فارسی دارد؟
انگلیسی و فرانسوی	۶. زبان فارسی در چه زمینه‌ای کمتر تغییر کرده است؟ در زمینه دستور
	۷. کدام یک از زبان‌های غربی است؟

۳ تمرین

پادشاهی	← سلطنت
آدم	← انسان
پیکار	← جنگ
اندیشه	← فکر
ابتدا	← اوّل
سؤال	← پرسش
نیک	← خوب
قدرت	← قدر
دانشمند	← عالم

نگارش

۱ تمرین

۱. پس از تسلط اعراب، عربی زبان رسمی و علمی ایران بود.
۲. فارسی دنباله فارسی میانه و فارسی باستان است.
۳. فارسی در قرن سوم هجری شکل گرفت.
۴. واژگان زبان عربی در فارسی بیشترند.
۵. محتوای مهم زبان فارسی ادبیات ممتاز آن است.

۶. این زبان با الفبای عربی نوشته می‌شود.
 ۷. مهم‌ترین تغییر زبان فارسی در زمینه واژگان است.

۳ تمرین

۴. تغییر	۳. باقاعده	۲. باغبان	۱. اساسی
۸. معنویت	۷. دهقان	۶. خوشآهنگ	۵. تلفظ

درس ۵

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... از زمان سامانیان رواج داشت.	۲. ص
۴. ص	۳. ص
۶. غ ... از کشورهای اروپای شرقی است.	۵. ص
	۷. ص

۲ تمرین

۱. زبان فارسی از چه زمانی رواج یافت؟	از زمان سامانیان
۲. کدام حکومت فارسی را در آسیای میانه رواج داد؟ حکومت سامانیان	هر دو
۳. مردم کدام کشور فارسی‌زبانند؟	اردو
۴. زبان رسمی پاکستان چیست؟	

۵. کدام یک از مراکز رواج زبان فارسی بوده است؟ هر دو
۶. چه کسانی به رواج فارسی در اروپا کمک کردند؟ عثمانیان
۷. ساراییو پایتخت کدام سرزمین است؟ بوسنی - هرزگوین

● تمرین ۳

خنده	←	گریه	←	آغاز	←	پایان
زشت	←	زیبا	←	آشنا	←	بیگانه
فقیر	←	ثروتمند	←	آنسته	←	تنی
شکست	←	پیروزی				

نکارش

● تمرین ۱

- رواج فارسی از زمان سامانیان آغاز شد.
- فارسی به مناطق وسیعی از آسیا و حتّی اروپا راه یافت.
- فارسی زبان رسمی ایران، افغانستان و تاجیکستان است.
- فارسی از دوره غزنویان در شبه قاره رواج یافت.
- هشت قرن در این منطقه رواج داشت.
- بیش از ۶۰ درصد لغات اردو از فارسی است.
- زبان فارسی به وسیله عثمانیان در بوسنی رواج یافت.

● تمرین ۳

۱. ثروت ۲. بتخانه ۳. جایزه ۴. خالص

۵. خزانه ۶. شبہ قارّه ۷. آسیای صغیر ۸. قالب پنیر

جدول

افقی: ۱. فنجان ۲. روشن ♦ سر ۳. ندارد ۴. آش ♦ یس ۵. کاشتن ۶. کس ♦ هایه ۷. ستا ♦ دس

عمودی: ۱. فرما ♦ کس ۲. نو ♦ شکست ۳. جشن ۴. اندیشه ۵. استاد ۶. سر ♦ نیس ۷. اردو

درس یازده

ساختار

تمرين ۱

کاش دیشب آمده بود.	۱. کاش دیشب می آمد.
کاش پارسال گردو نکاشته بودیم.	۲. کاش پارسال گردو نمی کاشتیم.
کاش خر ملاّ نمرده بود.	۳. کاش خر ملاّ نمی مرد.
کاش بعضی‌ها کمک کرده بودند.	۴. کاش بعضی‌ها کمک می کردند.
کاش او را دار نزده بودند.	۵. کاش او را دار نمی زدند.
کاش به آن آقا نمی خندیدیم.	۶. کاش به آن آقا نمی خندیدیم.

① چرا بیشتر نماندید و کمی استراحت نکردید؟

② ✓ کاش بیشتر می ماندید و کمی استراحت می کردید.

③ ✓ کاشکی با ما ناهار می خوردید.

④ ✓ کاش بتوانیم به این مسافرت برویم.

۵) فکر می‌کنید بتوانیم به این مسافرت برویم؟

۶) نمی‌دانم. اما کاش می‌شد.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... کتیبه‌های مختلفی باقی مانده است.

۲. ص

۴. غ ... قسمت کمی از آن باقی است.

۵. غ ... ادبیات ساسانی وسیع‌تر بوده است.

۷. غ ... هر دو زیبا و جذاب هستند.

۶. ص

● تمرین ۲

۱. زبان‌های باستانی ایران کدامند؟

۲. زبان دوره هخامنشی کدام است؟

۳. اوستا به کدام خط نوشته شده است؟

۴. اوستای زمان هخامنشیان چند فصل داشته است؟

۵. اوستا را چه کسی سروده است؟

۶. ادبیات ساسانی در چه زمانی از میان رفته است؟

۷. ادبیات فارسی به چه صورت نوشته شده است؟

● تمرین ۳

۳. یادگار - اجتماع

۲. آشکار - عرفان

۱. تعظیم - اختلاف

۵. مثلثات - تحقیق

۴. اصلاح - سراسر

نگارش**● تمرین ۱**

۱. کتیبه‌های هخامنشی به زبان فارسی باستان است.
۲. این کتیبه‌ها به خط میخی است.
۳. موضوع آنها پرستش خداوند، شرح حال پادشاهان و کارهای بزرگ آنهاست.
۴. محتوای اوستا اصول اخلاقی و دینی زردشتی است.
۵. از اوستای هخامنشی تنها پنج فصل باقی است.
۶. اوّلین شاعر باستانی ایران زردشت است.
۷. از فارسی میانه حدود صد رساله و تعدادی کتاب و کتیبه باقی است.

● تمرین ۳

۴. تخم مرغ	۳. اختصار	۲. اصلاً	۱. ابدآ
۸. موضوع	۷. قصیده	۶. خطرناک	۵. ترجمه

درس دوازده**درگ****● تمرین ۱**

۱. ص
۲. ص
۳. ص
۴. غ ... در قرن یازدهم میلادی زندگی می‌کرده است.

۵. غ ... ریاضی و فلسفه می‌دانست. ۶. ص

۷. غ ... پیش از مولوی

۲ تمرین

۱. شعر فارسی پس از حمله عرب در کجا تولد یافت؟ در خراسان
۲. "پدر شاعران" به کدام شاعر گفته می‌شود؟ به رودکی
۳. کدام یک، حماسه ملّی ایران شمرده می‌شود؟ شاهنامه
۴. بزرگ‌ترین حماسه‌سرای ایران چه نام دارد؟ فردوسی
۵. کدام شاعر معروف‌ترین رباعیات را سروده است؟ خیّام
۶. کدام گروه، از آثار نظامی است؟ داستان‌های عاشقانه
۷. معنی "منطق الطّیر" چیست؟ زبان پرنده‌گان

۳ تمرین

۴. توانا	۳. برج	۲. بهار	۱. بلیت
	۷. دزدی	۶. طویله	۵. آرزو

نگارش

۱ تمرین

۱. اولین شعر فارسی در خراسان سروده شد.
۲. قرن چهارم بهترین دوره زبان و ادبیات و سرشار از روح و فکر ایرانی بود.
۳. استاد شاعران به رودکی گفته می‌شود.
۴. شاهکار حماسی ایران شاهنامه نام دارد.

۵. عمر خیام در ریاضی، فلسفه و شعر تبحر دارد.
 ۶. اولین شاعر بزرگ عرفان ایران سنتی است.
 ۷. نظامی زیباترین داستان‌های عاشقانه را سروده است.

● تمرین ۳

۱. اندرز	۲. بشردوستی	۳. تصوّف	۴. توصیف	۵. حکیمانه	۶. خالق	۷. قهرمان	۸. مصرع

▣ جدول

افقی: ۱. آشکار ۲. داد ♦ سرو ۳. مهاجم ۴. رم ♦ همه ۵. شا ♦ تار
 ۶. بهمن ♦ بز ۷. ایران

عمودی: ۱. آدم ♦ شبی ۲. شاهراه ۳. کدام ♦ ما ۴. تنی ۵. رسم‌ها ۶. مریا
 ۷. گونه ♦ زن

درس سیزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. داشتند شکست می‌خورند.	۲. داشتید می‌افتدید.
۳. درخت داشت می‌شکست.	۴. داشتند او را می‌زدند.
۵. همه داشتند بر می‌گشتند.	۶. داشتم پشیمان می‌شدم.

۱ خوابگاه این دانشگاه به کلاس‌ها نزدیک است.

✓ ۲ داشتیم به مسافرت می‌رفتیم که برایمان مهمان رسید.

✓ ۳ بچه از صبح دارد گریه می‌کند.

✓ ۴ دیروز هم که آدمد داشت گریه می‌کرد.

✓ ۵ داشتم تمرین‌ها را هماهنگ می‌کردم که وقت تمام شد.

۶ تعدادی از آنها را دیشب هماهنگ کردم.

● تمرین ۲

۱. -م : نهم، سیزدهم، پانزدهم موضعات، ادبیات

۲. -ار : کشتار ویرانی، کودکی، طلایی

۳. -ان : شاعران، متفکران، ستارگان بیشتر

۴. -ین : شیرین آور حیرت آور

۵. -انه : عاشقانه، عارفانه مخصوصاً

۱ باغ، غار، قطار

✓ ۴ عاشقانه، عادلانه، عاقلانه

✓ ۶ راننده، دریاچه، خطرناک

درگ

● تمرین ۱

۱. ص

۳. غ ... در قوئیّه است.

۵. ص

۶. غ ... کمتر از آنها شهرت دارد.

۷. غ ... پس از رودکی زندگی می‌کرده‌اند.

۲ تمرین

۱. کدام قرن‌ها عصر ادبی مغول و تیموریان نام دارد؟ ۷ تا ۹ هجری
۲. عصر طلایی ادبیات فارسی کدام است؟ هر دو
۳. معتبرترین اثر منظوم تصوّف ایران از کیست؟ از مولوی
۴. استاد غزل‌های عاشقانه به کدام شاعر گفته می‌شود؟ به حافظ
۵. کدام یک از ویژگی‌های آثار سعدی است؟ نثر روان
۶. بزرگ‌ترین غزل‌سرای ایران پس از حافظ کیست؟ جامی
۷. دوره ادبی پس از جامی چه نام دارد؟ دوره ادبیات معاصر

● ۳ تمرین

پس از شکست ایران، مسلمانان عرب مددت دو قرن بر این کشور حکومت کردند و زبان عربی زبان رسمی ایرانیان شد اما ایرانیان با به استقلال دست یافتند و زبان فارسی را زنده کردند. ادبیات فارسی از همین زمان شکل گرفت و با ظهر بزرگانی مانند فردوسی، سعدی و حافظ به اوج کمال رسید. موضوعات ادبیات فارسی حماسه، عرفان، دین، اخلاق و زندگی است که با شیرینی بسیار به صورت نظم و نثر بیان گردیده است.

نکارش

● ۱ تمرین

۱. عصر مغول و تیموریان قرن‌های هفتم تا نهم هجری است.

۲. کلمات مغولی در عصر مغول و تیموریان به فارسی راه یافته‌اند.
۳. مولوی، سعدی و حافظ ستارگان ادبیات ایرانند.
۴. بزرگ‌ترین شاعر تصوّف ایران مولوی است.
۵. سعدی بزرگ‌ترین استاد نظم و نثر فارسی است.
۶. غزل حافظ سرشار از عشق به خدا و نفرت از دوروبی و ریاست.
۷. شاعران بزرگ پس از جامی عبارتند از وحشی، محشی، عرفی و صائب.

● تمرین ۳

۱. اعتبار	۲. انتقاد	۳. تفاوت	۴. حکمت	۵. عارفانه
۶. قبله	۷. معشوق	۸. نثرنویسی		

درس چهارده

ساختار

● تمرین ۱

۱. حال ساده، سوم شخص جمع و به معنی مجھول است.
۲. "پس" یعنی بنا بر این؛ "نهاد" یعنی گذاشت و "دارمش دوست" یعنی او را دوست دارم.
۳. چو، و، تا، پس
۴. مرا: من را؛ چو: چون؛ ز: از
۵. به، بر، ز حرف اضافه هستند.

● تمرین ۲

۱. بادم نمی‌آید	۲. به معنی شیر خوردن	۳. برای این که بخوابیم
۴. به دهان بچه	۵. من از او زنده‌ام	۶. تا من و مادر زنده‌ایم

● تمرین ۳

۱. بشنو:	فعال امر	حال اخباری	می‌خورد:
۲. خواه... خواه...:	حرف ربط همپایه	چه زیبا بود باران!	جمله صوتی
۳. می‌دویدم، می‌پریدم، دور می‌گشتم، می‌شنیدم:			گذشته استمراری

● تمرین ۴

۱. بارانی	۲. در داخل خانه	۳. بیشتر از ده سال
۴. هوا تاریک شد	۵. امید	۶. زندگی زیباست

درگ**● تمرین ۱**

۱. ص	۲. ص	۳. غ ... به همه طبقات و عموم ملت تعلق دارد.
۴. غ ... در دوره معاصر ساده‌تر است.	۵. ص	۶. غ ... دهخدا نویسنده معاصر است.
۷. ص		

● تمرین ۲

- تحوّل ← تغییر مساوی ← برابر اولین ← نخستین

حاصل	← نتیجه	وفات	← مرگ	→ اثر	تأثیر
خفتن	← خوابیدن	وجود	← هستی	→ تیره	تاریک
ریا	→ دورویی				

۳ تمرین

۱. پایه‌ادبیات معاصر در کدام قرن گذاشته شد؟
۲. قبل از این دوره، ادبیات به چه محافلی تعلق داشت؟ هر دو دوره ادبیات معاصر
۳. کدام دوره سبک ادبی، اجتماعی و ساده‌ای دارد؟
۴. نثر امروز فارسی چگونه است؟
۵. معروف‌ترین شاعران زن معاصر کدامند؟
۶. نیما یوشیج و اخوان چه کسانی هستند؟
۷. کدام یک به پدر شعر نو معروف است؟

نکارش

۱ تمرین

۱. ادبیات معاصر به تمام محافل و عموم ملت تعلق دارد.
۲. از قرن نوزدهم میلادی شکل گرفته است.
۳. شامل موضوعاتی مانند میهن‌پرستی، آزادی‌خواهی و بشردوستی می‌شود.
۴. نثر امروز فارسی قوی، روان، زیبا و ساده است.
۵. تبحّر هدایت در نویسنده‌گی است.
۶. فروغ فرّخزاد از پایه‌گذاران شعر نو است.
۷. پدر شعر نو فارسی نیما یوشیج است.

 تمرین ۳

۴. تیره	۳. تحول	۲. اشرافی	۱. آزادی‌خواهی
۸. نوگرایی	۷. مجلس	۶. غنچه	۵. عموم

جدول □

افقی: ۱. وفادار ۲. اه ♦ انشا ۳. حماسه ۴. نتایج ۵. کجا ♦ ۱۱ ۶. زاینده
۷. اهل

عمودی: ۱. واحد ♦ زا ۲. فهم ♦ کاه ۳. انجیل ۴. داستان ۵. آنها ♦ در
۶. رش ♦ یاه ۷. آنجا ♦ ا

درس پانزده

ساختار

● تمرین ۱

۱. گو، گفت، گفته، گفتار، گفتاری، گفتگو، گویا
 ۲. دان، دانست، دانسته، دانا، دانایی، نادان، نادانی، دانش، دانشجو، دانشگاه
 ۳. کار، کارشناس، کارگر، کارمند، کاربرد، خاتم‌کاری، فداکاری، فلزکاری، کاشی‌کاری
 ۴. ارزان، ارزشمند، بالارزش، بی‌ارزش
 ۵. باریدن، بار، بارید، باریده، بارندگی، بارانی
 ۶. خانه‌دار، خانواده، خانوادگی، خاندان
- ① ✓ امید، امیدوار، نامید، نامیدی

۲) دریا، رود، جوی، اقیانوس

✓ ۳) زنده، زندگی، زندگان، زنده‌کننده

۴) اولًا، ثانیاً، ثالثاً، معین

۵) جواهرسازی، پیکرتراشی، درخشندگی، قدردانی

✓ ۶) نوشت، نوشته، نویسنده، نویسنده‌گی

● تمرین ۲

۱. چراغ‌ها را روشن کنی.

۳. اوّل معلّم‌ها را بیاوری.

۵. از همسایه‌ها شکایت نکنی.

۱) از دوست کمک می‌گیری؟ ۲) از دوست کمک بگیری.

✓ ۳) دیگر از کسی انتقاد نکنی. ۴) قولت را فراموش نکنی.

۵) من قولم را فراموش نمی‌کنم. ۶) این راه را همه باید طی کنیم.

● تمرین ۳

۱. دانا هم داند و هم پرسد؛ نادان نه داند و نه پرسد.

۲. کوه به کوه نمی‌رسد؛ آدم به آدم می‌رسد.

۳. تا نپرسندت سخن چیزی مگو.

۴. در دروازه را می‌توان بست؛ دهان مردم را نمی‌توان بست.

۵. با یک دست دو هندوانه نمی‌توان برداشت.

۶. هرچه از دوست می‌رسد نیکوست.

۱) راه زندگی را باید خودتان انتخاب کنید.

۲ ✓ گل پشت و رو ندارد.

۳ ✓ دوست آن باشد که گیرد دست دوست.

۴ داستان‌های عاشقانه‌ی نظامی شاهکار است.

۵ ✓ دل به دل راه دارد.

۶ بچه‌ها غالباً مثل گل لطیفند.

درگ

● تمرین ۱

۱. غ ... نشان‌دهنده نبوغ ایرانی و استفاده از تمدن‌های دیگر است.

۲. غ ... آشنایی داشته‌اند. ۳. ص

۴. غ ... از دوره اشکانیان آغاز شده است.

۵. غ ... آشنا بوده‌اند. ۶. غ ... آشنا بوده‌اند.

۷. ص

● تمرین ۲

یکسان	→	مختلف	←	ابری
تیره	←	روشن	←	آفتایی
بایمان	←	با ایمان	←	جدا
امیدوار	←	ناامید	←	بسیار

● تمرین ۳

۱. آرتور پوپ اهل کدام کشور است؟

۲. کدام کاخ‌ها نماینده نخستین دوره بزرگ هنر ایرانند؟ کاخ‌های هخامنشی

۳. گیرشمن کدام هنر هخامنشی را درخشناد می‌داند؟	هنر پیکرتراشی را
۴. معماری با تاق و گنبد در چه زمانی آغاز شد؟	در زمان اشکانیان
۵. کاخ فیروزآباد در کدام استان است؟	در استان فارس
۶. کاخ تیسفون در کدام دوره ساخته شده است؟	در دوره ساسانی
۷. کدام دانشمند اهل آمریکاست؟	ویل دورانت

نکارش

● تمرين ۱

۱. تخت جمشید با هنر ایرانی و استفاده از تمدن‌های دیگر ساخته شده است.
۲. سکه طلا را نخستین بار داریوش اول ضرب کرد.
۳. معماری با تاق و گنبد در دوره اشکانیان آغاز شد.
۴. منازل اشکانیان به سبک ایرانی بود.
۵. گنبد اکلون در بناهای مذهبی و بعضی بناهای دیگر دیده می‌شود.
۶. کاخ تیسفون از بناهای دوره ساسانی است.
۷. مهم‌ترین بناهای دوره ساسانی در فارس و بغداد واقعند.

● تمرين ۳

۱. انتقام	۲. تاق	۳. تزیین	۴. حضور	۵. زیرکانه
۶. عصباتیت	۷. ظاهر	۸. نبوغ		

متن گوته

● تمرين ۱

۱. پادشاه خوبی بود.
۲. زمانی که بچه بود.
۳. پادشاه می‌شد.

۶. خواست انتقام بگیرد.
 ۵. پس از چند سالی
 ۴. با ترکه درخت به
 ۷. از هوش خود

درس شانزده

ساختمان

● تمرین ۱

منظوم	→ نظم	خلیفه	→ عظمت	عظیم
عشق	→ عاشق	عقل	→ مخترع	اختراع
محترم	→ احترام	لطیف	→ شهرت	مشهور

کامل → تکمیل

① ✓ عارف، عارفانه، عرفان، معروف

② ✓ معلوم، علم، عالم، علما

③ شناختن، مخصوص، شخص، عاشقانه

④ ✓ مخصوص، خاص، مخصوصاً، متخصص

⑤ عاشقانه، عادلانه، صمیمانه، دوستانه

⑥ ✓ واقع، واقعه، واقعاً، واقعی

● تمرین ۲

۱. تعمیرگاه ۲. بیانصاف ۳. بافنده ۴. قاجاریه ۵. دانشمند
 ۶. فروشنده ۷. کوچکترین ۸. کاملاً ۹. قالیچه ۱۰. ناراضی

۳) عمل	۲) مصرع	۱) سراینده ✓
۶) ایمان	۵) با ایمان ✓	۴) شمارش ✓

درگ

● تمرین ۱

۲. ص	۱. ص
۳. غ ... در نقاشی مینیاتوری پیشرفت کرده‌اند.	
۵. ص	۴. ص
۷. ص	۶. ص

● تمرین ۲

۱. معماری ایرانی در کدام دوره برجسته بوده است؟ در هر دو دوره
۲. هنر کاشی‌کاری ایرانی از چه قرنی آغاز شده است؟ از قرن ششم هجری
۳. چه کسی در باره سفال ایرانی تحقیق کرده است؟ ویل دورانت
۴. هنرمندان ایرانی در نقاشی به چه هنری پرداختند؟ به مینیاتورسازی
۵. قهرمان هنر مینیاتورسازی ایران کیست؟ بهزاد
۶. کدام دوره از نظر پارچه‌بافی بی‌نظیر بوده است؟ دوره صفویّه
۷. چه کسی از زیبایی هنر ایران سخن گفته است؟ برتر

● تمرین ۳

۱. حماسه - لبخند
۲. خورشید - ویژگی
۳. انجیل - آفتایی
۴. کودکی - ابریشم
۵. اشراف - امتیاز

نگارش**● تمرين ۱**

۱. بهترین نمونه کاشی کاری ایران در مسجد شیخ لطف‌الله است.
۲. نقاشی روی دیوار و چهره‌سازی در اسلام ممنوع بود.
۳. بهزاد قهرمان واقعی در هنر مینیاتورسازی ایران است.
۴. رافائل نقاش بزرگ ایتالیاست.
۵. خطوط مخصوص ایرانی نستعلیق و شکسته نستعلیق نام دارد.
۶. کریستن سن متخصص زبان و فرهنگ است.
۷. او موسیقی را عنصر مهمی در تمدن ساسانی می‌داند.

● تمرين ۳

۱. آجرکاری	۲. تذگر	۳. متمدن	۴. محصول
۵. رمز	۶. احساس	۷. شیشه‌کاری	۸. صادق

□ جدول

افقی: ۱. نمکدان ۲. جوی ♦ هوا ۳. سراسر ۴. مجھول ۵. سیب ۶. راست ♦
سو ۷. ابداع

عمودی: ۱. نجوم ♦ را ۲. مو ♦ جواب ۳. کیسه ♦ سد ۴. روستا ۵. اهالی
۶. نوس ♦ بس ۷. آره ♦ وی

● تمرين ۴

۱. درس هشت : دانشمندان ایرانی در تمدن اسلامی

-
۲. درس سه : تاریخ ایران از حمله مغول تا دوره معاصر
۳. درس ده : زبان فارسی (۲)
۴. درس شانزده : هنر و معماری در ایران اسلامی
۵. درس شش : دین‌های ایرانی: زردشتی، مهرپرستی، مانوی
۶. درس چهارده : ادبیات معاصر ایران
- ① تاریخ ایران از ظهور اسلام تا حمله مغول
- ② ادبیات ایران از حمله مغول تا دوره معاصر
- ③ هنر و معماری در ایران اسلامی
- ④ فرهنگ و تمدن ایران
- ⑤ تاریخ ایران قبل از ظهور اسلام
- ⑥ دانشمندان ایرانی در تمدن اسلامی